

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Riigikogu
seadus
terviktekst
01.07.2024
Hetkel kehtiv
RT I, 20.02.2024, 5

Kaitseväeteenistuse seadus

Vastu võetud 13.06.2012
[RT I, 10.07.2012, 1](#)
jõustumine 01.04.2013

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
12.06.2013	RT I, 02.07.2013, 1	01.09.2013, osaliselt 01.01.2014
29.01.2014	RT I, 18.02.2014, 1	01.08.2014
19.02.2014	RT I, 13.03.2014, 4	01.07.2014
10.04.2014	RT I, 23.04.2014, 1	01.10.2014
05.06.2014	RT I, 29.06.2014, 1	01.07.2014
19.06.2014	RT I, 12.07.2014, 1	01.01.2015
19.06.2014	RT I, 29.06.2014, 109	01.07.2014, Vabariigi Valitsuse seaduse § 107 ³ lõike 4 alusel asendatud ministrite ametinimetused.
19.11.2014	RT I, 13.12.2014, 2	01.01.2016 - muudatus välja jäetud [RT I, 17.12.2015, 1]
03.12.2014	RT I, 22.12.2014, 1	01.01.2015
11.02.2015	RT I, 12.03.2015, 1	01.01.2016
18.02.2015	RT I, 19.03.2015, 2	29.03.2015
25.11.2015	RT I, 17.12.2015, 1	20.12.2015
23.02.2016	RT I, 09.03.2016, 1	19.03.2016, osaliselt 01.01.2017
08.06.2016	RT I, 16.06.2016, 2	01.07.2016
15.06.2016	RT I, 08.07.2016, 1	01.01.2017
15.02.2017	RT I, 01.03.2017, 1	01.04.2017
16.05.2018	RT I, 29.05.2018, 1	01.07.2018
13.06.2018	RT I, 29.06.2018, 3	01.07.2018
14.06.2018	RT I, 06.07.2018, 3	01.01.2020, osaliselt 16.07.2018 ja 01.01.2019
13.06.2018	RT I, 06.07.2018, 1	01.01.2019
17.10.2018	RT I, 26.10.2018, 1	01.04.2022
20.02.2019	RT I, 13.03.2019, 2	15.03.2019
04.12.2019	RT I, 19.12.2019, 1	01.01.2020
20.04.2020	RT I, 06.05.2020, 1	07.05.2020
14.04.2021	RT I, 20.04.2021, 2	01.01.2022
15.06.2021	RT I, 08.07.2021, 1	15.07.2021
11.05.2022	RT I, 27.05.2022, 2	01.07.2022
30.05.2022	RT I, 20.06.2022, 2	01.01.2023
08.06.2022	RT I, 20.06.2022, 63	27.06.2022
11.01.2023	RT I, 27.01.2023, 1	01.04.2023, osaliselt 01.07.2024; 6. peatükis asendatud sõna „asendusteenistus” sõnadega „korraline asendusteenistus” vastavas käändes; punkt 118 välja jäetud [RT I, 07.03.2023, 7]
18.01.2023	RT I, 03.02.2023, 1	01.09.2023

15.02.2023	RT I, 07.03.2023, 7	01.04.2023
22.02.2023	RT I, 11.03.2023, 9	01.04.2023
20.06.2023	RT I, 30.06.2023, 107	01.01.2024
20.06.2023	RT I, 06.07.2023, 6	01.01.2024
07.02.2024	RT I, 20.02.2024, 1	01.03.2024, osaliselt 01.05.2024

1. peatükk

Üldsätted

§ 1. Seaduse reguleerimisala

(1) Käesolev seadus sätestab kaitseväekohustuse, kaitseväeteenistuse ja asendusteenistuse subjektid, nende õigusliku seisundi, kaitseväekohustuse täitmise korralduse ning kaitseväelaste suhtes rakendatavad ergutused, distsiplinaarvastutuse alused, distsiplinaarkaristused ja distsiplinaarmenetluse korra.

(2) Käesolevas seaduses ettenähtud haldusmenetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seaduse sätteid, arvestades käesoleva seaduse erisusi.

(3) Tegevteenistusele kohaldatakse avaliku teenistuse seadust käesolevas seaduses sätestatud erisustega.

(4) Käesolevat seadust kohaldatakse kaitseväekohustuse täitmise, kaitseväeteenistuse ja asendusteenistuse korraldamisega seotud tegevustes isikuandmete ja eriliiki isikuandmete töötlemisele ning andmesubjekti põhivabaduste ja -õiguste piiramisele.

[RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

§ 2. Kaitseväekohustus, kaitseväekohustuslane ja identifitseerimiskood

(1) Kaitseväekohustus on Eesti kodaniku kohustus osaleda riigikaitstes ja käesolevas seaduses sätestatud toimingute tegemises. Isik, kellel on kaitseväekohustus, on kaitseväekohustuslane.

(2) Kaitseväekohustuslane on:

- 1) kutsealune;
- 2) 18–60-aastane meessoost isik;
- 3) kaitseväekohustuse võtnud üle 18-aastane isik;
- 4) tegevteenistuses olev üle 60-aastane isik, kes ei ole ületanud piirvanust;
- 5) piirvanuse ületanud tegevväelane, kes on Vabariigi Valitsuse või valdkonna eest vastutava ministri nimetataval ametikohal, kuni ametikohalt vabastamiseni.

[RT I, 29.05.2018, 1- jõust. 01.07.2018]

(3) Kutsealune on 17–27-aastane (kaasa arvatud) meessoost isik kuni aja- või asendusteenistusse asumiseni või aja- või asendusteenistusse asumisest vabastamiseni.

(4) Reservis olev isik on kaitseväekohustuslane, kes ei ole kutsealune ega teeni asendus- või kaitseväeteenistuses.

(5) Kaitseväekohustuslasele määratakse identifitseerimiskood.

(6) Kaitseväekohustuslase identifitseerimiskoodi moodustamise ning kaitseväekohustuslase teavitamise alused ja korra kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.

§ 3. Kaitseväeteenistus

(1) Kaitseväeteenistus on kaitseväekohustuslase teenimine sõjaväelise auastmega ametikohal. Kaitseväeteenistuses olev isik on kaitseväelane.

(2) Kaitseväeteenistus jaguneb:

- 1) kaitseväeteenistuskohustuse täitmiseks;
- 2) tegevteenistuseks.

§ 4. Kaitseväekohustuse täitmine asendusteenistuses

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(1) Asendusteenistus on usulistel või kõlbelistel põhjustel kaitseväeteenistusest keeldunud kaitseväekohustuslase kohustuslik mittesõjalise iseloomuga väljaõppes või teenistuses osalemine.

(2) Asendusteenistus on:

- 1) korraline asendusteenistus;
- 2) reservasendusteenistus;

3) erakorraline reservasendusteenistus.

(3) Korralises asendusteenistuses olev isik on asendusteenistuja ning reservasendusteenistuses ja erakorralises reservasendusteenistuses olev isik on reservasendusteenistuja.
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 5. Kaitseväeteenistuskohustuse täitmine

(1) Kaitseväeteenistuskohustuse täitmine on kaitseväekohustuslase kohustus läbi teha kindlaksmääratud ajavahemikul aja- ja reservteenistus Kaitseväes. Kaitseväeteenistuskohustust täitev isik on kaitseväeteenistuskohustuslane.

(2) Ajateenistus on meessoost kaitseväekohustuslase kaitseväeteenistuskohustuse täitmine ning naissoost isiku vabatahtlik kaitseväeteenistusse asumine ja selle läbimine sõjaväelise väljaõppe saamise eesmärgil. Ajateenistuses olev isik on ajateenija.

(3) Reservteenistus on reservis oleva isiku poolt kaitseväeteenistuskohustuse täitmine õppekogunemisel ja lisaõppekogunemisel. Reservteenistuses olev isik on reservväelane.
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 6. Sõjaväeline väljaõpe

(1) Sõjaväeline väljaõpe on Kaitseväe nõuetele vastav teadmiste, oskuste, vilumuste ja hoiakute kogum, mis on vajalik teenistusülesannete edukaks täitmiseks rahu- ja sõjaajal.

(2) Sõjaväelist väljaõpet antakse Kaitseväes. Sõjaväelist väljaõpet võib anda Kaitsealiidus, kui see vastab käesoleva paragrahvi lõike 3 alusel Kaitseväe juhataja kehtestatud nõuetele ja korrale.

(3) Sõjaväelise väljaõppe nõuded ja korra kehtestab Kaitseväe juhataja.

§ 7. Tegevteenistus

(1) Tegevteenistus on avaliku teenistuse eriliik, kus:

1) kaitseväekohustuslane töötab sõjaväelise auastmega rahuaja ametikohal;
2) kaitseväekohustuslane on mobilisatsiooni ja demobilisatsiooni ajal asunud täitma sõjaväelise auastmega sõjaaja ametikoha ülesandeid.

(2) Tegevteenistuses olev isik on tegevväelane.
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 8. Kadett

Kadett on riigikaitse rakenduskõrgkooli esimese astme õppes või välisriigi samaväärset sõjaväelist haridust andvas õppeasutuses õppiv tegevväelasest ohvitserikandidaat.

§ 9. Aruanne kaitseväeteenistusest osavõtu kohta

Valdkonna eest vastutav minister esitab iga aasta 1. märtsiks Vabariigi Valitsusele eelmise kalendriaasta kohta aruande kaitseväekohustuse täitmisest ja kaitseväeteenistuse korraldamisest.

§ 10. Kaitseväelase töötus

(1) Kaitseväeteenistusse esmakordsel asumisel annab kaitseväelane kirjalikult kaitseväelase töötuse järgmises sõnastuses:

„Mina, (ees- ja perekonnanimi), tõotan jääda ustavaks demokraatlikule Eesti Vabariigile ja tema põhiseaduslikule korrale, kaitsta Eesti Vabariiki vaenlase vastu kogu oma mõistuse ja jõuga, olla valmis ohverdama oma elu isamaa eest, pidada kinni Kaitseväe distsipliinist ning täpselt ja vastuvaidlematult täita kõiki oma kohustusi, pidades meeles, et vastasel korral seadus mind rangelt karistab.”

(2) Kaitseväelase töötuse andja allkirjastab töötuse teksti, märkides ka töötuse andmise kuupäeva.

§ 11. Kaitseväekohustuslaste register

(1) Kaitseväekohustuslaste register on andmekogu, mille eesmärk on pidada arvestust kaitseväekohustuslaste, kaitseväekohustust võtta soovivate isikute, kaitseväekohustuse täitmise ning seaduses ettenähtud toimingute ja otsuste tegemise üle ning tegevteenistusse asumise nõuetele vastavuse kohta.
[RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

(1¹) Kaitseväekohustuslaste registris töödeldakse järgmisi andmeid:

- 1) kaitseväekohustuslase, kaitseväekohustust võtta sooviva isiku ja kontaktisiku üldandmed;
  - 2) kaitseväekohustuslase ja kaitseväekohustust võtta sooviva isiku muud andmed: haridusandmed, töökoha ja õppeasutuse andmed, vajaduse korral alaealiste laste arv, arvelduskonto andmed, oskuste, vabatahtliku tegevuse ja usutunnistuse andmed, tervise seisundi hindamise andmed, kutsesobivuse andmed, karistatuse andmed, kaitseväekohustuse täitmise andmed, kaitseväeteenistuse andmed, kaitseväeteenistuse käigu andmed ja kohaldatavate piirangute andmed;
  - 3) kaitseväekohustuslase ja kaitseväekohustust võtta sooviva isiku kaitseväekohustuse täitmisega seotud kirjavahetuse ja haldusotsuste andmed ning andmete esitaja üldandmed;
  - 4) töötamise logide andmed.
- [RT I, 20.02.2024, 1- jõust. 01.03.2024]

(2) Kaitseväekohustuslaste registri asutab ja selle põhimääruse kehtestab [Vabariigi Valitsus](#)määrusega, milles sätestatakse:

- 1) vastutava ja volitatud töötleja ülesanded;
  - 2) andmekogusse kogutavate andmete täpsem koosseis;
  - 3) andmeandjad ja edastatavad andmed;
  - 4) andmete säilitamise täpsemad tähtajad;
  - 5) andmete esitamise täpsem kord ja muud andmekogu pidamisega seotud korralduslikud asjaolud.
- [RT I, 20.02.2024, 1- jõust. 01.03.2024]

(3) Kaitseväekohustuslaste registri vastutav töötleja on Kaitseressursside Amet.

[RT I, 20.02.2024, 1- jõust. 01.03.2024]

(4) [Kehtetu -RT I, 20.02.2024, 1- jõust. 01.03.2024]

(5) Kaitseväekohustuslase andmed kantakse kaitseväekohustuslaste registrisse. Esmakordsest kandest teavitab kaitseväekohustuslast Kaitseressursside Amet.

(6) Kui põhimääruses ei sätestata lühemat tähtaega, säilitatakse kaitseväekohustuslaste registris andmeid registri arhiivi kandmisest arvates järgmiselt:

- 1) isikut tuvastavad andmed ja andmed isiku kaitseväeteenistuse käigu kohta kuni 50 kalendriaastat;
  - 2) kõik teised registriandmed kuni 10 kalendriaastat.
- [RT I, 20.02.2024, 1- jõust. 01.03.2024]

(7) Registriandmed kantakse kaitseväekohustuslaste registri arhiivi peale isiku kaitseväekohustuse lõppemist või isiku surma.

[RT I, 20.02.2024, 1- jõust. 01.03.2024]

§ 11¹. Automaatse biomeetrilise isikutuvastuse süsteemi andmekogu

(1) Automaatse biomeetrilise isikutuvastuse süsteemi andmekogu on elektrooniline andmekogu, mille eesmärk käesoleva seaduse tähenduses on töödelda demineerimistööga seotud sõjaväelise auastmega rahuaja ametikohale nimetatud tegevälase daktüloskopeerimisel saadud biomeetrilisi andmeid, et välistada ekspertiisobjektile selle tegevälase jäetud jäljed.

(2) Automaatse biomeetrilise isikutuvastuse süsteemi andmekogus töödeldakse isikuandmeid pseudonüümitud kujul.

(3) Tegevälase daktüloskopeerimisel saadud biomeetrilisi andmeid võib töödelda üksnes käesoleva seaduse § 92¹ lõikes 1 nimetatud eesmärgil.

(4) Automaatse biomeetrilise isikutuvastuse süsteemi andmekogu asutab ja selle põhimääruse kehtestab [Vabariigi Valitsus](#)määrusega.

(5) Automaatse biomeetrilise isikutuvastuse süsteemi andmekogu vastutavad töötlejad on Politsei- ja Piirivalveamet ning Eesti Kohtuekspertiisi Instituut.

(6) [Kehtetu -RT I, 03.02.2023, 1- jõust. 01.09.2023]

§ 12. Sõjaväelise auastmega ametikoht

(1) Sõjaväelise auastmega ametikoht on ametikoht, millele nimetamise eeldus on ettenähtud hariduse ja sõjaväelise väljaõppe olemasolu, kui käesolevas seaduses ei ole sätestatud teisiti. Sõjaväelise auastmega ametikohad on Kaitseväes ja Kaitseliidus.

[RT I, 12.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

(2) Sõjaväelise auastmega ametikohale võib nimetada eelneva sõjaväelise väljaõppeta ajateenija ja reservväelase.

(3) Sõjaväelise auastmega ametikohale ettenähtud erialase hariduse nõuded kehtestab Kaitseväe juhataja, kui käesolevas seaduses ei ole sätestatud teisiti.

(4) Sõjaväelise auastmega ametikohad jagunevad:

- 1) rahu- ja sõjaaja ametikohtadeks;
- 2) sõduri, allohvitseri ja ohvitseri põhiliigi ametikohtadeks.

(4¹) Sõjaväelise auastmega rahuaja ametikoha võib ette näha Kaitseväe alaliselt tegutseva struktuuriüksuse või Kaitseliidu struktuuriüksuse koosseisus. Sõjaväelise auastmega sõjaaja ametikoht on Kaitseväe sõjaaja üksuses olev ametikoht.

[RT I, 29.05.2018, 1- jõust. 01.07.2018]

(5) Kaitseväes olevale sõjaväelise auastmega rahuaja ametikohale (edaspidi *rahuaja ametikoht*) võib nimetada ainult ajateenija ja tegevväelase, Kaitseliidus olevale rahuaja ametikohale võib nimetada ainult tegevväelase.

(6) Kaitseväes olevale sõjaväelise auastmega sõjaaja ametikohale (edaspidi *sõjaaja ametikoht*) võib nimetada iga kaitseväekohustuslase, välja arvatud kutsealuse ja asendusteenistuja, kui seadus ei sätesta teisiti. Sõjaaja ametikohale nimetab isiku Kaitseväe juhataja või tema volitatud isik.

[RT I, 12.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

(7) Kaitsevägi võib kaitseväelase ja reservis oleva isiku Kaitseväe huvides nimetada uuele sõjaaja ametikohale tema nõusolekuta.

(8) Sõjaaja ametikohale nimetamise ja ametikohalt vabastamise korra kehtestab Kaitseväe juhataja.

(9) Sõjaaja ametikohale nimetamisest teavitab Kaitsevägi isikut käesoleva seaduse §-s 15 sätestatud korras ja nimetamise suhtes ei kohaldata haldusmenetluse seaduses sätestatud vaidemenetlust.

[RT I, 12.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

§ 13. Kaitseväelase individuaalvarustus

(1) Kaitseväelasele tagatakse kaitseväeteenistuse ajal teenistusülesannete täitmiseks vajalik individuaalvarustus.

(1¹) Tegevväelasele võib individuaalvarustuse soetamiseks maksta hüvitist, kui individuaalvarustust ei ole taganud Kaitsevägi.

[RT I, 07.03.2023, 7- jõust. 01.04.2023]

(1²) Tegevväelase individuaalvarustuse hüvitise piirmäära kehtestab [valdkonna eest vastutav ministermäärusega](#).

[RT I, 07.03.2023, 7- jõust. 01.04.2023]

(1³) Tegevväelasele individuaalvarustuse soetamise ning hüvitise maksmise tingimused ja korra kehtestab Kaitseväe juhataja käskkirjaga.

[RT I, 07.03.2023, 7- jõust. 01.04.2023]

(2) Kaitseväelase individuaalvarustusse kuuluvad eraldusmärgid, vormiriietus, riidevarustus ja lahinguvarustus.

(3) Kaitseväelase eraldusmärkide ja vormiriietuse kirjelduse ning riide- ja lahinguvarustuse loetelu ning vormiriietuse väljastamise korra kehtestab [valdkonna eest vastutav ministermäärusega](#).

(4) Kaitseväelase riide- ja lahinguvarustuse kirjelduse ning individuaalvarustuse käitlemise ja kandmise korra kehtestab Kaitseväe juhataja.

(5) Kaitseväeteenistusväliste isikute loetelu, kellele võib väljastada kaitseväelase eraldusmärgi ja vormiriietuse, ning nimetatud isikutele kaitseväelase eraldusmärgi ja vormiriietuse väljastamise tingimused ja korra kehtestab [valdkonna eest vastutav ministermäärusega](#).

(6) Kaitseväeteenistusväliste isikute kaitseväelase eraldusmärkide ja vormiriietuse kandmise korra kehtestab Kaitseväe juhataja.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(7) [Valdkonna eest vastutav minister](#) võib kehtestada kaitseväelase vormiriietuse demilitariseerimise nõuded määrusega.

[RT I, 29.06.2018, 3- jõust. 01.07.2018]

(8) Kaitseväeteenistusvälisel isikul, kellele ei ole käesoleva paragrahvi lõike 5 alusel kehtestatud määrusega antud õigust kaitsevälase vormiriidetuse ja eraldusmärkide kandmiseks, on keelatud kasutada kaitsevälase vormiriidetust ja eraldusmärke.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 14. Andmete esitamine

(1) Kaitseministeeriumil, Kaitseressursside Ametil ja Kaitseväl on käesolevas seaduses sätestatud ülesannete täitmiseks õigus teha päring andmekogust ning õigus saada riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuselt ning avalik-õiguslikult ja eraõiguslikult juriidiliselt isikult haldusakti andmiseks ning toimingute tegemiseks nende valduses olevaid andmeid ja tõendeid kaitsevähkohustuslase hariduse, elukoha, kontaktandmete, kodakondsuse, õppe- või töökoha, karistatuse, mootorsõiduki juhtimise õiguse, jahipidamisõiguse, kalastuskaardi, relvaloa, relvasoetamisloa, väikelaeva ja jeti juhtimise õiguse ning perekondliku ja majandusliku olukorra kohta.

[RT I, 06.07.2018, 1- jõust. 01.01.2019]

(2) Kaitseministeeriumil, Kaitseressursside Ametil ja Kaitseväl on käesolevas seaduses sätestatud ülesannete täitmiseks õigus saada teavet prokuratuurilt kaitsevähkohustuslase suhtes läbiviidava kriminaalmenetluse või tema suhtes jõustunud kriminaalasja kohtulahendi kohta.

(3) Kaitseressursside Ametil ja Kaitseväl on käesolevas seaduses sätestatud ülesannete täitmiseks õigus saada teavet Politsei- ja Piirivalveametilt kaitsevähkohustuslase täitmisest või asendusteenistusest kõrvalehoidva isiku asukoha kohta.

(4) Kaitseressursside Ametil on käesoleva seaduse §-des 26¹ ja 38 sätestatud ülesannete täitmiseks õigus saada teavet kutsealuse, asendusteenistuja, reservis oleva isiku ja kaitsevähkohustuslase võtta sooviva isiku terviseseisundi kohta Eesti Töötukassalt, kui isikul on tuvastatud osaline või puuduv töövõime, ning Sotsiaalkindlustusametilt, kui isikul on tuvastatud puue.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(5) Teabe saamise põhjendatud taotluse vormistab Kaitseministeerium, Kaitseressursside Amet või Kaitsevähgi kirjalikult, määrates teabe esitamise tähtaja, mis peab olema vähemalt kümme päeva.

(6) Kaitsevähkohustuslase ja kaitsevähkohustuslase võtta sooviva isiku terviseseisundit hindaval arstil on käesoleva seaduse § 26¹ lõike 1 punktis 1 sätestatud eesmärgil terviseseisundi hindamiseks õigus saada tervishoiuteenuse osutajalt teavet isiku terviseseisundi kohta ning tal on juurdepääs tervise infosüsteemis olevatele isikuandmetele. Tegevteenistusse asuda sooviva isiku terviseseisundit hindaval arstil on juurdepääs tervise infosüsteemis olevatele isikuandmetele, kui isik on tegevteenistusse võtmise taotluse esitamisel andnud nõusoleku tema kohta tervise infosüsteemis olevate isikuandmete kasutamiseks.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(7) Kaitsevähkohustuslase ja kaitsevähkohustuslase võtta sooviva isiku terviseseisundit hindaval arstil on käesoleva seaduse § 26¹ lõike 1 punktides 2–4 sätestatud eesmärgil terviseseisundi hindamiseks õigus saada tervishoiuteenuse osutajalt teavet isiku terviseseisundi kohta ning tal on juurdepääs tervise infosüsteemis olevatele isikuandmetele, kui isik on käesolevas seaduses sätestatud teenistusalase tagatise taotlemisel andnud nõusoleku tema kohta tervise infosüsteemis olevate isikuandmete kasutamiseks.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(8) Haldusmenetluse seaduse alusel vaide lahendamisse kaasatud eriarstil on ülesannete täitmiseks õigus saada tervishoiuteenuse osutajalt teavet kaitsevähkohustuslase ja kaitsevähkohustuslase võtta sooviva isiku terviseseisundi kohta ning tal on juurdepääs tervise infosüsteemis olevatele isikuandmetele, kui isik on vaide esitamisel andnud nõusoleku tema kohta tervise infosüsteemis olevate isikuandmete kasutamiseks.

[RT I, 20.02.2024, 1- jõust. 01.03.2024]

(9) Kaitsevähkohustuslase ja kaitsevähkohustuslase võtta sooviva isiku terviseseisundi hindamiseks vajalike tervise infosüsteemi andmete loetelu ning päringute perioodid kehtestab [Vabariigi Valitsus](#) määrusega.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(10) Kaitsevähkohustuslane ja kaitsevähkohustuslase võtta sooviv isik, kes on keelanud juurdepääsu tervise infosüsteemis olevatele isikuandmetele või ei ole andnud nõusolekut nende kasutamiseks või kelle vajalikud andmed tervise infosüsteemis puuduvad või on ebapiisavad käesoleva seaduse § 26¹ lõikes 1 sätestatud terviseseisundi hindamiseks, edastab terviseseisundit hindavale arstile oma terviseseisundit kajastavad dokumendid.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 14¹. Teabe töötlemine ning teabe ja isikuandmete saamise õiguse piirangud

(1) Kaitsevähkohustuslase, kaitsevähkohustuslase ja asendusteenistuse täitmiseks või täitmise tagamiseks võib töödelda muu hulgas järgmist teavet:

- 1) isikuandmeid;
- 2) eriliiki isikuandmeid;
- 3) anonüümitud andmeid;

4) üldsusele suunatud ja avalikest allikatest kättesaadavaid isikuandmeid.

(2) Teabe töötlemine toimub vahetult Kaitseministeeriumi, Kaitseressursside Ameti, Kaitseväe ja tervise seisundi hindamise kaasatud tervishoiuteenuse osutaja (edaspidi käesolevas paragrahvis koos *kaitseväekohustust korraldav asutus*) poolt.
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(3) Kaitseväekohustust korraldav asutus võib teabe töötlemisel piirata järgmisi andmesubjekti õigusi, sealhulgas:

- 1) saada teada tema isikuandmete automatiseeritud või automatiseerimata töötlemisest, sealhulgas sellest, milliseid isikuandmeid töödeldakse, samuti töötlemise eesmärki, õiguslikku alust, ulatust ja põhjust;
- 2) saada teada tema isikuandmete vastuvõtjaid ja avaldatavate isikuandmete kategooriaid ning teavet selle kohta, kas tema isikuandmed edastatakse kolmandale riigile või rahvusvahelisele organisatsioonile;
- 3) saada teada tema isikuandmete töötlemise tehnilistest ja korralduslikest kaitsemeetmetest ning juurdepääsupiirangutest;
- 4) tutvuda kogutud ja töödeldavate isikuandmetega;
- 5) nõuda tema isikuandmete töötlemise piiramist;
- 6) nõuda tema isikuandmete ülekandmist;
- 7) saada teada isikuandmetega seotud rikkumisest.

(4) Kaitseväekohustust korraldav asutus võib käesolevas paragrahvis sätestatud kohaldada isikuandmete töötlemisel riikliku järelevalve teostamise käigus.
[RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

§ 15. Dokumendi kättetoimetamine

(1) Käesoleva seaduse alusel kaitseväekohustuslase kohta tehtud otsused ja muud dokumendid toimetatakse kaitseväekohustuslasele üldjuhul kätte elektrooniliselt Eesti teabevärava teenuse kaudu ja saadetakse elektronposti aadressil isikukood@eesti.ee.

(2) Lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatule võib dokumendi kätte toimetada lihtkirjaga, väljastusteatega tähtkirjaga või muul haldusmenetluse seaduses ettenähtud viisil.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud viisil saadatud dokument loetakse kättetoimetatuks 30 päeva möödumisel dokumendi kättesaadavaks tegemisest arvates, kui pole tõendatud dokumendi varasem kättetoimetamine.

(4) Kaitseväekohustuslane võib taotleda dokumentide kättetoimetamist muul elektronposti aadressil või käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud viisil, esitades selleks vajalikud kontaktandmed. Sellisel juhul loetakse dokument kättetoimetatuks 30 päeva möödumisel dokumendi saatmisest arvates, kui pole tõendatud dokumendi varasem kättetoimetamine.

(5) Kui dokumenti ei ole käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud viisil võimalik kätte toimetada, võib dokumendi koostanud ametiasutus selle avaldada ametlikus võrguväljaandes Ametlikud Teadaanded.
[RT I, 20.04.2021, 2- jõust. 01.01.2022]

2. peatükk Sõjaväelised auastmed

§ 16. Sõjaväeline auaste

(1) Sõjaväeline auaste on isikule, välja arvatud kutsealusele, asendusteenistujale ja alla 28-aastasele kaitseväekohustuseta isikule, antav haridusest ja sõjaväelisest väljaõppest sõltuv sõjaväeline nimetus. Sõjaväelise auastme nimetus võib väeliigiti erineda.
[RT I, 12.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

(2) Maaväe ja õhuväe sõjaväelised auastmed ülenevas järjestuses on reamees, kapral, nooremseersant, seersant, vanemseersant, nooremveebel, veebel, vanemveebel, staabiveebel, ülemveebel, lipnik, nooremleitnant, leitnant, kapten, major, kolonelleitnant, kolonel, brigaadikindral, kindralmajor, kindralleitnant ja kindral.

(3) Mereväe sõjaväelised auastmed ülenevas järjestuses on madrus, vanemmadrus, noemmaat, maat, vanemmaat, nooremveebel, veebel, vanemveebel, staabiveebel, ülemveebel, lipnik, nooremleitnant, leitnant, vanemleitnant, kaptenmajor, kaptenleitnant, mereväekapten, kommodoor, kontradmiral, viitseedmiral ja admiral.

(4) Sõjaväelised auastmed jagunevad põhiliikideks. Põhiliigid ülenevas järjestuses on sõdur, allohvitser ja ohvitser.

(5) Allohvitseri põhiliik jaguneb ülenevas järjestuses nooremallohvitseri ja vanemallohvitseri alaliigiks.

(6) Ohvitseri põhiliik jaguneb ülenevas järjestuses nooremohvitseri, vanemohvitseri ja kõrgema ohvitseri alaliigiks.

§ 17. Sõjaväelise auastme andmise haridusnõuded

(1) Sõduri auastme võib anda isikule, kellel on läbitud vähemalt põhikooli II kooliaste põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse tähenduses.

[RT I, 12.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

(2) Allohvitseri auastme võib anda isikule, kellel on vähemalt keskharidus.

[RT I, 12.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

(3) Ohvitseri auastme võib anda isikule, kellel on kõrgharidus või Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsiooni või Euroopa Liidu liikmesriigi sõjaväelises õppeasutuses omandatud ja nimetatud ühenduste liikmesriikides ohvitseri auastme andmisel nõutav haridus.

[RT I, 12.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

(4) Lipniku auastme võib anda isikule, kellel on vähemalt keskharidus.

[RT I, 12.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

(5) [Kehtetu -RT I, 12.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

§ 18. Sõduri auastmed

Sõduri auastmed on reamees, madrus, kapral ja vanemmadrus.

§ 19. Allohvitseri auastmed

(1) Nooremallohvitseri auastmed on nooremseersant, noemmaat, seersant, maat, vanemseersant ja vanemmaat.

(2) Vanemallohvitseri auastmed on nooremveebel, veebel, vanemveebel, staabiveebel ja ülemveebel.

§ 20. Ohvitseri auastmed

(1) Nooremohvitseri auastmed on lipnik, nooremleitnant, leitnant, kapten ja vanemleitnant.

(2) Vanemohvitseri auastmed on major, kaptenmajor, kolonelleitnant, kaptenleitnant, kolonel ja mereväekapten.

(3) Kõrgema ohvitseri auastmed on brigaadikindral, kommodoor, kindralmajor, kontradmiral, kindralleitnant, viitseadmiraal, kindral ja admiraal.

§ 21. Sõjaväelise auastme andmise, alandamise ja äravõtmise õigusega isik

(1) Sõjaväelise auastme annab, seda alandab ja selle võtab ära:

1) ohvitseri auastme – Vabariigi President Kaitseväge juhataja ettepanekul;

2) vanemallohvitseri auastme – Kaitseväge juhataja;

3) nooremallohvitseri auastme – Kaitseväge juhataja, väeliigi ülem või Kaitseväge juhataja volitatud Kaitseväge struktuuriüksuse ülem;

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

4) sõduri auastme – väeliigi ülem või Kaitseväge struktuuriüksuse ülem.

(2) Sõjaväelise auastme andmine, alandamine ja äravõtmine tehakse isikule teatavaks esimesel võimalusel pärast sellekohase otsuse tegemist.

[RT I, 12.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

(3) Sõjaväeline auaste antakse isikule, kui ametikoha ülesannete täitmine eeldab kaitseväeteenistuses olemist.

[RT I, 12.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

§ 22. Sõjaväelise auastme andmine ja auastme eraldusmärgi kandmine

(1) Sõjaväelise auastme andmine on kaitseväelasele ja reservis olevale isikule käesolevas seaduses sätestatud tingimustel ja korras sõjaväelise auastme esmakordne või uue sõjaväelise auastme andmine.

(2) Vormiriietusel kantakse kõrgeima olemasoleva auastme eraldusmärke.

(2¹) Auastme eraldusmärkide kirjelduse kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.

[RT I, 12.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

(3) Sõjaväeline auaste antakse isikule tähtajatult.

[RT I, 12.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

(4) Tegevväelane võib isiku esitada uue sõjaväelise auastme saamiseks, kui isik on saanud nõutava sõjaväelise väljaõppe, omandanud hariduse ja tal on olnud olemasolev sõjaväeline auaste selleks nõutava vähima aja (edaspidi *auastme vanus*) jooksul. Ajateenijale võib sõjaväelise auastme anda teda ametikohale nimetamata.
[RT I, 12.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

(5) Tegevväelase võib esitada uue sõjaväelise auastme saamiseks, kui ta vastab rahuaja ametikoha nõuetele, on kaitseväeteenistuses olnud vähemalt nõutava auastme vanuse ja rahuaja ametikohale vastavust hinnanud ülem või temast kõrgem ülem on teinud sellekohase ettepaneku.

(5¹) Tegevväelase ja isiku võib esitada uue sõjaväelise auastme saamiseks enne auastme vanuse täitumist, kui ettepanekule on lisatud motiveeritud põhjendus auastme vanuse kohaldamata jätmise kohta.
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(6) Tegevväelasele ja reservis olevale isikule võib erandina käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud ja auastme vanust arvestamata ajutiselt anda ülenevas järjestuses järgmise sõjaväelise auastme ajaks, mille jooksul ta osaleb rahvusvahelises sõjalises operatsioonis, on tööl välisesinduses diplomaatilisel ametikohal, rahvusvahelises organisatsioonis või rahvusvahelises sõjalises peakorteris.
[RT I, 09.03.2016, 1- jõust. 19.03.2016]

(7) Sõjaväelist auastet ei anta isikule, kellel on kehtiv karistus kuriteo või käesoleva seaduse alusel määratud distsiplinaarsüüteo eest.
[RT I, 12.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

(8) Reamehe või madruse sõjaväelise auastme võib kaitseväelasele anda olenemata käesoleva paragrahvi lõikes 5 sätestatud.

(9) Maa- või õhuväe auastmega isikule võib anda samaväärse või ülenevas järjestuses järgmise mereväe auastme ja vastupidi.
[RT I, 12.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

(10) Sõjaseisukorra ajal sõjaväelise auastme andmisel ei kohaldata käesoleva paragrahvi lõikeid 4–6 ja 8 ning käesoleva seaduse § 17.
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 23. Sõjaväelise auastme alandamine

(1) Sõjaväelise auastme alandamine on isikule alanevas järjestuses järgmise sõjaväelise auastme andmine või kõrgeima olemasoleva sõjaväelise auastme andmise kehtetuks tunnistamine.
[RT I, 12.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

(2) Sõjaväelist auastet võib alandada, kui ilmnevad asjaolud, mille kohaselt isik ei vasta talle antud kõrgeima sõjaväelise auastme andmise nõuetele.

(3) Sõjaseisukorra, mobilisatsiooni ja demobilisatsiooni ajal võib lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatule isiku sõjaväelist auastet alandada tema suhtes süüdimõistva kohtuotsuse jõustumisel.
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 24. Sõjaväelise auastme äravõtmine

(1) Sõjaväelise auastme äravõtmine on isikule antud kõigi olemasolevate sõjaväeliste auastmete andmise kehtetuks tunnistamine.
[RT I, 12.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

(2) Sõjaväelise auastme võib ära võtta, kui isik on süüdi mõistetud:
1) karistusseadustiku 8. peatükis, 15. peatüki 2. jaos või §-s 251 sätestatud süüteo;
2) süüteo, mille eest talle on mõistetud eluaegne vangistus.

§ 25. Auastme vanus

(1) Auastme vanus on järgmine:
1) kõrgem ohvitser, kolonel ja mereväekapten – ei kehtestata;
2) kolonelleitnant, kaptenleitnant, major ja kaptenmajor – vähemalt viis aastat;
3) kapten ja vanemleitnant – vähemalt neli aastat;
4) leitnant ja nooremleitnant – vähemalt kolm aastat;
5) lipnik – ei kehtestata;
6) ülemveebel ja staabiveebel – ei kehtestata;

- 7) vanemveebel – vähemalt kaheksa aastat;
- 8) veebel – vähemalt kuus aastat;
- 9) nooremveebel – vähemalt neli aastat;
- 10) nooremallohvitser – ei kehtestata;
- 11) sõdur – ei kehtestata.

(2) Kaitseväeteenistuses mitte oleva isiku aastme vanus on käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud aastme vanuse kuni kahekordne vanus.

[RT I, 12.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

(3) Aastme vanust arvestatakse sõjaväelise aastme andmise otsuse kuupäevast arvates. Aastme vanust ei arvestata teise aastme põhiliiki kuuluva sõjaväelise aastme andmisel.

(4) Isiku sõjaväelise aastme alandamisel arvestatakse tema senises sõjaväelises aastmes oldud aeg kõrgeima olemasoleva aastme vanuse hulka.

[RT I, 12.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

(5) Ajutise sõjaväelise aastme omamise aeg arvestatakse ajutise sõjaväelise aastme andmisel olnud aastme vanuse hulka.

(6) Isikule, kellel on täitunud sõjaväelise aastme nõutav vanus ja kelle sõjaväelist aastet on alandatud, ei või ülenevas järjestuses olevat sõjaväelist aastet anda, kui sõjaväelise aastme alandamisest on möödunud vähem kui üks aasta.

[RT I, 12.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

§ 26. Kaitseväe juhataja sõjaväelise aastme muutmine

Kaitseväe juhatajale sõjaväelise aastme andmise, tema sõjaväelise aastme alandamise ja temalt sõjaväelise aastme äravõtmise otsustab Vabariigi President valdkonna eest vastutava ministri ettepanekul.

3. peatükk Terviseseisundi hindamine

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 26¹. Kaitseväekohustuslase ja kaitseväekohustust võtta sooviva isiku terviseseisundi hindamine

(1) Kaitseväekohustuslase ja kaitseväekohustust võtta sooviva isiku terviseseisundi hindamisega tuvastatakse:

- 1) isiku terviseseisundi vastavus kaitseväeteenistuskohustuslase või tegevväelase tervisenõuetele;
- 2) meditsiiniline seos kaitseväe- või asendusteenistuses teenistusülesannete täitmise ja tervisekahjustuse tekkimise vahel;
- 3) kaitseväe- või asendusteenistuses teenistusülesannete täitmise tõttu saadud tervisekahjustusest põhjustatud püsiv tööõidetus;
- 4) kaitseväe- või asendusteenistuses teenistusülesannete täitmise tõttu saadud tervisekahjustusest tingitud ravi vajadus.

(2) Kaitseväekohustuslase ja kaitseväekohustust võtta sooviva isiku terviseseisundi vastavus kaitseväeteenistuskohustuslase või tegevväelase tervisenõuetele tuvastatakse käesoleva paragrahvi lõike 11 alusel kehtestatud korra kohaselt järgmiselt:

- 1) vastab kaitseväeteenistuskohustuslase või tegevväelase tervisenõuetele;
- 2) ajutiselt ei vasta kaitseväeteenistuskohustuslase tervisenõuetele;
- 3) ei vasta kaitseväeteenistuskohustuslase või tegevväelase tervisenõuetele.

(3) Kaitseväeteenistuskohustuslase ja tegevväelase teenistusülesande täitmiseks ettenähtud tervisenõuded kehtestab [Vabariigi Valitsus](#) määrusega.

(4) Kutsealuse, asendusteenistuja, reservasendusteenistuja, reservis oleva isiku ja kaitseväekohustust võtta sooviva isiku, välja arvatud tegevteenistusse asuda sooviva isiku terviseseisundi vastavust kaitseväeteenistuskohustuslase tervisenõuetele hindab Kaitseressursside Ameti peadirektori määratud arst, kaasates vajaduse korral teisi tervishoiuteenuse osutajaid.

(5) Kaitseväeteenistuskohustuslase, ajateenistusse asunud naissoost isiku, tegevteenistusse asuda sooviva isiku ja tegevväelase terviseseisundi vastavust kaitseväeteenistuskohustuslase või tegevväelase tervisenõuetele hindab Kaitseväe juhataja määratud arst, kaasates vajaduse korral teisi tervishoiuteenuse osutajaid.

(6) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 2–4 nimetatud juhtudel hindab kaitseväekohustuslase terviseseisundi Kaitseväe juhataja määratud arst, kaasates vajaduse korral teisi tervishoiuteenuse osutajaid.

(7) Kaitseväe juhataja võib vajaduse korral moodustada käesoleva paragrahvi lõigetes 5 ja 6 nimetatud terviseseisundi hindamiseks arstidest komisjoni.

(8) Kaitseväekohustuslase ja kaitseväekohustust võtta sooviva isiku kaitseväeteenistuskohustuslase või tegevväelase tervisenõuetele vastavuse hindamiseks tehakse arstlik läbivaatus ja vajaduse korral terviseuuringud käesoleva paragrahvi lõike 11 alusel kehtestatud korra kohaselt, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõigetes 9 ja 10 nimetatud juhud.

(9) Käesoleva paragrahvi lõike 2 punktides 2 ja 3 nimetatud juhud võib kaitseväekohustuslase ja kaitseväekohustust võtta sooviva isiku terviseseisundi vastavust kaitseväeteenistuskohustuslase või tegevväelase tervisenõuetele hinnata olemasolevate andmete põhjal arstlikku läbivaatust ja terviseuuringuid tegemata.

(10) Kõrgendatud kaitsevalmiduse, sõjaseisukorra ja mobilisatsiooni ajal võib kaitseväekohustuslase ning kaitseväekohustust võtta sooviva isiku terviseseisundi hinnata olemasolevate andmete põhjal arstlikku läbivaatust ja terviseuuringuid tegemata.

(11) Kaitseväekohustuslase ja kaitseväekohustust võtta sooviva isiku terviseseisundi kaitseväeteenistuskohustuslase või tegevväelase tervisenõuetele vastavuse hindamise tingimused ja korra kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.

(12) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 sätestatud terviseseisundi hindamise käigus tuvastatud diagnoosid edastatakse tervise infosüsteemi.

(13) Kaitseressursside Amet, Kaitsevägi ja terviseseisundi hindamisse kaasatud tervishoiuteenuse osutaja võivad käesolevas paragrahvis sätestatud ülesannete täitmisel töödelda kaitseväekohustuslase ja kaitseväekohustust võtta sooviva isiku isikuandmeid, sealhulgas eriliiki isikuandmeid.
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 27. Arstlik komisjon

[Kehtetu -RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 28. Arstliku komisjoni liige ja komisjoni moodustamine

[Kehtetu -RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 29. Kaitseressursside Ameti arstliku komisjoni ülesanded

[Kehtetu -RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 30. Kaitseväe arstliku komisjoni ülesanded

[Kehtetu -RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 30¹. Püsiv töövõimetus

(1) Püsiv töövõimetus käesoleva seaduse tähenduses on rohkem kui 182 järjestikuse kalendripäeva jooksul esinev oluline funktsioonihäire, mis on tekkinud kaitseväe- või asendusteenistuses teenistusülesannete täitmise tõttu saadud tervisekahjustuse tagajärjel.

(2) [Kehtetu -RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(3) Püsiva töövõimetus ulatust väljendatakse töövõime kaotuse protsentides nulliga lõppeva arvuna.

(4) Isiku võib püsivalt töövõimetuks tunnistada kuueks kuuks, üheks aastaks, kaheks aastaks, kolmeks aastaks, viieks aastaks või kuni riikliku pensionikindlustuse seaduse §-s 7 sätestatud vanaduspensioniiikka jõudmiseni, kuid mitte kauemaks kui viieks aastaks.

(5) Püsiva töövõimetus võib isikul tuvastada tagasiulatuvalt, ent mitte hiljem kui üks aasta pärast püsiva töövõimetus tuvastamiseks taotluse esitamist.

(6) Kaitseväe- ja asendusteenistuses teenistusülesannete täitmise tõttu saadud tervisekahjustusest põhjustatud püsiva töövõimetus, selle ulatuse, põhjuse ja kestuse tuvastamise tingimused ja korra kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.
[RT I, 16.06.2016, 2- jõust. 01.07.2016]

§ 31. Kaitseväekohustuslase ja kaitseväekohustust võtta sooviva isiku terviseseisundi hindamine

[Kehtetu -RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 32. Tervisetõend

[Kehtetu -RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

4. peatükk

Kutsealune

§ 33. Kaitseressursside Ameti pädevus kutsealuse ajateenistusse asumisel

(1) Kaitseressursside Amet:

1) otsustab ajateenistusse kutsumise ja ajateenistusse asumise aja;

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

2) annab kutsealusele ajapikendust;

3) otsustab kutsealuse ajateenistusse asumisest vabastamise;

4) otsustab kaitseväeteenistusest usulistel või kõlbelistel põhjustel keeldunud kutsealuse korralisse asendusteenistusse asumise ja korralisest asendusteenistusest vabastamise;

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

5) otsustab ajateenistuskoha ülema nõusolekul ajateenistuse jätkamise.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(1¹) Ajateenistusse ja korralisse asendusteenistusse asumise peatumise korral peatab Kaitseressursside Amet käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud ülesannete täitmise kuni ajateenistusse või korralisse asendusteenistusse asumise peatumise lõpetamiseni.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(2) Kaitseressursside Amet võib töödelda kaitseväekohustuslase ja kaitseväekohustust võtta sooviva isiku isikuandmeid, sealhulgas eriliiki isikuandmeid, et hinnata tema sobivust kaitseväeteenistusse või asendusteenistusse asumiseks ja teenistuse läbimiseks, asendusteenistuse korraldamiseks ning kaitseväekohustuse võtmiseks.

[RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

§ 33¹. Kaitseressursside Ameti pädevus õiguste ja lubade kehtivuse peatamisest ning nende andmisest keeldumisel

(1) Kui kutsealune eirab korduvalt käesolevas seaduses sätestatud terviseseisundi hindamisel osalemise kohustust või ajateenistusse asumise kohustust, hoiatab Kaitseressursside Amet kutsealust, et nimetatud kohustuse täitmata jätmise korral võidakse käesoleva paragrahvi lõikes 5 loetletud õigused ja lubade kehtivus peatada ning nende andmisest keelduda.

[RT I, 20.02.2024, 1- jõust. 01.03.2024]

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud hoiatuse võib toimetada kätte koos käesoleva seaduse §-s 226 nimetatud sunniraha rakendamise hoiatusega või käesoleva seaduse §-s 37 nimetatud ajateenistusse kutsumise otsusega.

(3) Hoiatus kehtib alates kättetoimetamisest.

(4) Kui isikul ei ole käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud õigust ega luba, ei esita Kaitseressursside Amet hoiatust. Kaitseressursside Amet võib ühe hoiatuse kehtivuse ajal esitada halduskohtule mitu taotlust käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud õiguste peatamiseks ja nende andmisest keeldumiseks.

(5) Kui kutsealune jätab hoiatuses märgitud kohustuse täitmata, võib Kaitseressursside Amet taotleda halduskohtult luba kutsealuse järgmiste õiguste ja lubade peatamiseks ning nende andmisest keeldumiseks:

1) jahipidamisõigus;

2) mootorsõiduki juhtimise õigus;

3) kalastuskaart;

4) relvaluba ja relvasoetamisluba;

5) väikelaeva ja jeti juhtimise õigus.

(6) Halduskohtule esitatavas taotluses märgitakse:

1) põhjendus, miks Kaitseressursside Amet peab valitud õiguse või loa peatamist ja selle andmisest keeldumist vajalikuks;

2) tõendid käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kohustuse täitmata jätmise kohta;

3) teave käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud hoiatuse kättetoimetamise kohta;

4) muu asjasse puutuv teave.

(7) Loa andmine otsustatakse halduskohtumenetluse seadustiku haldustoiminguks loa andmise sätete järgi. Menetlusosalisteks on loa andmise otsustamisel Kaitseressursside Amet ja isik, kelle suhtes loa andmist taotletakse.

(8) Halduskohus toimetab määruse kätte menetlusosalistele ja asjaomasele haldusorganile, kelle pädevuses on loas nimetatud õiguste ja lubade peatamine ning nende andmisest keeldumine.

(9) Käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud õiguste ja lubade peatamine ning lubade andmisest keeldumine kehtib kuni isiku poolt hoiatuses märgitud kohustuse täitmiseni, kui halduskohtu määrusest ei tulene

teisiti. Õiguste ja lubade peatamise ning nende andmisest keeldumise asjaolude äralangemisest teavitab Kaitseressursside Amet viivitamata asjaomast haldusorganit.
[RT I, 06.07.2018, 1- jõust. 01.01.2019]

§ 34. Kutsealuse tervise seisundi hindamine

(1) Kutsealuse tervise seisundi vastavust kaitseväeteenistuskohustuslase tervisenõuetele hinnatakse käesoleva seaduse § 26¹ lõike 11 alusel kehtestatud korra kohaselt.

(2) Kutsealusele, kelle tervise seisundit ei ole võimalik hinnata tervise infosüsteemi andmete või tervise seisundit kajastavate dokumentide põhjal, teatab Kaitseressursside Amet arstliku läbivaatuse ning vajaduse korral terviseuuringute tegemiseks määratud aja ja koha.
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 35. Kutsealuse kutsesobivuse hindamine

(1) Kutsealuse kutsesobivuse hindamine on kutsealuse isiksuseomaduste põhjal talle sobivaima sõjaväelise väljaõppe kindlakstegemine.

(2) Kaitseväeteenistuskohustuslase tervisenõuetele vastavaks tunnistatud kutsealuse kutsesobivust hindab Kaitseressursside Amet.

(3) Kutsealuse kutsesobivuse hindamise korra kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.

§ 36. Hüvitise maksmine kutsealusele

(1) Kutsealusele makstakse kaitseväeteenistuskohustuslase tervisenõuetele vastavuse hindamiseks arstlikul läbivaatusel, terviseuuringul või kutsesobivuse hindamisel viibimisega seotud sõidu- ja toidukulu katteks hüvitist.

(2) Kutsealuse tervise seisundi hindamiseks arstlikul läbivaatusel, terviseuuringul või kutsesobivuse hindamisel viibimisega seotud sõidu- ja toidukulu hüvitamise tingimused ja ulatuse ning hüvitise maksmise korra kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 37. Ajateenistusse kutsumine

(1) Ajateenistusse kutsutakse 18–27-aastane (kaasa arvatud) kutsealune.

(2) Ettepaneku kutsealuste ajateenistusse asumise tähtaegade, ajateenistuse kestuse ja kutsealuste arvilise jagunemise kohta ajateenijate väljaõppega tegelevate struktuuriüksuste vahel ülejärgmiseks aastaks esitab Kaitseväge juhataja valdkonna eest vastutavale ministrile 15. augustiks.
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(3) Ajateenistusse asumise tähtajad, ajateenistuse kestuse ja kutsealuste arvilise jagunemise ajateenijate väljaõppega tegelevate struktuuriüksuste vahel ülejärgmiseks aastaks kehtestab hiljemalt 15. oktoobril [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(4) Kaitseressursside Ameti otsus ajateenistusse kutsumise ja ajateenistusse asumise aja kohta tehakse kutsealusele teatavaks hiljemalt üks aasta enne ajateenistusse asumise tähtpäeva, kui käesolevas seaduses ei ole sätestatud teisiti.
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(5) Kaitseressursside Ameti otsus ajateenistusse kutsumise ja ajateenistusse asumise aja kohta tehakse kutsealusele teatavaks 30 päeva enne ajateenistusse asumise tähtpäeva, kui kutsealune on:
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

- 1) saanud ajapikendust;
- 2) varem jätnud ajateenistusse ilmumata.

(6) Käesoleva paragrahvi lõigetes 4, 5 ja 9 sätestatud etteteatamistähtaega ei kohaldata, kui kutsealune on andnud kirjaliku nõusoleku etteteatamistähtaega kohaldamata jätmiseks.
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(7) Käesoleva paragrahvi lõike 3 alusel kehtestatud määruse muutmisel kõrgendatud kaitsevalmiduse ning mobilisatsiooni ajal peab muudatuse jõustumise ja ajateenistusse asumise tähtpäeva vahele jääma vähemalt 180 päeva, kui määruse muutmisel suurendatakse kutsealuste arvu või muudetakse ajateenistusse asumise tähtpäev varasemaks.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(8) Käesoleva paragrahvi lõikes 7 sätestatud juhul tehakse Kaitseressursside Ameti otsus ajateenistusse kutsumise ja ajateenistusse asumise aja kohta kutsealusele teatavaks hiljemalt 120 päeva enne ajateenistusse asumise tähtpäeva.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(9) Teade ajateenistuskoha ja ilmumisaja kohta tehakse kutsealusele teatavaks hiljemalt 30 päeva enne ajateenistusse asumise tähtpäeva käesoleva seaduse §-s 15 sätestatud viisil. Teate suhtes ei kohaldata haldusmenetluse seaduses sätestatud vaidemenetlust.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 38. Ajateenistusse kutsumata jätmine

(1) Ajateenistusse ei kutsuta kutsealust:

1) kelle tervise seisund ei vasta kaitseväeteenistuskohustuslase tervisenõuetele;

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

1¹) kellel on puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seaduse alusel tuvastatud raske või sügav puue;

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

2) kes ei ole läbinud vähemalt põhikooli II kooliastet põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse tähenduses;

3) kes on kriminaalasjas kahtlustatav või süüdistatav, kuni kriminaalmenetluse lõpetamiseni;

4) kes on vangistuseseaduse tähenduses kinnipeetav või vahistatu;

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

5) välislepingus ettenähtud juhul;

6) kes on asunud kõrgharidust omandama arsti või õe erialal.

(2) Kutsealune, kes soovib enda ajateenistusse kutsumata jätmist käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 6 sätestatud alusel, peab Kaitseressursside Ametile esitama kirjaliku taotluse. Arsti või õe erialal kõrghariduse omandamisel välisriigi kõrgkoolis peab kutsealune esitama koos taotlusega õppeasutuse tõendi tema immatrikuleerimise, eriala ja õppe nominaalkestuse kohta ning nominaalkestuse ületamisel esitama õppeasutuse tõendi iga lisaõppeaasta kohta.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud alusel ajateenistusse kutsumata jäetud kutsealune kutsutakse asjaolude äralangemisel ajateenistusse.

(4) Ajateenistusse kutsumata jätmisel käesoleva paragrahvi lõike 1 punkti 1 alusel märgib Kaitseressursside Amet kutsealuse andmed kaitseväekohustuslaste registris reservis oleva isiku andmetena.

[RT I, 07.03.2023, 7- jõust. 01.04.2023]

§ 39. Ajateenistusse asumisest vabastamine

(1) Ajateenistusse asumisest vabastatakse isik, kes:

1) on asunud asendusteenistusse;

2) on saanud 28-aastaseks;

3) on jõustunud kohtuotsuse alusel saanud karistuseks reaalse vangistuse üle ühe aasta ning karistuse andmed ei ole karistusregistri seaduse kohaselt kantud karistusregistri arhiivi;

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

4) on vahetult tema andmete kaitseväekohustuslaste registrisse kandmisele eelnenud ajal elanud rahvastikuregistri andmetel katkematult vähemalt seitse aastat välisriigis või on sündinud ja elanud välisriigis tema andmete kaitseväekohustuslaste registrisse kandmisele vahetult eelnenud ajal ning ei ole viie aasta jooksul andmete registrisse kandmisest arvates esitanud kirjalikku taotlust ajateenistusse või asendusteenistusse asumiseks;

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

5) on läbi teinud kohustusliku sõjaväeteenistuse välisriigi relvajõududes või on teeninud sõjaväelasena välisriigi relvajõududes vähemalt 12 kuud või läbi teinud asendusteenistuse välisriigis;

6) on kantud tervishoiukorralduse infosüsteemi arsti või õena ja on läbi teinud Kaitseväe nõuetele vastava väljaõppe;

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

7) on nimetatud kohtunikuks ning kelle vabastamise ettepaneku on teinud kohtute haldamise nõukoda.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 2–4 ja 6 sätestatud asjaolude ilmnemisel loetakse kutsealune ajateenistusse asumisest vabastatuks ja Kaitseressursside Amet märgib tema andmed kaitseväekohustuslaste registris reservis oleva isiku andmetena.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(3) Kutsealune, kes soovib ajateenistusse asumisest vabastamist käesoleva paragrahvi lõike 1 punkti 5 või 7 alusel, peab esitama sellekohase taotluse Kaitseressursside Ametile.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(4) Kutsealune, kellele on käesoleva seaduse alusel tehtud teatavaks Kaitseressursside Ameti otsus ajateenistusse kutsumise ja ajateenistusse asumise aja kohta ning kes soovib ajateenistusest vabastust käesoleva paragrahvi lõike 1 punktide 6 ja 7 alusel, peab ajateenistusest vabastamise taotluse esitama:
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

- 1) käesoleva seaduse § 37 lõikes 4 sätestatud juhul – vähemalt 30 päeva enne ajateenistusse asumise aega;
- 2) käesoleva seaduse § 37 lõigetes 5 ja 6 sätestatud juhtudel – viivitamata vabastamise alusest teada saamisel.

(5) Kaitseressursside Amet võib ajateenistusse asumisest vabastamise taotluse esitanud kutsealuse välja kutsuda, nõuda lisadokumente või otsustada ilma nendeta, kas vabastada ta ajateenistusse asumisest või jätta taotlus rahuldamata. Kaitseressursside Amet märgib ajateenistusse asumisest vabastatud isiku andmed kaitseväekohustuslaste registris reservis oleva isiku andmetena.

§ 39¹. Ajateenistusse ja korralisse asendusteenistusse asumise peatumine

(1) Kõrgendatud kaitsevalmiduse ning mobilisatsiooni ajal otsustab ajateenistusse ja korralisse asendusteenistusse asumise peatumise valdkonna eest vastutav minister.

(2) Sõjaseisukorra väljakuulutamisel peatub ajateenistusse ja korralisse asendusteenistusse asumine.

(3) Kui kutsealuse suhtes on enne ajateenistusse või korralisse asendusteenistusse asumise peatumist tehtud otsus ajateenistusse või korralisse asendusteenistusse asumise aja ja teenistuskoha kohta, siis lõkkub tema ajateenistusse või korralisse asendusteenistusse asumine edasi kõrgendatud kaitsevalmiduse või sõjaseisukorra aja võrra, kuid mitte kauem kui isiku 28-aastaseks saamiseni.

(4) Kaitseressursside Amet teeb pärast ajateenistusse ja korralisse asendusteenistusse asumise peatumise lõppemist otsuse uue ajateenistusse asumise aja või korralisse asendusteenistusse asumise aja ja teenistuskoha kohta. Kutsealust teavitatakse otsusest.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 40. Kutsealuse kohustused

(1) Kutsealune on kohustatud:

- 1) teavitama viivitamata Kaitseressursside Ametit kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis oma kontaktandmetest ja nende muutumisest;
- 2) ilmuma aja- või asendusteenistusse Kaitseressursside Ameti määratud ajal ja kohas;
- 3) esitama Kaitseressursside Ameti nõudmisel tema kohta haldusakti andmiseks või toimingute tegemiseks vajalikke andmeid ja tõendeid;
- 4) ilmuma Kaitseressursside Ametisse või Kaitseressursside Ameti määratud kohta vajalike toimingute tegemiseks;
- 5) osalema Kaitseressursside Ameti määratud ajal ja kohas terviseseisundi hindamiseks arstlikul läbivaatusel, terviseuuringul või kutsesobivuse hindamisel ning esitama terviseseisundit hindava arsti nõudmisel oma terviseseisundit kajastavad dokumendid;

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

6) teavitama viivitamata kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis Kaitseressursside Ametit oma raskest haigusest ja teistest asjaoludest, mis võivad mõjutada tema terviseseisundi vastavust kaitseväeteenistuskohustuslaste tervisenõuetele, ning vajaduse korral esitama terviseseisundi muutumist kajastavad dokumendid;

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

7) teavitama 30 päeva jooksul ajapikenduse aluse äralangemisest arvates kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis Kaitseressursside Ametit ajapikenduse aluste äralangemisest;

8) ajateenistusse asumisel kaasa võtma vajalikud dokumendid ja esemed.

(2) Ajateenistusse asumisel kaasavõetavate dokumentide ja esemete loetelu kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.

(3) Kutsealusel on keelatud ajateenistusse kaasa võtta käesoleva seaduse § 49 lõike 11 alusel antud määrusega kehtestatud loetelusse kuuluvaid keelatud asju.

§ 41. Ajapikendus

(1) Ajapikendus on kutsealuse ajateenistusse asumise edasilükkamine määratud ajaks.

(2) Ajapikenduse taotlus tuleb esitada asjaolude ilmnemisel, kuid hiljemalt 30 päeva enne ajateenistusse asumise tähtpäeva, välja arvatud juhul, kui:

- 1) ajapikenduse andmise asjaolud ilmnevad hiljem;
- 2) seaduses on sätestatud teine tähtpäev.

(3) Ajapikenduse saamise taotlust ei pea esitama käesoleva seaduse §-s 42 ning § 44 lõigetes 1, 3 ja 4 sätestatud juhtudel. Välisriigis õppiv kutsealune peab ajapikenduse taotlusega koos esitama õppeasutuse tõendi.
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(4) Ajapikendus lõpeb ajapikenduse tähtaja möödumisel või ajapikenduse andmise aluseks olnud asjaolude äralangemisel.

§ 42. Ajapikenduse andmine kaitseväeteenistuskohustuslase tervisenõuetele ajutise mittevastavuse tõttu

(1) Kutsealusele, kelle tervise seisund ajutiselt ei vasta kaitseväeteenistuskohustuslase tervisenõuetele, annab Kaitseressursside Amet ajapikendust tervisehäire ravimiseks.

(2) Kaitseväeteenistuskohustuslase tervisenõuetele ajutise mittevastavuse tinginud tervisehäire ravimiseks võib kutsealusele anda ajapikendust korraga kuni kaheks aastaks.
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 43. Ajapikenduse andmine seoses ülalpidamiskohustusega

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(1) Kaitseressursside Amet annab kutsealusele ajapikendust, kui kutsealune:

1) lapsevanemana või muu last ülalpidava isikuna peab ülal vähemalt ühte alla kolmeaastast last ning ülalpidamiskohustus tuleneb perekonnaseadusest;

2) lapsevanemana või muu last ülalpidava isikuna on kohustatud ülal pidama vähemalt kahte last ning ülalpidamiskohustus tuleneb perekonnaseadusest;

3) lapsevanemana või muu last ülalpidava isikuna üksinda peab ülal vähemalt ühte last, kellel puuduvad teised ülalpidamiskohustusega isikud, ja ülalpidamiskohustus tuleneb perekonnaseadusest;

4) on ainus isik, kes on kohustatud ülal pidama raske või sügava puudega inimest, kellel puuduvad teised ülalpidamiskohustusega isikud.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud ajapikendus antakse kuni asjaolude äralangemiseni.

§ 44. Ajapikenduse andmine hariduse omandamiseks

(1) Kutsealusel on õigus saada ajapikendust kutseõppeasutusse, rakenduskõrgkooli või ülikooli astumiseks vahetult pärast keskhariiduse omandamist sama aasta 15. septembrini.

(2) Pärast vastuvõtmist kutseõppeasutusse, rakenduskõrgkooli või ülikooli, mille lõpetamisel antakse välja riiklikult tunnustatud diplom, teatab kõrghariidust omandama asunud kutsealune Kaitseressursside Ametile kirjalikult 15. septembriks kalendriaasta, millal ta kolme aasta jooksul õppeasutusse vastuvõtmisest arvates soovib asuda kaitseväeteenistuskohustust täitma, kusjuures valitud kalendriaasta ei või olla hilisem kui eriala nominaalajaga lõpetamise aasta.

(3) Kutsealusel on õigus ajapikendusele üldkeskhariiduse omandamiseks statsionaarses õppes kuni selle aasta 1. juulini, mille jooksul ta saab 21-aastaseks.

(4) Ilma keskhariiduseta kutsealusel on õigus ajapikendusele statsionaarses õppevormis kutseõppe tasemeõppes õppimiseks selle aasta 1. juulini, mille jooksul ta saab 21-aastaseks.
[RT I, 02.07.2013, 1- jõust. 01.09.2013]

(5) Kutsealusel, kes õpib sisekaitsealase rakenduskõrgkooli politsei-, piirivalve- või päästeerialal, on õigus saada ajapikendust kuni rakenduskõrghariidusõppe nominaalkestuse lõpuni, kui kutsealune esitab Kaitseressursside Ametile 30 päeva jooksul immatrikuleerimisest arvates ajapikenduse taotluse koos õppeasutuse tõendiga kutsealuse immatrikuleerimise ja õppe nominaalkestuse kohta.

(6) Vahetult pärast keskhariiduse omandamist samal aastal välisriigi kõrgkooli immatrikuleeritud kutsealusel on õigus ajapikendusele kuni kõrghariiduse esimese astme kvalifikatsiooni saamiseni, juhul kui ta esitab Kaitseressursside Ametile 30 päeva jooksul immatrikuleerimisest arvates ajapikenduse taotluse koos õppeasutuse tõendiga tema immatrikuleerimise ja õppe nominaalkestuse kohta.

(7) Käesoleva paragrahvi lõigete 2, 5 ja 6 alusel võib anda ajapikendust kuni asjaolude äralangemiseni, kuid mitte kauemaks kui selle aasta 1. juulini, mille jooksul kutsealune saab 23-aastaseks.

§ 45. Ajapikenduse andmine valitaval ametikohal töötamiseks

Kaitseressursside Amet annab kutsealuse taotluse alusel ajapikendust kohaliku omavalitsuse volikogu, Riigikogu või Euroopa Parlamendi liikmeks oleku aja lõpuni.

5. peatükk

Ajateenistus

§ 46. Ajateenistuse kestus

(1) Ajateenistuse kestus sõltub väeliigist, ajateenijate väljaõppega tegelevale struktuuriüksusele pandud ülesannetest ja sõjaväelise väljaõppe iseloomust. Ajateenistuse kestus ei või olla pikem kui 12 kuud ega lühem kui kaheksa kuud.

(2) Ajateenistuse kestuse kehtestab [Vabariigi Valitsus](#)määrusega.

(3) Kõrgendatud kaitsevalmiduse, erakorralise seisukorra, mobilisatsiooni ja demobilisatsiooni ajal võib riigikaitse huvidest lähtudes pikendada käesoleva paragrahvi lõike 2 alusel kehtestatud ajateenistuse kestust 12 kuuni, kui varem on kehtestatud sellest lühem ajateenistuse kestus.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(3¹) Kõrgendatud kaitsevalmiduse, erakorralise seisukorra, mobilisatsiooni ja demobilisatsiooni ajal võib riigikaitse huvidest lähtuvalt ajateenistuse kestust lühendada või ajateenistuse lõpetada.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(4) Kõrgendatud kaitsevalmiduse, erakorralise seisukorra, mobilisatsiooni ja demobilisatsiooni ajal otsustab ajateenistuse kestuse pikendamise, selle lühendamise või ajateenistuse lõpetamise [Vabariigi Valitsus](#) korraldusega.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 47. Ajateenistuse algus

(1) Ajateenistus algab kutsealuse ajateenistusse asumisel. Ajateenistusse asumiseks loetakse kutsealuse ajateenistusk kohta saabumine.

(2) Ajateenistusk kohta saabumisel tehakse ajateenijale vajaduse korral arstlik läbivaatus.

(3) Ajateenistusk on ajateenijate väljaõppega tegelev Kaitseväge struktuuriüksus, kus asub ajateenija rahuaja ametikoht.

(4) Kui ajateenistuse algusest arvates 14 päeva jooksul ilmnevad asjaolud, mille kohta on kutsealusel teavitamiskohustus käesoleva seaduse § 40 lõike 1 punkti 6 alusel, siis ei loe Kaitseressursside Amet Kaitseväge ettepanekul isikut ajateenistusse asunuks ja isik on jätkuvalt kutsealune.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 48. Ajateenistuse kestuse peatumine

(1) Ajateenistuse kestus peatub ajateenija:

- 1) distsiplinaararesti kandmise ajaks;
- 2) ajateenistuskohast omavolilise lahkumise ajaks.

(2) Ajateenistuse kestuse peatumist ei arvestata ajateenistuse kestuse hulka.

(3) Ajateenistuse kestus ja ajateenistuse kestuse peatumine kokku ei või olla pikem kui 12 kuud.

§ 48¹. Ajateenija isikuandmete töötlemine

Kaitseväge võib töödelda ajateenija isikuandmeid, sealhulgas eriliiki isikuandmeid, et hinnata tema vastavust ajateenijale esitatavatele nõuetele ja korraldada ajateenistust.

[RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

§ 49. Ajateenija põhiõiguste ja -vabaduste piiramine

(1) Ajateenija põhiõigusi ja -vabadusi võib piirata seaduses sätestatud juhtudel.

(2) Ajateenija on ajateenistuse kestel kohustatud viibima ajateenistuskohas või teenistuse huvides muus ülema määratud asukohas. Kaitseväge väljaõppe eeskirjast või õppekavast lähtudes võib ajateenistuskoha ülem või sõjaväelist väljaõpet läbiviiv tegevvaldasest ülem ohutusnõudeid järgides seada ajateenija sõjaväelisel väljaõppel olukorda, mis tinglikult vastab sõjaajal toimuvale lahingutegevusele.

(3) Ajateenija on kohustatud ajateenistuses olles järgima Kaitseväes kehtivaid õigusakte.

(4) Ajateenija peab olema korrektse välimusega ja täitma isikliku hügieeni nõudeid. Kaitseväge juhataja võib seada piiranguid ajateenija välimusele, kui see on vajalik väljaõppe huvides või ohutuse tagamiseks.

(5) Isiklike side- ja elektroonikavahendite kasutamine on ajateenijale lubatud, kui see ei sea ohtu teda ega teisi isikuid ja ei takista sõjaväelise väljaõppe läbiviimist ega teenistusülesannete täitmist. Ajateenija ei tohi tegevväelasele ülema loata teha Kaitseväge territooriumil salvestisi, mis annavad teavet riigi kaitsevõime või julgeoleku kohta. Muude isiklike asjade kasutamine ei tohi takistada teenistusülesannete täitmist ja seada ohtu teisi isikuid.

(6) Ajateenistuses on keelatud asjad, mis ohustavad inimese julgeolekut, sobivad vara kahjustamiseks või võivad ohustada Kaitseväge julgeolekut.

(7) Tegevväelane võib ajateenija ajateenistuskoha ülema käsul vaadata läbi ajateenija isiklikud asjad ja võtta hoiule ajateenistuses keelatud asjad.

(8) Hoiule ei võeta asju, mille omamine on seadusega keelatud. Keelatud asjade leidmisest teavitatakse pädevat ametiasutust.

(9) Käesoleva paragrahvi lõike 7 alusel hoiulevõetud asjade kohta koostab hoiulevõtja akti, tehes samas ajateenijale ettepaneku saata need ajateenija kulul viimase nimetatud adressaadile. Kui ajateenija sellega ei nõustu, on Kaitseväel kohustus võtta asjad hoiule kuni ajateenija vabastamiseni ajateenistusest.

(10) Põhjendatud juhul võib ajateenistuskoha ülem või tema volitatud tegevväelane lubada ajateenijal toimetada käesoleva paragrahvi lõike 7 alusel hoiulevõetud asjad tema puhkuse või kokkusaamise ajal ajateenistuskoha territooriumilt välja, mille kohta koostab tegevväelane akti. Kiiresti riknevaid asju hoiule ei võeta ja nende hävitamine toimub ajateenistuskoha ülema käsul Kaitseväge kulul. Hävitamise kohta koostab tegevväelane akti.

(11) Ajateenistuses nõutavate dokumentide ja keelatud asjade loetelu, ajateenistuses keelatud asjade hoidmise, tagastamise ja hävitamise korra ning hävitamisakti vormi kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.

(12) Ajateenistuses on keelatud alkoholi ning narkootilise ja psühhotroopse aine tarbimine, omamine, edasiandmine ja müük ning hasartmängud. Ravimite kasutamine ja omamine on lubatud kooskõlastatult ajateenistuskoha ülema määratud tervishoiutöötajaga.

(13) Ajateenijal on lubatud saada vähemalt üks kord kuus ajateenistuskohas kokku oma perekonnaliikmete ja teiste isikutega, välja arvatud juhul, kui see sõjaväelises väljaõppes osalemise või nakkushaiguste leviku tõkestamise tõttu ei ole võimalik.

(14) Ajateenijal on keelatud ajateenistuskohas oma poliitiliste vaadete levitamine.

(15) Kui seaduses ei ole sätestatud konkreetset piirangut, võib ajateenistuskoha ülem ajateenija põhiõigusi ja vabadusi piirata vaid Kaitseväge julgeoleku või Kaitseväge territooriumil viibivate isikute ohutuse tagamiseks. Piirang peab vastama inimväärikuse põhimõttele ega tohi moonutada seaduses sätestatud teiste õiguste ja vabaduste olemust.

§ 50. Ajateenijate esindusmees

(1) Ajateenijate esindusmees on ajateenija, kes esindab ajateenistuskoha ülema ees ajateenijate huvisid teenistusküsimustes.

(2) Ajateenijate esindusmehe valimise, nimetamise ja tegutsemise korra kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.

§ 51. Ajateenija rahuaja ametikohale nimetamine

(1) Ajateenija nimetab rahuaja ametikohale Kaitseväge juhataja või tema volitatud ülem.

(2) Ajateenija rahuaja ametikohale nimetamise korra kehtestab Kaitseväge juhataja.

(3) Ajateenija rahuaja ametikohale nimetamise suhtes ei kohaldata haldusmenetluse seaduses sätestatud vaidemenetlust.

§ 52. Ajateenija lähetamine ja ajateenistuskohast väljalubamine

(1) Ajateenija lähetamine on väljaõppe huvides tema saatmine kindlaksmääratud ajavahemikuks väljapoole tema ajateenistuskoha.

(2) Ajateenija riigisisese lähetamise otsustab ajateenistuskoha ülem.

(3) Ajateenija välisriiki lähetamise otsustab Kaitseväge juhataja või tema volitatud ülem.
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(4) Lähendamise otsuses märgitakse lähendamise algus- ja lõppkuupäev, lähenduskoht ning lähendamise eesmärk.

(5) Ajateenija lähendamise rahvusvahelisele sõjalisele operatsioonile või rahvusvahelise sõjalise operatsiooni piirkonda on keelatud.

(6) Ajateenijal on õigus taotleda ajateenistuskohast väljalubamist, kui see ei takista sõjaväelise väljaõppe läbiviimist ega teenistusülesannete täitmist. Ajateenistuskohast väljalubamise taotlus tuleb esitada kirjalikult ja see vaadatakse läbi Kaitseväge juhataja kehtestatud korras.

§ 53. Ajateenija üleviimine

(1) Ajateenija üleviimine on tema ajateenistuskoha muutmise, kui muutmise on väljaõppe huvides vältimatu ja üleviimisega ei kaasne ajateenistuse kestuse muutumist.

(2) Väeliigisese üleviimise otsustab Kaitseväge juhataja volitatud tegevväelane, üleviimise ühest väeliigist või Kaitseväge juhataja vahetus alluvuses oleva struktuuriüksuse koosseisus olevast väeüksusest teise ning väeliigi ja Kaitseväge juhatajale vahetult alluva struktuuriüksuse koosseisus oleva väeüksuse vahel otsustab Kaitseväge juhataja või tema volitatud ülem.

[RT I, 18.02.2014, 1- jõust. 01.08.2014]

§ 54. Ajateenija tagatised

(1) Ajateenijale makstakse ajateenistuse kestel igakuist toetust.

(2) Ajateenija toetuse maksmise ulatuse ja korra kehtestab [Vabariigi Valitsus](#)määrusega.

(2¹) Ajateenijale võib maksta toetust tema poolt enne ajateenistusse asumist või esmase sõjaväelise väljaõppe lõppu tasemeõppe ja täienduskoolituse raames omandatud kvalifikatsiooni eest, kui omandatud kvalifikatsioon on vajalik ajateenijale tema sõjaväelise auastmega ametikoha ülesannete täitmiseks.

[RT I, 07.03.2023, 7- jõust. 01.04.2023]

(2²) Loetelu tasemeõppe ja täienduskoolituse õppekavadest, mille alusel omandatud kvalifikatsiooni eest võib maksta toetust, toetuse maksmise tingimused ja ulatuse ning toetuse taotlemise ja maksmise korra kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.

[RT I, 07.03.2023, 7- jõust. 01.04.2023]

(3) Kõrgendatud kaitsevalmiduse, erakorralise seisukorra, mobilisatsiooni ja demobilisatsiooni ajal ajateenistuse kestuse pikendamise korral makstakse ajateenijale ajateenistuses viibitud lisapäevade eest toetust enne kõrgendatud kaitsevalmiduse, erakorralise seisukorra, mobilisatsiooni ja demobilisatsiooni väljakuulutamist määratud toetuse kahekordses ulatuses.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(4) Ajateenijale tagatakse ajateenistuse läbiviimise kohas tasuta majutus ja toitlustus.

(5) Ajateenijale tagatava toitlustuse ulatuse ja korra kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.

(6) Ajateenijale antakse ajateenistuse ajal puhkust olenevalt ajateenistuse kestusest järgmiselt:

- 1) kuni üheksakuulise kestuse korral kümme päeva;
- 2) pikema kui üheksakuulise kestuse korral 15 päeva.

(7) Ajateenistuskoha ülem võib anda ajateenijale eeskujuliku teenistuse eest lisapuhkust kuni kümme päeva.

(8) Ajateenijale hüvitatakse piirmäärat ulatuses üks kord ajateenistuse kestel sõit puhkusele ja tagasi.

(9) Ajateenijale sõidukulu hüvitamise tingimused, ulatuse ja korra kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.

(10) Ajateenijal on õigus teenistusalaatele tagatistele käesoleva seaduse 11. peatükis sätestatud ulatuses ja korras.

(11) Ajateenija alaealisel lapsel või alaealisel ülalpeetaval, kui ülalpidamiskohustus tuleneb perekonnaseadusest, on õigus igakuisele ajateenija lapse toetusele.

[RT I, 08.07.2016, 1- jõust. 01.01.2017]

(12) Ajateenija lapse toetuse maksmise ulatuse ja korra kehtestab [Vabariigi Valitsus](#)määrusega.

[RT I, 08.07.2016, 1- jõust. 01.01.2017]

(13) Sotsiaalkindlustusamet kohaldab käesolevas paragrahvis sätestatud sotsiaalkaitsele sotsiaalseadustiku üldosa seadust ja perehüvitiste seaduse üldsätteid.
[RT I, 08.07.2016, 1- jõust. 01.01.2017]

(14) Ajateenijale võib hüvitada ajateenistuses viibimise ajal eluasemelaenu intressid.
[RT I, 30.06.2023, 107- jõust. 01.01.2024]

(15) Käesoleva paragrahvi lõikes 14 sätestatud eluasemelaenu intresside hüvitise maksmise tingimused ja ulatuse ning hüvitise taotlemise ja maksmise korra kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.
[RT I, 07.03.2023, 7- jõust. 01.04.2023]

§ 54¹. Ajateenija puhkus kõrgendatud kaitsevalmiduse, erakorralise seisukorra, mobilisatsiooni ja demobilisatsiooni ajal

(1) Kõrgendatud kaitsevalmiduse, erakorralise seisukorra, mobilisatsiooni ja demobilisatsiooni ajal on Kaitseväge juhatajal õigus ajateenija puhkus katkestada ning kutsuda ta teenistusülesandeid täitma.

(2) Sõjaseisukorra väljakuulutamine katkestab kõigi ajateenijate puhkused ning ajateenija on kohustatud viivitamata ilmuma ajateenistuskohhta või teise talle teatavaks tehtud asukohta.
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 55. Ajateenija terviseseisundi hindamine

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(1) Kui ajateenija ei ole terviseseisundi tõttu võimeline teenistusülesandeid täitma rohkem kui kahe järjestikuse kuu jooksul, hinnatakse tema terviseseisundi vastavust kaitsevæeteenistuskohustuslase tervisenõuetele käesoleva seaduse § 26¹ lõike 11 alusel kehtestatud korra kohaselt.

(2) Ajateenistuskoha ülema määratud tervishoiutöötaja annab ajateenijale terviseseisundist tulenevaid ravisoovitusi ning vajaduse korral määrab piirangud ja eritingimused teenistusülesannete täitmiseks.
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 56. Ajateenistuse lõppemine

(1) Ajateenistus lõpeb ajateenija:

- 1) ajateenistuse kestuse lõppemisega;
- 2) ajateenistusest vabastamisega käesoleva paragrahvi lõigete 2 ja 3 kohaselt;
- 3) surmaga;
- 4) teadmata kadunuks jäämise korral.

(2) Ajateenistuskoha ülem vabastab ajateenija ajateenistusest enne ajateenistustähtaja lõppemist, kui ajateenistuse ajal:

- 1) ajateenija ei vasta või ajutiselt ei vasta kaitsevæeteenistuskohustuslase tervisenõuetele;
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]
- 2) sai ajateenija lapsevanemaks või muuks last ülalpidavaks isikuks, mistõttu on ta kohustatud ülal pidama vähemalt ühte alla kolmeaastast last ning ülalpidamiskohustus tuleneb perekonnaseadusest;
- 3) sai ajateenija lapsevanemaks või muuks last ülalpidavaks isikuks, mistõttu on ta kohustatud ülal pidama vähemalt kahte last ning ülalpidamiskohustus tuleneb perekonnaseadusest;
- 4) sai ajateenija lapsevanemaks või muuks last ülalpidavaks isikuks, mistõttu on ta kohustatud üksinda ülal pidama vähemalt ühte last, kellel puuduvad teised ülalpidamiskohustusega isikud, ja ülalpidamiskohustus tuleneb perekonnaseadusest;
- 5) sai ajateenija ainsaks isikuks, kes peab ülal raske või sügava puudega inimest, kellel puuduvad teised ülalpidamiskohustusega isikud, ning ajateenija ülalpidamiskohustus tuleneb perekonnaseadusest;
- 6) asub ajateenija Riigikogu või Euroopa Parlamendi liikmeks;
- 7) kohaldatakse ajateenijale tõkendina elukohast lahkumise keeldu või vahi alla võtmist;
- 8) on jõustunud kohtuotsus, millega ajateenijale on mõistetud realne vangistus.
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(3) Ajateenistuskoha ülem võib ajateenija ajateenistusest vabastada, kui:

- 1) ajateenijal on tekkinud raske perekondlik olukord;
- 2) esmase sõjaväelise väljaõppe läbinud ajateenija võetakse tegevteenistusse kadetina;
- 3) esmase sõjaväelise väljaõppe läbinud ajateenija asub kõrgharidust omandama arsti või õe erialal.
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(4) Esmane sõjaväeline väljaõpe on väljaõpe, mille käigus omandatakse lahingutegevuseks ja edasise teenistuse jätkamiseks vajalikud esmased sõjaväelised teadmised, oskused ja hoiakud.

(5) Ajateenija surma korral loetakse ajateenistus lõppenuks tema surmale järgnenud päevast alates.

(6) Ajateenija teadmata kadumise korral loetakse ajateenistus lõppenuks, kui Politsei- ja Piirivalveamet ei ole suutnud tema asukohta kindlaks teha 12 kuu jooksul asukoha kindlakstegemise avalduse esitamise päevast arvates.

[RT I, 12.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

§ 56¹. Ajateenistuse lõppemine sõjaseisukorra ajal

Sõjaseisukorra väljakuulutamisel nimetatakse ajateenija kolme tööpäeva jooksul sõjaaja ametikohale ning kohustatakse asuma Kaitseväge juhataja mobilisatsioonikäsuga tegevteenistusse sõjaaja ametikoha ülesandeid täitma või vabastatakse ajateenistusest. Ajateenija vabastab ajateenistusest ajateenistuskoha ülem.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 56². Ajateenistuse jätkamine

(1) Käesoleva seaduse § 56 lõike 2 alusel enne ajateenistustähtaja lõppemist ajateenistusest vabastatud kuni 27-aastase reservis oleva isiku soovil ning enne ajateenistustähtaja lõppemist vabastamise aluseks olnud asjaolude äralangemisel võib reservis olev isik jätkata ajateenistust.

(2) Ajateenistuse jätkamiseks esitab reservis olev isik Kaitseressursside Ametile kirjaliku taotluse. Ajateenistuse jätkamist võimaldatakse üks kord.

(3) Kaitseressursside Amet võib ajateenistuse jätkamise taotluse esitanud reservis oleva isiku terviseseisundit uuesti hinnata ja kontrollida muude ajateenistusse asumisest vabastamise aluseks olevate asjaolude puudumist. [RT I, 20.02.2024, 1- jõust. 01.03.2024]

(4) Ajateenistuse jätkamisel ei või ajateenistuse kogukestus koos eelneva ajateenistusega olla pikem kui Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud ajateenistuse kestuse kõige pikem tähtaeg.

(5) Kaitseressursside Amet teeb ajateenistuse jätkamise otsuse reservis olevale isikule teatavaks vähemalt 30 päeva enne ajateenistuses jätkamise tähtaega.

(6) Reservis oleval isikul on õigus loobuda ajateenistuse jätkamisest 15 päeva enne ajateenistuses jätkamise tähtaega.

(7) Ajateenistuse jätkamise otsuse saanud reservis olevale isikule ei kohaldata käesoleva seaduse §-des 41–45 sätestatud ajapikenduse aluseid.

(8) Ajateenistuse jätkamise otsuse saanud reservis olev isik on kohustatud ilmuma ajateenistuse jätkamiseks ajateenistuskohata otsuses näidatud tähtajal.

(9) Ajateenistuses jätkavale ajateenijale kohaldatakse ajateenistuse kestel käesoleva seaduse §-des 48–56¹ sätestatud, kui käesolevas paragrahvis ei ole sätestatud teisiti. [RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 57. Ajateenistuse lõppemisel ja jätkamisel andmete muutmine kaitseväekohustuslaste registris

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(1) Ajateenistuse lõppemisel käesoleva seaduse § 56 lõike 1 punktide 1 ja 2 alusel või ajateenistusest vabastamisel § 56¹ alusel märgib Kaitseressursside Amet kaitseväekohustuslaste andmed kaitseväekohustuslaste registris reservis oleva isiku andmetena.

(2) Ajateenistuse jätkamisel käesoleva seaduse § 56² lõikes 8 sätestatud tähtajaks ajateenistuskohata saabunud reservis olev isik loetakse ajateenijaks ning Kaitseressursside Amet märgib reservis oleva isiku andmed kaitseväekohustuslaste registris ajateenija andmetena.

(3) Kaitseväekohustuslaste ajateenistusest vabastamisest või tema tegevteenistusse asumisest käesoleva seaduse § 56¹ alusel teavitab Kaitseväge Kaitseressursside Ametit. [RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

6. peatükk Korraline asendusteenistus

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 58. Kaitseväeteenistuskohustuse asendamine korralise asendusteenistusega

(1) Korraline asendusteenistus on usulistel või kõlbelistel põhjustel kaitseväeteenistusest keeldunud kaitseväekohustuslaste kohustuslik mittesõjalise iseloomuga teenistus.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(1¹) Kaitseressursside Amet otsustab kaitseväeteenistuskohustuse asendamise korralise asendusteenistusega kutsealuse motiveeritud taotluse alusel, kui kutsealune on keeldunud kaitseväeteenistusest usulistel või kõlbelistel põhjustel.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023 - muudetud lõike number 1 numbriks 1¹]

(2) Kutsealune esitab kaitseväeteenistuskohustuse korralise asendusteenistusega asendamise taotluse hiljemalt 30 päeva enne ajateenistusse asumise kuupäeva.

(3) Kaitseväeteenistuskohustuse korralise asendusteenistusega asendamise taotluse põhjendatuse kontrollimiseks võib Kaitseressursside Amet:

- 1) nõuda kutsealuselt seletust;
- 2) teha päringu kutsealuse õppe- või töökohale ja kutsealuse viidatud usuorganisatsioonile.

(4) Kaitseressursside Amet võib töödelda asendusteenistuja isikuandmeid, sealhulgas eriliiki isikuandmeid, et hinnata tema vastavust asendusteenistujale esitatavatele nõuetele ja korraldada korralist asendusteenistust.

[RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

§ 59. Asendusteenistuja teenistuskoh

(1) Asendusteenistuja teenistuskoh võib olla:

- 1) päästeasutuses;
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]
- 2) sotsiaalteenuse osutaja juures;
- 3) õppeasutuses, kus on loodud hariduslike erivajadustega õpilaste klassid;
- 4) haiglas;
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]
- 5) Kaitseväes töö- või teenistuskohal, mis ei ole seotud sõjaväelise väljaõppega;
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]
- 6) Riigi Kaitseinvesteeringute Keskuses.
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(2) Asendusteenistuja teenistuskoh ei või olla asutuses või isiku juures, kellega tal oli töösuhe enne korralisse asendusteenistusse asumist.

(2¹) Kui kõrgendatud kaitsevalmiduse, erakorralise seisukorra, sõjaseisukorra, mobilisatsiooni või demobilisatsiooni ajal asendusteenistuja teenistuskoha tegevus peatub või lõpeb, peab teenistuskoh sellest viivitamata teavitama Kaitseressursside Ametit.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(3) Asendusteenistuja motiveeritud taotluse alusel võib Kaitseressursside Amet muuta asendusteenistuja teenistuskoha.

(4) Kõrgendatud kaitsevalmiduse, erakorralise seisukorra, sõjaseisukorra, mobilisatsiooni ja demobilisatsiooni ajal võib Kaitseressursside Amet muuta asendusteenistuja teenistuskoha riigikaitse huvides kokkuleppel teenistuskoha asutuse või isikuga.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 60. Korralise asendusteenistuse kestus

(1) Korralise asendusteenistuse kestus ei või olla pikem kui 12 kuud ega lühem kui kaheksa kuud.

(2) Korralise asendusteenistuse kestuse kehtestab [Vabariigi Valitsus](#)määrusega.

(3) Kõrgendatud kaitsevalmiduse, erakorralise seisukorra, sõjaseisukorra, mobilisatsiooni ja demobilisatsiooni ajal võib riigikaitse huvidest lähtuvalt korralise asendusteenistuse kestust lühendada või selle lõpetada.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(4) Kõrgendatud kaitsevalmiduse, erakorralise seisukorra, sõjaseisukorra, mobilisatsiooni ja demobilisatsiooni ajal otsustab korralise asendusteenistuse kestuse lühendamise või selle lõpetamise Vabariigi Valitsus korraldusega.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 61. Korralisse asendusteenistusse kutsumine ja korralisest asendusteenistusest vabastamine

(1) Korralisse asendusteenistusse kutsutakse ajateenistusse kutsumisega samadel alustel ja korras.

(2) Kaitseressursside Ameti otsus korralisse asendusteenistusse kutsumise, korralisse asendusteenistusse asumise aja ja teenistuskoha kohta tehakse kutsealusele teatavaks hiljemalt 30 päeva enne korralisse asendusteenistusse asumist.

(3) Korralisse asendusteenistusse asumisest vabastatakse isik, kui tal esineb vähemalt üks käesoleva seaduse § 39 lõike 1 punktides 2–7 sätestatud asjaoludest.

(4) Kutsealune, kes soovib korralisse asendusteenistusse asumisest vabastamist käesoleva seaduse § 39 lõike 1 punktide 5–7 alusel, peab esitama sellekohase taotluse Kaitseressursside Ametile.

(5) Kaitseressursside Amet võib korralisse asendusteenistusse asumisest vabastamise taotluse esitanud kutsealuse välja kutsuda, nõuda lisadokumente või otsustada ilma nendeta, kas vabastada kutsealune korralisse asendusteenistusse asumisest või jätta taotlus rahuldamata. Kaitseressursside Amet märgib korralisse asendusteenistusse asumisest vabastatud isiku andmed kaitseväekohustuslaste registris reservis oleva isiku andmetena.

§ 62. Teenimine korralises asendusteenistuses

(1) Asendusteenistuja tahte vastaselt ei tohi teda kohustada käsitsema relva või muud sõjapidamisvahendit, harjutama selle kasutamist või osalema selle hoolduses, samuti käsitsema teisi vahendeid või aineid, mis on mõeldud inimese surmamiseks või vigastamiseks.

(2) Kui asendusteenistuja on korralisest asendusteenistusest tervislikel põhjustel kolme järjestikuse teenistuskuu jooksul puudunud kokku vähemalt 30 päeva, hinnatakse tema terviseseisundi vastavust kaitseväeteenistuskohustuslase tervisenõuetele käesoleva seaduse § 26¹ lõike 11 alusel kehtestatud korra kohaselt.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 63. Korralise asendusteenistuse läbiviimine

(1) Korralise asendusteenistuse läbiviimisel valitsusasutuses või valitsusasutuse hallatavas asutuses allub asendusteenistuja asutuse juhile, muudel juhtudel halduslepingus määratud isikule.

(2) Asendusteenistuja teenistusülesanded määratakse kindlaks valitsusasutuse või valitsusasutuse hallatava asutuse ja Kaitseressursside Ameti vahelises kokkuleppes, milles muu hulgas määratakse kindlaks asendusteenistuja tööaeg, puhkus ning asendusteenistuja, teenistuskoha ja Kaitseressursside Ameti õigused ja kohustused.

(3) Kaitseressursside Amet võib volitada korralise asendusteenistuse läbiviimise halduslepinguga käesoleva seaduse § 59 lõike 1 punktides 2 ja 3 nimetatud teenistuskohades kohaliku omavalitsuse üksusele või eraõiguslikule juriidilisele isikule.

(4) Korralise asendusteenistuse läbiviimise volitamise otsustab ja halduslepingu sõlmib Kaitseressursside Ameti peadirektor.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud halduslepingule kohaldatakse halduskoostöö seaduses sätestatud, välja arvatud nimetatud seaduse § 15 lõikes 1 sätestatud.

(6) Halduslepinguga määratakse kindlaks muu hulgas asendusteenistuja teenistukoht, teenistusülesanded, lepingu tähtaeg, tööaeg ja puhkus ning asendusteenistuja, Kaitseressursside Ameti ja teenistuskoha õigused ja kohustused ning halduslepingu lõpetamise alused ja kord.

(7) Asendusteenistujale tehakse käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud kokkulepe või käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud haldusleping teatavaks allkirja vastu.

(8) Käesoleva paragrahvi lõike 3 alusel sõlmitud halduslepingu täitmise üle teostab haldusjärelevalvet Kaitseressursside Amet.

§ 64. Asendusteenistuja tagatised ja piirangud

(1) Asendusteenistujale makstakse korralise asendusteenistuse kestel igakuist toetust.

(2) Asendusteenistuja toetuse maksmise ulatuse ja korra kehtestab [Vabariigi Valitsus](#)määrusega.

(3) Teenistuskoha juht annab asendusteenistujale korralise asendusteenistuse ajal puhkust 15 päeva.

(4) Teenistuskoha juht võib anda asendusteenistujale eeskujuliku teenistuse eest lisapuhkust kuni kümme päeva.

(5) Asendusteenistuja alaealisel lapsel või alaealisel ülalpeetaval, kui ülalpidamiskohustus tuleneb perekonnaseadusest, on õigus igakuisele asendusteenistuja lapse toetusele.

[RT I, 08.07.2016, 1- jõust. 01.01.2017]

(5¹) Asendusteenistuja lapse toetuse maksmise ulatuse ja korra kehtestab [Vabariigi Valitsusmäärusega](#).
[RT I, 08.07.2016, 1- jõust. 01.01.2017]

(5²) Sotsiaalkindlustusamet kohaldab käesolevas paragrahvis sätestatud sotsiaalkaitsele sotsiaalseadustiku üldosa seadust ja perehüvitiste seaduse üldsätteid.
[RT I, 08.07.2016, 1- jõust. 01.01.2017]

(6) Asendusteenistujal on õigus käesoleva seaduse 11. peatükis sätestatud teenistuslastele tagatistele.

(7) Asendusteenistujal on keelatud teenistuskohas viibimise ajal oma poliitiliste ja usuliste vaadete levitamine.

§ 65. Asendusteenistuja teenistustingimuste tagamine

(1) Asendusteenistuja töö- ja puhkeajale kohaldatakse töölepingu seaduses sätestatud töö- ja puhkeaja regulatsiooni.

(2) Asendusteenistuja teenistukoht tagab õigusaktidest tulenevate nõuete täitmise.

§ 66. Korralise asendusteenistuse kestuse peatumine

(1) Kaitseressursside Ameti otsuse alusel peatub korralise asendusteenistuse kestus asendusteenistuja teenistuskohast omavolilise lahkumise ajaks.

(2) Asendusteenistusleping pikeneb korralise asendusteenistuse kestuse peatumise aja võrra.

§ 67. Korralise asendusteenistuse lõppemine

(1) Korraline asendusteenistus lõpeb asendusteenistuja:

- 1) korralise asendusteenistuse kestuse lõppemisega;
- 2) korralisest asendusteenistusest vabastamisega käesoleva paragrahvi lõike 2 kohaselt;
- 3) surmaga;
- 4) teadmata kadunuks jäämise korral.

(2) Asendusteenistuja vabastatakse korralisest asendusteenistusest, kui korralise asendusteenistuse ajal asendusteenistuja ei vasta või ajutiselt ei vasta kaitseväeteenistuskohustuslase tervisenõuetele või kui esineb vähemalt üks käesoleva seaduse § 56 lõike 2 punktides 2–8 ja lõike 3 punktis 1 sätestatud asjaoludest.
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(3) Asendusteenistuja surma korral loetakse korraline asendusteenistus lõppenuks tema surmale järgnenud päevast alates.

(4) Asendusteenistuja teadmata kadumise korral loetakse korraline asendusteenistus lõppenuks, kui Politsei- ja Piirivalveamet ei ole suutnud tema asukohta kindlaks teha 12 kuu jooksul asukoha kindlakstegemise avalduse esitamise päevast arvates.
[RT I, 12.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

(5) Asendusteenistuja vabastab korralisest asendusteenistusest Kaitseressursside Amet.

§ 68. Korralise asendusteenistuse lõppemisel andmete muutmise kaitseväekohustuslaste registris

(1) Käesoleva seaduse § 61 lõike 3 alusel korralisse asendusteenistusse asumisest vabastamisel ja korralise asendusteenistuse lõppemisel käesoleva seaduse § 67 lõike 1 punktides 1 ja 2 sätestatud juhtudel märgib Kaitseressursside Amet kaitseväekohustuslase andmed kaitseväekohustuslaste registris reservis oleva isiku andmetena.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel kaitseväekohustuslaste registris reservis oleva isikuna arvele võetud korralise asendusteenistuse läbiteinud isikule laienevad käesolevas seaduses sätestatud reservis oleva isiku õigused ja kohustused, mis ei ole vastuolus käesoleva seaduse § 62 lõikes 1 sätestatud tingimustega.

7. peatükk Reservteenistus

§ 69. Reservteenistuse kestus ja korraldus

(1) Reservis oleva isiku võib tema auastme põhiliiki arvestades kutsuda õppekogunemisele järgmiselt:
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

- 1) ohvitseri – kokku kuni 12 kuuks;
- 2) allohvitseri – kokku kuni üheksaks kuuks;
- 3) sõduri – kokku kuni kuueks kuuks.

(1¹) Reservis oleva isiku võib lisaõppekogumisele kutsuda igal ajal.
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(1²) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud õppekogunemise kestuse hulka arvatakse ka reservasendusteenistuses viibitud aeg.
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(2) [Kehtetu -RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(3) Õppekogunemine on Kaitseväe korraldatav sõjaväeline väljaõpe, mille jooksul:
1) korratakse ja täiendatakse omandatud teadmisi ja oskusi;
2) harjutatakse üksuste koostegevust;
3) harjutatakse üksuste tegevust sõjalise valmisoleku tõstmisel.

(3¹) Lisaõppekogunemine on Kaitseväe korraldatav mobilisatsioonivalmiduse kontroll, mille jooksul võib reservväelasele anda sõjaväelist väljaõpet käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud ulatuses.
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(3²) Õppekogunemise ja lisaõppekogunemise ajal sõjaaja ametikoha ülesandeid täitma asuvad tegevväelased määrab Kaitseväe juhataja.
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(4) [Kehtetu -RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 69¹. Isikuandmete töötlemine reservteenistuse korraldamisel

Kaitsevägi ja Kaitseressursside Amet võivad käesolevas peatükis sätestatud ülesannete täitmiseks töödelda reservteenistusse kutsutava reservis oleva isiku, õppekogunemisel osaleda sooviva reservis oleva isiku ja reservväelase isikuandmeid, sealhulgas eriliiki isikuandmeid, et hinnata nende vastavust kaitseväelasele esitatavatele nõuetele ning korraldada reservteenistust.
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 70. Reservteenistusse kutsumine

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(1) Reservteenistusse kutsutakse reservis olev isik.
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(2) Reservis oleva isiku kutsub reservteenistusse ja käesolevas peatükis sätestatud toimingud, välja arvatud käesoleva seaduse §-s 72 sätestatud toimingud, korraldab Kaitseväe juhataja või tema volitatud ülem.
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(3) Reservteenistusse ei kutsuta reservis olevat isikut, kes:
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

1) ei vasta või ajutiselt ei vasta kaitseväeteenistuskohustuslase tervisenõuetele;
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

1¹) on asunud või nimetatud riigikaitseaduse § 46 lõikes 1 sätestatud riigikaitsealase töökohustusega ametikohale;
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

2) [kehtetu -RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

3) [kehtetu -RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

4) [kehtetu -RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

5) on läbinud korralise asendusteenistuse;
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

6) on vangistusseaduse tähenduses kinnipeetav või vahistatu;
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

7) on jõustunud kohtuotsuse alusel saanud karistuseks reaalse vangistuse üle ühe aasta ning karistuse andmed ei ole karistusregistri seaduse kohaselt kantud karistusregistri arhiivi;
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

8) ei ole läbinud vähemalt põhikooli II kooliastet põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse tähenduses.

(4) Lisaõppekogunemisele ei kutsuta lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud isikutele reservis olevat isikut, kes on ameti- või töökohal, mis on riigikaitseaduse § 46 lõike 3 alusel kehtestatud [Vabariigi Valitsuse](#)määruse kohaselt riigikaitsealase töökohustusega ameti- või töökoht.
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(5) Reservis olev isik on kohustatud ilmuma reservteenistusse õppekogunemise või lisaõppekogunemise teates märgitud ajal ja kohta.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(6) Kui lisaõppekogunemisele kutsutud reservis olev isik on kinni peetud või kannab aresti, on ta kohustatud ilmuma lisaõppekogunemise ajal Kaitsevärke kohe pärast kinnipidamiselt või aresti alt vabastamist.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 70¹. Õppekogunemisel ja lisaõppekogunemisel osalemise kohustusest teavitamine

(1) Reservis olevat isikut teavitatakse õppekogunemisel osalemise kohustusest käesoleva seaduse § 15 lõikes 1 sätestatud viisil hiljemalt 120 päeva enne õppekogunemise toimumist.

(2) Reservis olevat isikut teavitatakse lisaõppekogunemisel osalemise kohustusest enne lisaõppekogunemise toimumist või selle ajal.

(3) Lisaõppekogunemisel osalemise kohustusest teavitatakse reservis olevat isikut vähemalt ühel järgmisel viisil:

- 1) elektrooniliselt;
- 2) lisaõppekogunemise teate avaldamisega vähemalt ühes üleriigilises ajalehes;
- 3) lisaõppekogunemise teate avaldamisega tele- ja raadioprogrammides ajavahemikul kella 7.00–22.00 vähemalt kolm korda, kusjuures avaldamiskordade vahele peab jääma vähemalt üks tund;
- 4) lisaõppekogunemise teate avaldamisega interneti uudiseportaalil, mõnes teises internetiportaalil või muul asjakohasel veebilehel;
- 5) käesoleva seaduse § 15 lõikes 1 sätestatud viisil.

(4) Kui lisaõppekogunemisel osalemise kohustusest teavitatakse teate avaldamisega ajalehes, tele- ja raadioprogrammides, internetiportaalil või veebilehel, võib selles märkida ainult selle üksuse nimetuse, mille koosseisu kuuluvatele sõjaaja ametikohtadele nimetatud reservis olevate isikute kohta see kehtib.

(5) Lisaõppekogunemisel osalemise kohustusest teavitamisega käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud viisil loetakse lisaõppekogunemise teade reservis olevale isikule kättetoimetatuks.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(6) Õppekogunemisele kutsutud reservis oleva isiku õppekogunemisel osalemise kohustusest teavitatakse reservis oleva isiku kirjalikul nõusolekul tema tööandjat ja õppeasutust vähemalt 30 päeva enne õppekogunemise toimumist.

[RT I, 20.02.2024, 1- jõust. 01.03.2024]

(7) Lisaõppekogunemisele kutsutud reservis oleva isiku lisaõppekogunemisel osalemise kohustusest teavitatakse reservis oleva isiku kirjalikul nõusolekul tema tööandjat enne lisaõppekogunemise toimumist või selle ajal.

[RT I, 20.02.2024, 1- jõust. 01.03.2024]

§ 71. Reservis oleva isiku kohustused

Reservis olev isik on kohustatud:

- 1) teavitama Kaitseressursside Ametit kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis oma kontaktandmetest ja nende muutumisest;
- 2) teavitama Kaitseressursside Ametit kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis oma raskest haigusest ja teistest asjaoludest, mis võivad oluliselt mõjutada tema terviseseisundi vastavust kaitseväeteenistuskohustuslase tervisenõuetele ja esitama terviseseisundit kajastavad dokumendid;

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

- 3) esitama Kaitseressursside Ameti nõudmisel tema kohta haldusakti andmiseks või toimingute tegemiseks vajalikke andmeid ja tõendeid;

- 4) ilmuma Kaitseressursside Ametisse või ameti määratud kohta vajalike toimingute tegemiseks;

- 5) osalema Kaitseressursside Ameti määratud ajal ja kohas terviseseisundi hindamiseks arstlikul läbivaatusel või terviseuuringul ning esitama Kaitseressursside Ameti nõudmisel oma terviseseisundit tõendavad dokumendid.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 71¹. Kaitseväge pädevus õiguste ja lubade kehtivuse peatamisel ning nende andmisest keeldumisel

(1) Kui reservis olev isik eirab õppekogunemisele ilmumise kohustust, hoiatab Kaitseväge, et isiku käesoleva paragrahvi lõikes 5 loetletud õigused ja lubade kehtivus võidakse peatada ning nende andmisest keelduda, kui ta ei täida Kaitseväge määratud ajaks õppekogunemisele ilmumise kohustust.

(2) Hoiatuse võib toimetada kätte koos käesoleva seaduse §-s 224 nimetatud väärteo menetlemise käigus koostatud kutsega.

(3) Hoiatus kehtib alates kättetoimetamisest.

(4) Kui isikul ei ole käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud õigust ega luba, ei esita Kaitseväge hoiatust. Kaitseväge võib ühe hoiatuse kehtivuse ajal esitada halduskohtule mitu taotlust käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud õiguste ja lubade peatamiseks ning nende andmisest keeldumiseks.

(5) Kui reservis olev isik jätab täitmata hoiatuses märgitud kohustuse ilmuda Kaitseväge määratud ajal õppekogunemisele, võib Kaitseväge taotleda halduskohtult luba isiku järgmiste õiguste ja lubade peatamiseks ning nende andmisest keeldumiseks:

- 1) jahipidamisõigus;
- 2) mootorsõiduki juhtimise õigus;
- 3) kalastuskaart;
- 4) relvaluba ja relvasoetamisluba;
- 5) väikelaeva ja jeti juhtimise õigus.

(6) Halduskohtule esitatavas taotluses märgitakse:

- 1) põhjendus, miks Kaitseväge peab õiguse või loa peatamist ja selle andmisest keeldumist vajalikuks;
- 2) tõendid käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kohustuse täitmata jätmise kohta;
- 3) teave käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud hoiatuse kättetoimetamise kohta;
- 4) muu asjasse puutuv teave.

(7) Loa andmine otsustatakse halduskohtumenetluse seadustiku haldustoiminguks loa andmise sätete järgi. Menetlusosalisteks on loa andmise otsustamisel Kaitseväge ja isik, kelle suhtes loa andmist taotletakse.

(8) Halduskohus toimetab määruse kätte menetlusosalistele ja asjaomasele haldusorganile, kelle pädevuses on loas nimetatud õiguste ja lubade peatamine ning nende andmisest keeldumine.

(9) Käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud õiguste ja lubade peatamine ning nende andmisest keeldumine kehtib kuni isiku poolt hoiatuses märgitud kohustuse täitmiseni, kui halduskohtu määrusest ei tulene teisiti. Õiguste ja lubade peatamise ning nende andmisest keeldumise asjaolude äralangemisest teavitab Kaitseväge viivitamata asjaomast haldusorganit.

[RT I, 06.07.2018, 1- jõust. 01.01.2019]

§ 72. Reservis oleva isiku terviseseisundi hindamine

(1) Reservis oleva isiku terviseseisundi vastavust kaitseväeteenistuskohustuslase tervisenõuetele hinnatakse käesoleva seaduse § 26¹ lõike 11 alusel kehtestatud korra kohaselt.

(2) Reservis olevale isikule, kelle terviseseisundit ei ole võimalik hinnata tervise infosüsteemi andmete või terviseseisundit kajastavate dokumentide põhjal, teatab Kaitseressursside Amet arstliku läbivaatuse ning vajaduse korral terviseuuringute tegemiseks määratud aja ja koha.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 73. Õppekogunemisel ja lisaõppekogunemisel osalemise aeg ning osalevate reservväelaste arv

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(1) Reservväelane võib osaleda õppekogunemisel tema auastme põhiliiki arvestades järjest järgmiselt:

- 1) ohvitser – kuni 30 päeva;
- 2) allohvitser – kuni 21 päeva;
- 3) sõdur – kuni 14 päeva.

(2) Reservväelane võib osaleda lisaõppekogunemisel järjest kuni 60 päeva.

(3) Õppekogunemise aja ja selles osalevate reservväelaste piirarvu kehtestab Kaitseväge juhataja.

(4) Kaitseväge avaldab õppekogunemise aja ja selles osalevate reservväelaste piirarvu oma veebilehel vähemalt 150 päeva enne õppekogunemise toimumist.

(5) Lisaõppekogunemise algusaja ja maksimaalse kestuse ning selles osalevate reservväelaste piirarvu kehtestab Vabariigi Valitsus korraldusega.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 74. Vabatahtlik osalemine õppekogunemisel

(1) Reservis olev isik ja käesoleva seaduse § 70 lõike 3 punktides 1¹ ja 5 nimetatud isik, kes soovib vabatahtlikult osaleda õppekogunemisel, peab esitama Kaitseväge juhatajale või tema volitatud ülemale kirjaliku taotluse vähemalt 30 päeva enne õppekogunemise algust.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(2) Vabatahtlikult õppekogunemisel osalevale isikule ei kohaldata käesoleva seaduse § 73 lõigetes 1 ja 2 sätestatud.

(3) Vabatahtlikult õppekogunemisel osalemist ei arvestata käesoleva seaduse § 69 lõikes 1 sätestatud reservteenistuse kestuse hulka.

(4) Kaitseväge juhataja või tema volitatud ülem võib keelduda vabatahtlikult õppekogunemisel osaleda sooviva isiku kutsumisest õppekogunemisele, teatades talle keeldumisest vähemalt 15 päeva enne õppekogunemise algust.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 75. Reservväelase kohustused ja piirangud

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(1) Reservis oleval isikul peavad reservteenistusse ilmumisel olema kaasas õppekogunemise või lisaõppekogunemise teates nimetatud esemed ja dokumendid.

(2) Reservteenistuses on reservväelasel keelatud omada ajateenijale keelatud esemeid.

(3) Reservteenistuses on reservväelasel keelatud levitada oma poliitilisi vaateid.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 76. Reservis oleva isiku vabastamine reservteenistuses osalemise kohustusest

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(1) Reservis olev isik on õppekogunemisel osalemise kohustusest vabastatud:

[RT I, 20.02.2024, 1- jõust. 01.03.2024]

1) kui isik ei vasta või ajutiselt ei vasta kaitseväge teenistuskohustuslase tervisenõuetele;

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

2) kui isik on Riigikogu, Euroopa Parlamendi, Vabariigi Presidendi või kohaliku omavalitsuse volikogu valimisel kandidaadina registreeritud;

3) välislepingus ettenähtud juhul;

4) kui isiku suhtes kohaldatakse tõkendina elukohast lahkumise keeldu või vahi alla võtmist;

5) kui on jõustunud kohtuotsus, millega isikule on mõistetud reaalne vangistus;

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

6) [kehtetu -RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

7) [kehtetu -RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

8) [kehtetu -RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

9) kui isik asub riigikaitse seaduse § 46 lõikes 1 nimetatud riigikaitse lise töökohustusega ametikohale;

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

10) kui isik on emapuhkusel, isapuhkusel, lapsendajapuhkusel või vanemapuhkusel.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(2) Kaitseväge juhataja või tema volitatud ülem võib vabastada ajavahemikul 1. aprillist kuni 1. oktoobrini reservteenistuses osalemise kohustusest füüsilise isiku, kes tegeleb Euroopa Liidu toimimise lepingu I lisas loetletud põllumajandustoodete, välja arvatud kalandustoodete tootmisega, kui:

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

1) isikul on reservteenistuse toimumise ajal reaalne vajadus osaleda Eestis põllumajandustööl ja

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

2) reservteenistuses osalemine võib põhjustada ohu isiku põllumajandustootmise jätkamisele.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(3) Reservis oleva isiku võib õppekogunemisel osalemise kohustusest vabastada Kaitseväge juhataja või tema volitatud ülem:

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

1) reservis oleva isiku ootamatult tekkinud raske perekondliku või majandusliku olukorra tõttu;

2) kui reservis olev isik peab õppekogunemise ajal osalema õppetöös kõrg- või keskhariduse omandamise tõttu;

3) kui reservis olev isik ei saa õppekogunemisel osaleda usulistel või kõlbelistel põhjustel;

4) kui isik on ameti- või töökohal, mis on riigikaitse seaduse § 46 lõike 3 alusel kehtestatud **Vabariigi Valitsuse** määruse kohaselt riigikaitse lise töökohustusega ameti- või töökoht, ning isiku reservteenistuses viibimise tõttu võib olla oluliselt mõjutatud tööandja riigikaitse ülesande täitmine või elutähtsa teenuse toimepidevuse tagamine;

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

5) Kaitseväge ülesannetest tuleneval põhjusel.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(3¹) Reservis olev isik on vabastatud lisaõppekogunemisel osalemise kohustusest, kui isik on emapuhkusel, isapuhkusel, lapsendajapuhkusel või vanemapuhkusel.

[RT I, 20.02.2024, 1- jõust. 01.03.2024]

(3²) Reservis oleva isiku võib lisaõppekogunemisel osalemise kohustusest vabastada Kaitseväge juhataja või tema volitatud ülem:

- 1) kui reservis olev isik ei saa lisaõppekogunemisel osaleda mõjuval põhjusel;
- 2) Kaitseväge ülesannetest tuleneval põhjusel.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(3³) Reservis olev isik peab käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 2–5 ja 10 sätestatud asjaolu tõendava dokumendi esitama hiljemalt 15 päeva enne õppekogunemise algust.

[RT I, 20.02.2024, 1- jõust. 01.03.2024]

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 ning lõike 3 punktides 1–4 sätestatud asjaoludel õppekogunemisel osalemise kohustusest vabastamist sooviv reservis olev isik peab esitama taotluse ja vastavat asjaolu tõendava dokumendi hiljemalt 15 päeva enne õppekogunemise algust.

[RT I, 20.02.2024, 1- jõust. 01.03.2024]

(5) [Kehtetu -RT I, 12.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 ja lõike 3² punktis 1 sätestatud asjaoludel lisaõppekogunemisel osalemise kohustusest vabastamist sooviv reservis olev isik peab esitama taotluse ja vastavat asjaolu tõendava dokumendi viivitamata pärast lisaõppekogunemise teate saamist.

[RT I, 20.02.2024, 1- jõust. 01.03.2024]

(7) Reservis olev isik peab käesoleva paragrahvi lõikes 3¹ sätestatud asjaolu tõendava dokumendi esitama viivitamata pärast lisaõppekogunemise teate saamist.

[RT I, 20.02.2024, 1- jõust. 01.03.2024]

§ 76¹. Õppekogunemisel osalemise kohustuse muutmine

(1) Kõrgendatud kaitsevalmiduse, erakorralise seisukorra, mobilisatsiooni ja demobilisatsiooni ajal otsustab käesoleva seaduse § 73 lõike 3 alusel kehtestatud õppekogunemise toimumise Kaitseväge juhataja, teavitades sellest valdkonna eest vastutavat ministrit.

(2) Reservis olevat isikut, kes on saanud enne kõrgendatud kaitsevalmiduse, erakorralise seisukorra, mobilisatsiooni või demobilisatsiooni väljakuulutamist õppekogunemise teate, teavitatakse õppekogunemise ärajätmisest vähemalt ühel käesoleva seaduse § 70¹ lõikes 3 sätestatud lisaõppekogunemisele kutsumise viisil.

(3) Sõjaseisukorra ajal reservis olevaid isikuid õppekogunemisele ei kutsuta.

(4) Reservis olev isik, kes on saanud enne sõjaseisukorra väljakuulutamist õppekogunemise teate, ei pea sõjaseisukorra ajal teates märgitud ajaks õppekogunemise kohta ilmuma ning tal ei ole sõjaseisukorra väljakuulutamisest arvates õppekogunemisel osalemise kohustust.

(5) Sõjaseisukorra väljakuulutamisel kohustatakse reservväelast Kaitseväge juhataja mobilisatsioonikäsuga asumaa kolme tööpäeva jooksul tegevteenistusse täitma sõjaaja ametikoha ülesandeid või ta vabastatakse reservteenistusest.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 77. Reservväelase arstlik läbivaatus ja terviseseisundi hindamine

(1) Kaitseväge juhataja või tema volitatud ülema määratud arst teeb reservväelasele vajaduse korral arstliku läbivaatuse kogunemiskohta saabumisel.

(2) Kaitseväge juhataja või tema volitatud ülema määratud tervishoiutöötaja annab reservväelasele terviseseisundist tulenevaid ravisoovitusi ning vajaduse korral määrab piirangud ja eritingimused teenistusülesannete täitmisel.

(3) Kui reservväelane ei ole terviseseisundi tõttu võimeline teenistusülesandeid täitma, hinnatakse tema terviseseisundi vastavust kaitseväge teenistuskohustuslase tervisenõuetele käesoleva seaduse § 26¹ lõike 11 alusel kehtestatud korra kohaselt.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 78. Reservteenistuse lõppemine

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(1) Reservteenistus lõpeb:

- 1) reservteenistuse kestuse lõppemisega;
- 2) reservväelase reservteenistusest vabastamisega;
- 3) reservväelase surma korral;

- 4) reservväelase teadmata kadunuks jäämise korral;
- 5) sõjaseisukorra väljakuulutamise korral tegevteenistusse asuma kohustamisel.

(2) Reservväelase surma korral loetakse reservteenistus lõppenuks tema surmale järgnenud päevast alates.

(3) Kui Politsei- ja Piirivalveamet ei ole suutnud reservväelase asukohta kindlaks teha 12 kuu jooksul tema teadmata kadunuks jäämisest arvates, loetakse reservteenistus lõppenuks päeval, kui Politsei- ja Piirivalveametile isiku kadumisest teatati.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 79. Reservväelase reservteenistusest vabastamine

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(1) Reservväelase vabastab reservteenistusest Kaitseväge juhataja või tema volitatud ülem, kui:

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

1) reservväelane ei ole Kaitseväge juhataja või tema volitatud ülema määratud arsti otsusel võimeline reservteenistuses osalema;

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

2) reservväelase suhtes kohaldatakse tõkendina elukohast lahkumise keeldu või vahi alla võtmist;

3) on jõustunud kohtuotsus, millega reservväelasele on mõistetud reaalne vangistus;

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

4) isik asub riigikaitseaduse § 46 lõikes 1 nimetatud riigikaitsealises töökohustusega ametikohale.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(2) Kaitseväge juhataja või tema volitatud ülem võib vabastada reservväelase õppekogunemiselt reservväelase ootamatult tekkinud raske perekondliku või majandusliku olukorra tõttu.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(2¹) Kõrgendatud kaitsevalmiduse ja mobilisatsiooni ajal võib Kaitseväge juhataja või tema volitatud ülem vabastada reservväelase õppekogunemiselt Kaitseväge ülesannetest tuleneval põhjusel.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(3) Ootamatult tekkinud raske perekondliku või majandusliku olukorra tõttu õppekogunemiselt vabastamist sooviv reservväelane peab esitama taotluse ja vastavat asjaolu tõendava dokumendi.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(4) Reservväelase võib lisaõppekogunemiselt vabastada Kaitseväge juhataja või tema volitatud ülem:

1) kui reservväelane ei saa lisaõppekogunemisel osaleda mõjuval põhjusel;

2) Kaitseväge ülesannetest tuleneval põhjusel.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(5) Käesoleva paragrahvi lõike 4 punktis 1 sätestatud asjaoludel lisaõppekogunemiselt vabastamist sooviv reservväelane peab esitama taotluse ja vastavat asjaolu tõendava dokumendi.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 80. Reservis oleva isiku ja reservväelase tagatised

(1) Reservteenistusse kutsutud isikule hüvitatakse piirmäära ulatuses reservteenistusse ja sealt tagasi sõidu kulu.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(2) Reservteenistusse kutsutud isikule sõidukulu hüvitamise tingimused, ulatuse ja korra kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(3) Reservis olevale isikule makstakse kaitseväeteenistuskohustuslase tervisenõuetele vastavuse hindamiseks arstlikul läbivaatusel või terviseuuringul viibimisega seotud sõidu- ja toidukulu katteks hüvitist.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(4) Reservis oleva isiku tervise seisundi hindamiseks arstlikul läbivaatusel või terviseuuringul viibimisega seotud sõidu- ja toidukulu hüvitamise tingimused, ulatuse ja korra [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(5) Reservväelasele makstakse reservteenistuses oldud aja eest toetust.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(6) Reservteenistuses oldud aja eest makstava toetuse ulatuse ja maksmise korra kehtestab [Vabariigi Valitsus](#) määrusega.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(6¹) Reservteenistuses viibimise ajal võib reservväelase tööandja säilitada või hüvitada isikule tema töötasu või palga või hüvitada töötasu või palga ja reservteenistuses osalemise aja eest makstud toetuse vahe.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(7) Reservväelasele tagatakse reservteenistuses transport, majutus ja toitlustus.
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(8) Reservväelasele tagatava toitlustuse ulatuse ja korra kehtestab [valdkonna eest vastutav ministermäärusega](#).

(9) Reservväelasel on lisaks käesolevas paragrahvis sätestatule õigus teenistusalastele tagatistele käesoleva seaduse 11. peatükis sätestatud ulatuses ja korras.

7¹. peatükk Reservasendusteenistus

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 80¹. Reservasendusteenistus

(1) Reservasendusteenistus on kaitseväekohustuslase osalemine käesoleva seaduse § 59 lõikes 1 sätestatud asendusteenistuse asutuse või isiku korraldatud väljaõppes.

(2) Kaitseväekohustuslane osaleb väljaõppes korralise asendusteenistuse ajal omandatud oskuste ja teadmiste täiendamiseks või uute oskuste omandamiseks.

(3) Kui reservis olev isik keeldub usulistel või kõlbelistel põhjustel reservteenistuses osalemisest, peab ta esitama Kaitseressursside Ametile motiveeritud taotluse kaitseväeteenistuse asendamiseks asendusteenistusega.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud taotlus tuleb esitada vähemalt 30 päeva enne reservteenistuse algust. Hiljem esitatud taotlus ei vabasta isikut reservteenistusse tulemise kohustusest.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud juhul otsustab reservasendusteenistuse koha Kaitseressursside Amet.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 80². Isikuandmete töötlemine reservasendusteenistuse korraldamisel

Kaitseressursside Amet ja käesoleva seaduse § 59 lõikes 1 sätestatud asutus ning isik võivad reservasendusteenistuse korraldamiseks töödelda reservis oleva isiku isikuandmeid, sealhulgas eriliiki isikuandmeid, et hinnata reservasendusteenistuse kohas tema vastavust reservasendusteenistujale esitatavatele nõuetele.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 80³. Reservasendusteenistusse kutsumine ja reservasendusteenistuses osalemise kohustus ning reservasendusteenistuse kestus

(1) Reservasendusteenistusse kutsutakse korralise asendusteenistuse läbinud või käesoleva seaduse § 80¹ lõikes 3 nimetatud taotluse esitanud reservis olev isik.

(2) Väljaõppe algusaja ja maksimaalse kestuse ning selles osalevate reservasendusteenistujate piirmäärat kehtestab:

1) käesoleva seaduse § 59 lõike 1 punktides 1–4 sätestatud juhul riigikaitse [valdkonna eest vastutav ministermäärusega](#);

2) käesoleva seaduse § 59 lõike 1 punktis 5 sätestatud juhul Kaitseväe juhataja.

(3) Käesoleva seaduse § 69 lõikes 3¹ sätestatud lisaõppekogunemise toetamiseks reservasendusteenistuse algusaja ja maksimaalse kestuse ning selles osalevate reservasendusteenistujate piirarvu kehtestab Vabariigi Valitsus korraldusega.

(4) Reservasendusteenistusse kutsub Kaitseressursside Amet.

(5) Reservasendusteenistusse ei kutsuta reservis olevat isikut, kellel esineb käesoleva seaduse § 70 lõike 3 punktides 1, 1¹ ja 6–8 nimetatud õppekogunemisele kutsumata jätmise alus.

(6) Reservasendusteenistusse kutsutavat isikut teavitatakse käesoleva seaduse § 15 lõikes 1 sätestatud viisil väljaõppes osalemise kohustusest vähemalt 120 päeva ette.

(7) Kaitseressursside Amet avaldab oma veebilehel väljaõppele kutsumise aja, väljaõppe kestuse ja reservasendusteenistujate piirarvu hiljemalt 150 päeva enne väljaõppe algust.

(8) Reservasendusteenistusse lisaõppekogunemise toetamiseks kutsub reservis oleva isiku Kaitsevägi käesoleva seaduse § 70¹ lõigetes 2–5 sätestatud tingimustel ja viisil.

(9) Käesoleva seaduse § 59 lõikes 1 sätestatud asutus või isik esitab Kaitseressursside Ametile taotluse reservis olevate isikute väljaõppele kutsumiseks, arvestades käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 4–7 sätestatud.

(10) Reservasendusteenistuja võib osaleda reservasendusteenistuses järjest kuni 14 päeva.

(11) Reservasendusteenistuja võib osaleda lisaõppekogunemisel järjest kuni 60 päeva.

(12) Reservasendusteenistusse võib kutsuda kokku kuni kuueks kuuks.

(13) Käesoleva paragrahvi lõikes 12 sätestatud reservasendusteenistuse kestuse hulka arvatakse ka reservteenistuses viibitud aeg.

(14) Reservasendusteenistust lisaõppekogunemise toetamiseks ei arvata käesoleva paragrahvi lõikes 12 nimetatud reservasendusteenistuse kestuse hulka.

(15) Reservis olev isik on kohustatud ilmuma reservasendusteenistusse teates märgitud ajal ja kohta.
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 80⁴. Reservasendusteenistuja arstlik läbivaatus

Reservasendusteenistust korraldava asutuse juhi määratud arst teeb reservasendusteenistujale vajaduse korral arstliku läbivaatuse kogunemiskohta saabumisel.
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 80⁵. Reservis oleva isiku vabastamine reservasendusteenistuses osalemise kohustusest

(1) Kaitseressursside Amet vabastab reservis oleva isiku reservasendusteenistuses osalemise kohustusest käesoleva seaduse § 76 lõikes 1 sätestatud aluse esinemise korral.

(2) Kaitseressursside Amet võib vabastada reservis oleva isiku reservasendusteenistuses osalemise kohustusest käesoleva seaduse § 76 lõikes 2 või lõike 3 punktis 1, 2 või 4 sätestatud aluse esinemise korral.

(3) Käesolevas paragrahvis sätestatud asjaoludel reservasendusteenistusest vabastamist sooviv reservis olev isik peab esitama taotluse ja vastavat asjaolu tõendava dokumendi hiljemalt 15 päeva enne reservasendusteenistuse algust.
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 80⁶. Reservasendusteenistuses osalemise lõppemine

- (1) Reservasendusteenistuses osalemine lõpeb:
- 1) reservasendusteenistuse kestuse lõppemisega;
  - 2) reservasendusteenistuja reservasendusteenistusest vabastamisega;
  - 3) reservasendusteenistuja surma korral;
  - 4) reservasendusteenistuja teadmata kadunuks jäämise korral.

(2) Reservasendusteenistuja surma korral loetakse reservasendusteenistuses osalemine lõppenuks tema surmale järgnenud päevast alates.

(3) Kui Politsei- ja Piirivalveamet ei ole suutnud reservasendusteenistuja asukohta kindlaks teha 12 kuu jooksul tema teadmata kadunuks jäämisest arvates, loetakse reservasendusteenistuses osalemine lõppenuks päeval, kui Politsei- ja Piirivalveametile isiku kadumisest teatati.
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 80⁷. Reservasendusteenistuja reservasendusteenistusest vabastamine

(1) Reservasendusteenistuja vabastab teenistusest Kaitseressursside Amet:

- 1) kui reservasendusteenistuja ei ole tervislikel põhjustel võimeline reservasendusteenistuses osalema;
- 2) kui reservasendusteenistuja suhtes kohaldatakse tõkendina elukohast lahkumise keeldu või vahi alla võtmist;
- 3) kui on jõustunud kohtuotsus, millega reservasendusteenistujale on mõistetud reaalne vangistus;
- 4) kui isik asub riigikaitse seaduse § 46 lõikes 1 nimetatud riigikaitse töökohustusega ametikohale;
- 5) käesoleva seaduse § 59 lõikes 1 sätestatud asutuse või isiku taotluse alusel, kui reservasendusteenistuse väljaõppe eesmärgid on saavutatud.

(2) Kaitseressursside Amet võib vabastada reservasendusteenistuja teenistuses osalemisest tema ootamatult tekkinud raske perekondliku või majandusliku olukorra tõttu.

(3) Ootamatult tekkinud raske perekondliku või majandusliku olukorra tõttu reservasendusteenistusest vabastamist sooviv reservasendusteenistuja peab esitama taotluse ja vastavat asjaolu tõendava dokumendi. [RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 80⁸. Reservasendusteenistuja tagatised

(1) Reservasendusteenistusse kutsutud isikule hüvitatakse piirmäära ulatuses sõidukulu kogunemiskohta ja tagasi. Hüvitis makstakse selle asutuse või isiku eelarvest, kus reservasendusteenistus toimub.

(2) Reservasendusteenistusse kutsutud isikule sõidukulu hüvitamise tingimused, ulatuse ja korra kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

(3) Reservasendusteenistujale makstakse reservasendusteenistuses oldud aja eest toetust. Toetus makstakse selle asutuse või isiku eelarvest, kus reservasendusteenistus toimub.

(4) Reservasendusteenistujale makstava toetuse ulatuse ja maksmise korra kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega.

(5) Reservasendusteenistuses osalemise ajal võib reservasendusteenistuja tööandja säilitada või hüvitada isikule tema töötasu või palga või hüvitada töötasu või palga ja reservasendusteenistuse osalemise aja eest makstud toetuse vahe.

(6) Lisaks käesolevas paragrahvis sätestatule on reservasendusteenistujal õigus asendusteenistujale ettenähtud tagatistele käesoleva seaduse 11. peatükis sätestatud ulatuses ja korras.

(7) Käesoleva paragrahvi lõikes 6 sätestatud tagatistega seotud kulud kaetakse Kaitseministeeriumi valitsemisala eelarvest.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

7². peatükk Erakorraline reservasendusteenistus

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 80⁹. Erakorraline reservasendusteenistus

(1) Erakorraline reservasendusteenistus on reservasendusteenistuja osalemine eriolukorra, kõrgendatud kaitsevalmiduse, erakorralise seisukorra või sõjaseisukorra ajal vastavalt omandatud oskustele ja teadmistele käesoleva seaduse § 59 lõikes 1 nimetatud asutuse või isiku ülesannete täitmises.

(2) Erakorralisse reservasendusteenistusse saab reservis olevaid isikuid kutsuda juhul, kui:

1) käesoleva seaduse § 59 lõikes 1 nimetatud asutusel või isikul ei ole võimalik eriolukorra, kõrgendatud kaitsevalmiduse, erakorralise seisukorra või sõjaseisukorra ajal ise või vabatahtlikult kaasatavate isikute abil õigel ajal või piisavalt tulemuslikult oma ülesandeid täita või

2) käesoleva seaduse § 59 lõikes 1 nimetatud asutuse või isiku ülesannet ei ole võimalik täita seaduses või selle alusel määratud või täitma volitatud muul isikul.

(3) Käesoleva seaduse § 59 lõikes 1 nimetatud asutus või isik teeb riigikaitse valdkonna eest vastutavale ministrile ettepaneku reservis olevate isikute kutsumiseks erakorralisse reservasendusteenistusse.

(4) Reservis olevate isikute osalemise erakorralises reservasendusteenistuses eriolukorra, kõrgendatud kaitsevalmiduse, erakorralise seisukorra või sõjaseisukorra ajal otsustab Vabariigi Valitsus korraldusega.

(5) Erakorralise reservasendusteenistuse kehtestamisel määratakse muu hulgas:

1) asutus või isik, kelle juures erakorraline reservasendusteenistus toimub;

2) asutuse või isiku ülesanne, mida erakorralise reservasendusteenistuse käigus täidetakse;

3) erakorralises reservasendusteenistuses osalevate reservasendusteenistujate piirarv;

4) erakorralise reservasendusteenistuse alguse aeg ja maksimaalne kestus;

5) territoorium, kus erakorralise reservasendusteenistuse ülesandeid täidetakse;

6) vajaduse korral muud tingimused.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 80¹⁰. Erakorralisse reservasendusteenistusse kutsumine

(1) Erakorralisse reservasendusteenistusse kutsub Kaitseressursside Amet.

(2) Reservis olevat isikut teavitatakse erakorralises reservasendusteenistuses osalemise kohustusest vahetult enne erakorralise reservasendusteenistuse toimumist või selle ajal.

(3) Erakorralises reservasendusteenistuses osalemise kohustusest teavitatakse reservis olevat isikut vähemalt ühel järgmisel viisil:

- 1) elektrooniliselt;
- 2) teate avaldamisega interneti uudiseportaalil, mõnes teises internetiportaalil või muul asjakohasel veebilehel;
- 3) käesoleva seaduse § 15 lõikes 1 sätestatud viisil.

(4) Erakorralises reservasendusteenistuses osalemise kohustusest teavitamisega käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud viisil loetakse osalemise teade reservis olevale isikule kättetoimetatuks.

(5) Reservis olev isik on kohustatud ilmuma erakorralisse reservasendusteenistusse osalemise teates märgitud ajal ja kohta.

(6) Välisriigis viibiv reservis olev isik, kes on kutsutud erakorralisse reservasendusteenistusse, peab ettenähtud tähtpäeval ilmuma teates märgitud kohta Eestis või viivitamata ühendust võtma lähima Eesti Vabariigi välisesindusega.

(7) Eesti Vabariigi välisesindusega ühendust võtnud isik on kohustatud välisesinduse korraldusel ilmuma välisesindusse või muusse välisesinduse määratud kohta.

(8) Erakorralises reservasendusteenistuses osalemist ei loeta käesoleva seaduse § 80³ lõikes 12 sätestatud reservasendusteenistuse kestuse hulka.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 80¹¹. Reservis oleva isiku vabastamine erakorralises reservasendusteenistuses osalemise kohustusest

(1) Reservis oleva isiku vabastab Kaitseressursside Amet erakorralises reservasendusteenistuses osalemise kohustusest järgmiste asjaolude esinemise korral:

- 1) raske haigus, mis ei võimalda kogunemiskohta ilmuda;
- 2) viibimine emapuhkusel, isapuhkusel, lapsendajapuhkusel või vanemapuhkusel;
- 3) töötamine riigikaitseleise töökohustusega ameti- või töökohal;
- 4) viibimine vahi all;
- 5) isik on vangistuseseaduse tähenduses kinnipeetav või vahistatu;
- 6) transpordivahendi kasutamise võimaluse puudumine välisriigis viibimise korral.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud asjaolul erakorralises reservasendusteenistuses osalemise kohustusest vabastamist sooviv reservis olev isik peab esitama taotluse ja vastavat asjaolu tõendava dokumendi viivitamata Kaitseressursside Ametile pärast erakorralises reservasendusteenistuses osalemise teate saamist.

(3) Erakorralises reservasendusteenistuses osalemise kohustusest vabastamise aluseks oleva asjaolu äralangemise korral on reservis olev isik kohustatud viivitamata ilmuma Kaitseressursside Ametisse või võtma ühendust lähima Eesti Vabariigi välisesindusega ning välisesinduse korraldusel ilmuma välisesindusse või välisesinduse määratud kohta.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 80¹². Erakorralises reservasendusteenistuses osalemise lõppemine

(1) Erakorralises reservasendusteenistuses osalemine lõpeb:

- 1) erakorralise reservasendusteenistuse lõppemisega;
- 2) reservasendusteenistuja erakorralisest reservasendusteenistusest vabastamisega;
- 3) reservasendusteenistuja surma korral;
- 4) reservasendusteenistuja teadmata kadunuks jäämise korral.

(2) Reservasendusteenistuja surma korral loetakse erakorraline reservasendusteenistus lõppenuks tema surmale järgnenud päevast alates.

(3) Kui Politsei- ja Piirivalveamet ei ole suutnud reservasendusteenistuja asukohta kindlaks teha 12 kuu jooksul tema teadmata kadunuks jäämisest arvates, loetakse erakorraline reservasendusteenistus lõppenuks päeval, kui Politsei- ja Piirivalveametile isiku kadumisest teatati.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 80¹³. Reservasendusteenistuja erakorralisest reservasendusteenistusest vabastamine

Reservasendusteenistuja vabastab erakorralisest reservasendusteenistusest Kaitseressursside Amet:

- 1) kui reservasendusteenistuja ei ole tervislikel põhjustel võimeline teenistuses osalema;
- 2) kui reservasendusteenistuja suhtes kohaldatakse tõkendina elukohast lahkumise keeldu või vahi alla võtmist;
- 3) kui on jõustunud kohtuotsus, millega reservasendusteenistujale on mõistetud reaalne vangistus;
- 4) käesoleva seaduse § 59 lõikes 1 sätestatud asutuse või isiku taotluse alusel.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 80¹⁴. Reservasendusteenistuja tagatiseid erakorralise reservasendusteenistuse ajal

(1) Reservasendusteenistujale makstakse erakorralises reservasendusteenistuses viibimise aja eest toetust. Toetus makstakse selle asutuse või isiku eelarvest, kus erakorraline reservasendusteenistus toimub.

(2) Toetuse ulatuse ja maksmise korra kehtestab [Vabariigi Valitsus](#)määrusega.

(3) Reservasendusteenistujale tagatakse erakorralise reservasendusteenistuse ajal toitlustus, majutus ja transport selle asutuse või isiku poolt, kus erakorraline reservasendusteenistus toimub.

(4) Lisaks käesolevas paragrahvis sätestatule on reservasendusteenistujal õigus asendusteenistujale ettenähtud tagatistele käesoleva seaduse 11. peatükis sätestatud ulatuses ja korras.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatud tagatistega seotud kulu kaetakse Kaitseministeeriumi valitsemisala eelarvest.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

8. peatükk Kaitseväekohustuse võtmine

§ 81. Kaitseväekohustuse võtmine

(1) Kaitseväekohustuse võib võtta üle 18-aastane Eesti kodanik, kes seaduse kohaselt ei ole kaitseväekohustuslane (edaspidi *kaitseväekohustuseta isik*).

(2) Kaitseväekohustuse võtmiseks peab kaitseväekohustuseta isik esitama kirjaliku taotluse Kaitseressursside Ametile.

(3) Kaitseressursside Amet kannab taotluse esitamise järel kaitseväekohustuseta isiku andmed kaitseväekohustuslaste registrisse kaitseväekohustust võtta sooviva isiku andmetena.

(3¹) Kaitseressursside Amet võib töödelda kaitseväekohustust võtta sooviva isiku isikuandmeid, sealhulgas eriliiki isikuandmeid, et hinnata tema vastavust kaitseväekohustuslasele esitatavatele nõuetele.

[RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

(4) Kaitseressursside Ameti otsusega ei tunnistata kaitseväekohustust võtta soovivat isikut kaitseväekohustuslaseks, kui:

1) isikul puudub Eesti kodakondsus;

2) isikul puudub põhiharidus;

3) isik on kriminaalasjas kahtlustatav või süüdistatav, kuni kriminaalmenetluse lõpetamiseni;

4) isik on vangistusseaduse tähenduses kinnipeetav;

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

5) on jõustunud kohtuotsus isiku karistamise kohta reaalse vangistusega üle ühe aasta;

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

6) isik ei vasta või ajutiselt ei vasta kaitseväeteenistuskohustuslase või tegevväelase tervisenõuetele;

7) isik on mõjuva põhjusega jätnud tähtjaks tegemata Kaitseressursside Ameti otsuse tegemiseks vajalikud toimingud või keeldunud nende tegemisest.

(4¹) Kaitseväekohustust võtta sooviva isiku terviseseisundi vastavust kaitseväeteenistuskohustuslase tervisenõuetele hinnatakse käesoleva seaduse § 26¹lõike 11 alusel kehtestatud korra kohaselt.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(5) Kaitseväekohustust võtta soovivale isikule, kelle terviseseisundit ei ole võimalik hinnata tervise infosüsteemi andmete või terviseseisundit kajastavate dokumentide põhjal, teatab Kaitseressursside Amet arstliku läbivaatuse ning vajaduse korral terviseuringute tegemiseks määratud aja ja koha.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(5¹) Kaitseväekohustust võtta sooviva isiku terviseseisundi hindamiseks arstlikul läbivaatusel või terviseuuringul viibimisega seotud sõidu- ning toidukulu hüvitamise tingimused, ulatuse ja korra kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(6) Kaitseväekohustuslaseks tunnistamisel märgib Kaitseressursside Amet kaitseväekohustuseta isiku andmed kaitseväekohustuslaste registris järgmiselt:

1) kuni 27-aastase (kaasa arvatud) meessoost isiku andmed kutsealuse andmetena;

2) 28-aastase ja vanema meessoost isiku andmed reservis oleva isiku andmetena;
3) naissoost isiku andmed reservis oleva isiku andmetena, välja arvatud käesoleva seaduse §-s 82 sätestatud juhul.

(7) Kaitseväekohustuslaseks tunnistamata jätmisel on isikul õigus esitada uus taotlus kaitseväekohustuse võtmise kohta käesoleva paragrahvi lõike 4 punktides 1–6 sätestatud asjaolude äralangemisel.

(8) Kaitseväekohustusest ei saa pärast kaitseväekohustuslaseks tunnistamist loobuda ning isikul on teiste kaitseväekohustuslastega samasugused õigused ja kohustused.

(9) Kaitseväekohustuslaseks tunnistamata jätmise korral kustutab Kaitseressursside Amet isiku andmed kaitseväekohustuslaste registrist.

(10) Vabatahtlikult võetud kaitseväekohustus lõpeb 61-aastaseks saamisel, kui isik ei esita kirjalikku taotlust kaitseväekohustuse jätkamiseks.

(11) 61-aastane ja vanem isik võivad võtta kaitseväekohustuse käesolevas paragrahvis sätestatud tingimustel ja korras.

(12) Käesoleva paragrahvi lõigetes 10 ja 11 sätestatud alustel kaitseväekohustuslaseks tunnistatud üle 61-aastase isiku kaitseväekohustus lõpeb, kui isik ei vasta enam käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatud nõuetele või isiku surmaga.

§ 82. Naissoost isiku ajateenistusse võtmine

(1) 18–27-aastane (kaasa arvatud) vähemalt põhiharidusega naissoost Eesti kodanik, kes soovib asuda ajateenistusse (edaspidi *ajateenistusse asuda sooviv naissoost isik*), peab esitama Kaitseressursside Ametile kirjaliku taotluse ajateenistusse asumiseks.

(1¹) Kaitseressursside Amet võib töödelda ajateenistusse asuda sooviva naissoost isiku isikuandmeid, sealhulgas eriliiki isikuandmeid, et hinnata tema vastavust ajateenistusse asumiseks esitatavatele nõuetele. [RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

(2) Kaitseväekohustuseta ajateenistusse asuda sooviv naissoost isik peab lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud taotlusele esitama kirjaliku taotluse kaitseväekohustuse võtmiseks.

(3) Ettepaneku ajateenistusse võetavate naissoost isikute arvu, ajateenistusse asumise tähtaegade, ajateenistuse kestuse ja naissoost isikute arvilise jagunemise kohta ajateenijate väljaõppega tegelevate struktuuriüksuste vahel ülejärgmiseks aastaks esitab Kaitseväe juhataja valdkonna eest vastutavale ministrile 15. augustiks.

(4) Ajateenistusse võetavate naissoost isikute arvu, ajateenistusse asumise tähtajad, ajateenistuse kestuse ja naissoost isikute arvilise jagunemise ajateenijate väljaõppega tegelevate struktuuriüksuste vahel ülejärgmiseks aastaks kehtestab hiljemalt 15. oktoobril [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.

(5) Ajateenistusse asuda sooviva naissoost isiku tervise seisundi vastavust kaitseväeteenistuskohustuslase tervisenõuetele hinnatakse käesoleva seaduse § 26¹ lõike 11 alusel kehtestatud korra kohaselt. [RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(5¹) Ajateenistusse asuda soovivale naissoost isikule, kelle tervise seisundit ei ole võimalik hinnata tervise infosüsteemi andmete või tervise seisundit kajastavate dokumentide põhjal, teatab Kaitseressursside Amet arstliku läbivaatuse ning vajaduse korral terviseuuringute tegemiseks määratud aja ja koha. [RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(5²) Kaitseväeteenistuskohustuslase tervisenõuetele vastavaks tunnistatud ajateenistusse asuda sooviva naissoost isiku kutsesobivust hindab Kaitseressursside Amet vastavalt käesoleva seaduse §-s 35 sätestatule. [RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(5³) Ajateenistusse asuda sooviva naissoost isiku kutsesobivuse hindamisel viibimisega seotud sõidu- ja toidukulu katteks makstakse piirmäära ulatuses hüvitist. [RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(5⁴) Ajateenistusse asuda sooviva naissoost isiku kutsesobivuse hindamisel viibimisega seotud sõidu- ja toidukulu hüvitamise tingimused ja ulatuse ning hüvitise maksmise korra kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega. [RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(6) Kaitseressursside Ameti otsusega ei võeta ajateenistusse naissoost isikut:

1) kellel esineb vähemalt üks käesoleva seaduse § 38 lõike 1 punktides 1, 3 ja 4 ning § 39 lõike 1 punktides 3 ja 5 sätestatud alustest;

2) kes ei täida vähemalt ühte käesoleva seaduse § 40 lõike 1 punktides 1–6 ja 8 sätestatud kohustust;

3) [kehtetu -RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

4) kes on saanud 28-aastaseks.

(7) Kaitseressursside Amet teeb ajateenistusse võtmise otsuse ajateenistusse asuda soovivale naissoost isikule teatavaks vähemalt 90 päeva enne ajateenistuse algust. Ajateenistusse võtmise otsusel märgitakse ajateenistusse ilmumise aeg ja ajateenistuskohat.

(8) Ajateenistusse asuda sooviva naissoost isiku ajateenistusse võtmise menetlus peatub üks kord kuni kaheks aastaks, kui tema tervise seisund ajutiselt ei vasta kaitseväeteenistuskohustuslase tervisenõuetele.
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(9) Ajateenistusse võtmise menetluse peatumise lõppemisel hinnatakse ajateenistusse asuda sooviva naissoost isiku tervise seisundi vastavust kaitseväeteenistuskohustuslase tervisenõuetele käesoleva seaduse § 26¹ lõike 11 alusel sätestatud korras. Kui ajateenistusse asuda sooviva naissoost isiku tervise seisund ajutiselt ei vasta või ei vasta kaitseväeteenistuskohustuslase tervisenõuetele, kustutatakse tema andmed kaitseväekohustuslaste registrist.
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(10) Kui ajateenistusse asuda sooviv naissoost isik ei ilmu ajateenistuskohata käesoleva paragrahvi lõikes 7 nimetatud otsuses toodud ajal, loetakse ta ajateenistusest loobunuks. Ajateenistusse asunud naissoost isikule laienevad ajateenija õigused ja kohustused.

(11) Ajateenistusse asuda soovival naissoost isikul on õigus loobuda ajateenistusest 90 päeva jooksul ajateenistusse asumisest arvates. Ajateenistusest loobumisest tuleb kirjalikult teavitada ajateenistuskoha ülemat, kes vabastab ajateenistusse asunud naissoost isiku ajateenistusest. Naissoost isiku ajateenistusest loobumisest teavitab ülem kirjalikult Kaitseressursside Ametit.

(12) Ajateenistusse asuda sooviv naissoost isik, kelle tervise seisund ajutiselt ei vasta või ei vasta kaitseväeteenistuskohustuslase tervisenõuetele, vabastatakse ajateenistusest ja loetakse ajateenistusest loobunuks, kui ta vabastatakse ajateenistusest enne käesoleva paragrahvi lõikes 11 sätestatud tähtaega. Ajateenistusest vabastamise vormistanud ülem teavitab loobumisest kirjalikult Kaitseressursside Ametit.
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(13) Pärast käesoleva paragrahvi lõikes 11 sätestatud tähtaega ajateenistuses jätkava naissoost isiku andmed märgib Kaitseressursside Amet kaitseväekohustuslaste registris ajateenija andmetena. Naissoost isik, kellel ei olnud enne ajateenistusse asumist kaitseväekohustust, loetakse Kaitseressursside Ameti otsusega kaitseväekohustuslaseks ja tema andmed märgitakse kaitseväekohustuslaste registris ajateenija andmetena.

(14) Enne ajateenistusse asumist kaitseväekohustust mitteomanud ajateenistusest loobunud naissoost isiku andmed kustutatakse kaitseväekohustuslaste registrist, kui ta ei esita Kaitseressursside Ametile enne loobumist kirjalikku taotlust kaitseväekohustuse saamiseks. Taotluse esitanud isik loetakse Kaitseressursside Ameti otsusega kaitseväekohustuslaseks.

(15) Enne ajateenistusse asumist kaitseväekohustust omanud naissoost isikut ajateenistusest loobumise järele kaitseväekohustusest ei vabastata.

(16) Ajateenistusse asuda soovival naissoost isikul, keda ei võetud ajateenistusse, on käesoleva paragrahvi lõike 6 punktides 1 ja 2 sätestatud asjaolude äralangemisel õigus esitada uus taotlus ajateenistusse võtmiseks.

(17) Ajateenistusest loobunud ajateenistusse asuda sooviv naissoost isik võib taotleda ajateenistuse jätkamist.
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(18) Käesoleva paragrahvi lõikes 17 nimetatud ajateenistuse jätkamise taotlemise korral kohaldatakse ajateenistusse asuda soovivale naissoost isikule käesoleva seaduse §-s 56² sätestatud.
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(19) Ajateenistusse asuda sooviva naissoost isiku ajateenistuse jätkamisel ei kohaldata käesoleva paragrahvi lõikes 11 sätestatud ajateenistusest loobumise õigust.
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(20) Ajateenistuse jätkamisel märgib Kaitseressursside Amet ajateenistusse asuda sooviva naissoost isiku andmed kaitseväekohustuslaste registris ajateenija andmetena.
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

9. peatükk

Tegevteenistus

1. jagu Tegevteenistusse võtmine

§ 83. Tegevteenistusse võtmine

(1) Tegevteenistusse võetakse isik, kes:

- 1) on Eesti kodanik;
- 2) on täieliku teovõimega;
- 3) valdab eesti keelt nõutaval tasemel;
- 4) on vähemalt põhiharidusega;
- 5) on nõutava füüsilise ettevalmistusega;
- 6) vastab tegevväelase tervisenõuetele;
- 7) on kaitsevägekohustuslane;
- 8) on 18–60-aastane.

(2) Tegevteenistusse asuda sooviv isik peab Kaitseväge juhatajale või tema volitatud ülemale esitama Kaitseressursside Ameti kaudu:

- 1) allkirjastatud taotluse koos kinnitusega, et ta vastab seaduses sätestatud nõuetele;
- 2) elulookirjelduse;
- 3) tunnistuse või diplomi nõutava kvalifikatsiooni või hariduse kohta;
- 4) isikut tõendava dokumendi;
- 5) muud seadusega või seaduse alusel nõutavad dokumendid.

(3) Tegevväelase eesti keele oskust hinnatakse keeleseaduses või selle alusel antud õigusaktis sätestatud korras.

(4) Tegevteenistusse võtmise korra kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.

(5) Kaitseväge ja Kaitseressursside Amet võivad töödelda tegevteenistusse asuda sooviva või tegevteenistuses oleva isiku andmeid, sealhulgas eriliiki isikuandmeid, et hinnata tema vastavust tegevväelasele esitatavatele nõuetele ning sobivust tegevteenistusse.

[RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

§ 84. Konkursi korraldamine

(1) Kui rahuaja ametikohta ei ole võimalik täita tegevteenistuses oleva tegevväelase ametikohale nimetamise kaudu, korraldatakse rahuaja ametikoha täitmiseks konkurss.

(2) Konkursi läbiviimisele kohaldatakse avaliku teenistuse seadust.

§ 85. Tegevteenistusse võtmise otsus

(1) Tegevteenistusse võtmise otsustab Kaitseväge juhataja või tema volitatud ülem.

(2) Tegevteenistusse võtmine vormistatakse käskkirjaga, milles näidatakse ära vähemalt järgmised andmed:

- 1) teenistusse võetava isiku ees- ja perekonnanimi ning isikukood;
- 2) [kehtetu -RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]
- 3) [kehtetu -RT I, 09.03.2016, 1- jõust. 19.03.2016]
- 4) teenistusse asumise kuupäev;
- 5) teenistuse tähtaeg;
- 6) vaidlustamisviide.

(3) Kadetina õppima asuva tegevväelase tegevteenistusse võtmise käskkirjas tuleb lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatudle ära näidata õppeasutuse nimetus, õpingute kestus ja õppekoha maksumus.

(4) [Kehtetu -RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(5) [Kehtetu -RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(6) Tegevväelane on tegevteenistuses teenistusse asumise päevast arvates. Teenistusse asumise kuupäev ei või olla varasem kui tegevteenistusse võtmise käskkirja kuupäev.

§ 86. Isikud, keda ei võeta tegevteenistusse

Tegevteenistusse ei võeta isikut:

- 1) kes on kriminaalasjas kahtlustatav või süüdistatav;
- 2) kellel on karistus tahtlikult toimepandud kuriteo eest;

- 3) kes on süüdi mõistetud ja kellelt on kohtuotsusega ära võetud õigus töötada kaitseväeteenistusega või muu avaliku teenistusega seotud ametikohal;
  - 4) kes on distsiplinaarsüüteo eest vabastatud kaitseväeteenistusest või muult avaliku teenistuse ametikohalt, kui vabastamisest on möödunud vähem kui aasta;
  - 5) kes on erakonna liige;
  - 6) kelle valimiskomisjon on registreerinud Riigikogu, Euroopa Parlamendi või kohaliku omavalitsuse volikogu valimistel kandidaadina;
  - 7) kelle puhul esineb muu seaduses sätestatud teenistusse võtmist välistav asjaolu.
- [RT I, 18.02.2014, 1- jõust. 01.08.2014]

§ 87. Tegevteenistuse tähtaeg

- (1) Tegevteenistusse võetakse kuni viieks aastaks, kui käesolevas paragrahvis ei sätestata teisiti.
- (2) Kadett võetakse tegevteenistusse õppekava kahekordse nominaalkestuse ajaks.
- (3) Tegevväelane, kes saadetakse ressursimahukale koolitusele, võetakse tegevteenistusse kuni kümneks aastaks, arvestades ressursimahuka koolituse maksumust või kestust vastavalt käesoleva seaduse § 156 lõike 7 alusel kehtestatud määrusele.
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]
- (4) Käesoleva paragrahvi lõikeid 2 ja 3 ei kohaldata tegevväelase suhtes, kellel on määramata ajaga teenistussuhe.
- (5) Tegevteenistusse võib võtta korduvalt. Tegevteenistuse tähtaega ei pikendata, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti.
- (6) Tegevväelane, kes on olnud katkematult tegevteenistuses vähemalt kümme aastat, võetakse tegevteenistusse määramata ajaks.
- (7) Tegevteenistus loetakse katkematuks, kui tegevteenistussuhe jätkub eelmise teenistussuhte lõppemise päevale järgnevast päevast. Katkematusse tegevteenistusse võtmise korral esitab isik käesoleva seaduse § 83 lõikes 2 sätestatud dokumendid Kaitseväe juhatajale või tema volitatud ülemale.
[RT I, 06.07.2018, 3- jõust. 01.01.2020]
- (8) Käesoleva paragrahvi lõigete 2 ja 3 alusel määratud ajaga tegevteenistusse võetud tegevväelane, kelle tegevteenistusse võtmise käskkirjas näidatud teenistuse tähtaeg on hilisem kui käesoleva paragrahvi lõikes 6 sätestatud määramata ajaks tegevteenistusse võtmise õiguse tekkimise aeg, loetakse määramata ajaks tegevteenistusse võtmise õiguse saabumise päevast arvates määramata ajaks tegevteenistusse võetuks tema tegevteenistussuhet lõpetamata. Määramata ajaks tegevteenistusse võtmisel ei katke isiku kohustus olla tegevteenistuses kas õppekava kahekordse nominaalkestuse aja lõpuni või määratud ajaks tegevteenistusse võtmise käskkirjas näidatud tähtaja lõpuni.

§ 88. Katseaja kohaldamine

Tegevväelasele ei kohaldata katseaega.

§ 89. Tegevteenistusse võtmise kehtetuks tunnistamine

- (1) Tegevteenistusse võtmise õigusega isik tunnistab kehtetuks käskkirja tegevteenistusse võtmise kohta, kui:
  - 1) tegevteenistusse võetud isik esitab enne teenistusse asumiseks määratud kuupäeva sellekohase taotluse;
  - 2) enne teenistusse asumist ilmnevad seaduses sätestatud asjaolud, mis välistavad tegevteenistusse võtmise;
  - 3) isik ei ole mõjuva põhjusega määratud ajaks teenistusse asunud;
  - 4) isik keeldub kaitseväelase töötuse andmisest.
- (2) Tegevväelane on kohustatud viivitamata teavitama Kaitseväge, kui tekivad asjaolud, mis välistavad tema teenistusse võtmise tulenevalt käesoleva seaduse § 83 lõikest 1 või §-st 86.
- (3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 3 nimetatud mõjuvaks põhjuseks on ootamatult tekkinud raske perekondlik olukord või isiku haigestumine. Raske perekondliku olukorra või isiku haigestumise korral võib tegevteenistusse asumise poolte kokkuleppel edasi lükata. Tegevteenistusse asumise edasilükkamise otsustab teenistusse võtmise õigusega isik.
- (4) Isik, kelle tegevteenistusse võtmine on kehtetuks tunnistatud, on kohustatud tagastama kõik teenistusse võtmise tõttu saadu ja hüvitama kahju, mis tekkis käskkirja kehtetuks tunnistamise tõttu.
- (5) Tegevteenistusse võtmise kehtetuks tunnistamine ei vabasta isikut kaitsevækohustusest, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti.

§ 90. Tegevväelase piirvanus

Tegevväelase piirvanuseks on riikliku pensionikindlustuse seaduse §-s 7 sätestatud vanaduspensioniga.
[RT I, 06.07.2018, 3- jõust. 01.01.2020]

§ 91. Tegevteenistusstaaž

Tegevteenistusstaaž on kaitseväeteenistuses ja asendusteenistuses oldud aeg, arvestades käesolevas seaduses sätestatud erisusi.

2. jagu

Rahuaja ametikohale nimetamine

§ 92. Rahuaja ametikohale nimetamine

- (1) Tegevväelase nimetab rahuaja ametikohale Kaitseväe juhataja või tema volitatud ülem.
- (2) Tegevväelane nimetatakse rahuaja ametikohale tegevväelase algatusel või teenistuse huvides.
- (3) Rahuaja ametikohale võib nimetada tegevväelase:
  - 1) kellel on ametikohal nõutav haridus;
  - 2) kellel on ametikohal nõutav sõjaväeline auaste;
  - 3) kellel on ametikohal nõutav sõjaväeline väljaõpe;
  - 4) kes ei ole ametikoha vahetu ülema abikaasa, registreeritud elukaaslane või abieluga sarnanevas suhtes olev isik (edaspidi *elukaaslane*) või tegevväelase vanavanem, ametikoha vahetu ülema või tema abikaasa, registreeritud elukaaslase või elukaaslase vanem või vanema alaneja sugulane, sealhulgas laps ja lapselaps. Vanemaks loetakse käesolevas seaduses ka lapsendaja ja kasuvanem ning alanejaks sugulaseks ka lapsendatu ja kasulaps. Nimetatud piirang kehtib ka tegevväelase nimetamisel eespool nimetatud isikute vahetu ülema ametikohale;
- [RT I, 06.07.2023, 6- jõust. 01.01.2024]
- 5) kellel on ametikohale ettenähtud tasemega riigisaladusele juurdepääsu luba;
- 6) kes vastab ametikoha tervisenõuetele;
- 7) kes vastab ametikoha füüsilise ettevalmistuse nõuetele.
- (4) Teenistuse huvides tegevväelase nimetamisel madalamale rahuaja ametikohale on vajalik tegevväelase eelnev kirjalik nõusolek.
- (4¹) Teenistuse huvides uuele rahuaja ametikohale nimetamisel võib tegevväelase põhipalka vähendada kuni kümme protsenti. Põhipalka vähendamist uuele rahuaja ametikohale nimetamisel ei tohi uuesti rakendada enne viie aasta möödumist.
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]
- (5) Tegevväelase rahuaja ametikohale nimetamisel tuleb ära näidata rahuaja ametikoha asukoht ja paikkond, kus teenistusülesandeid täidetakse, ning põhipalk.
[RT I, 09.03.2016, 1- jõust. 19.03.2016]
- (5¹) Tegevväelase rahuaja ametikoha asukoht on ametikoha asukohajärgne kohaliku omavalitsuse üksus.
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]
- (5²) Tegevväelase rahuaja ametikoha paikkond on territoorium, kus tegevväelane täidab ametikoha ülesandeid.
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]
- (6) Rahuaja ametikohale võib käesoleva paragrahvi lõike 3 punktides 1–3 nimetatud hariduseta, sõjaväelise auastmeta ja sõjaväelise väljaõppeta isiku nimetada, kui ametikohal nõutavat sõjaväelist väljaõppet või haridust on Eestis võimalik omandada vaid Kaitseväes.
- (7) Käesoleva paragrahvi lõike 3 punktis 5 sätestatud ei rakendata tegevteenistusse võtmisel ja kõrgema tasemega riigisaladusele juurdepääsu luba eeldavale rahuaja ametikohale nimetamisel kuni pädeva ametiasutuse otsuseni. Tegevväelane, kellele ei väljastata nõutavat riigisaladusele juurdepääsu luba, nimetatakse uuele rahuaja ametikohale või vabastatakse tegevteenistusest ettenägematute asjaolude ilmnemise tõttu.
- (8) Käesoleva paragrahvi lõikes 6 sätestatud tingimustel rahuaja ametikohale nimetatud isik on kohustatud läbi tegema ametikohal nõutava sõjaväelise väljaõppe või omandama hariduse kahe aasta jooksul ametikohale nimetamise päevast arvates. Nõutava sõjaväelise väljaõppe läbi tegemata jätmisel või hariduse omandamata jätmisel viiakse tegevväelane endisele rahuaja ametikohale Kaitseväes või vabastatakse rahuaja ametikoha nõuetele mittevastavuse tõttu tegevteenistusest.
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]
- (9) Määramata ajaga tegevteenistuses oleva kadeti ametikohale nimetamise käskkirjas näidatakse ära õppeasutuse nimetus, õpingute kestus ja õppekoha maksumus.

(10) Kaitsevägi võib töödelda rahuaja ametikohale nimetatava isiku isikuandmeid, sealhulgas eriliiki isikuandmeid, et hinnata tema vastavust ametikoha nõuetele.
[RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

§ 92¹. Demineerimistöoga seotud tegevväelase daktüloskopeerimine ja temalt DNA-proovi võtmine

(1) Tegevväelane, kes on rahuajal seotud demineerimistöödega, daktüloskopeeritakse ja temalt võetakse DNA-proov ekspertiisiobjektile tegevväelase jäetud jälgede välistamise eesmärgil.
[RT I, 19.03.2015, 2- jõust. 29.03.2015]

(1¹) Daktüloskopeerimisel võetakse tegevväelaselt tema mõlema käe sõrmejäljed ning peopesajäljed ja kirjutaja-peopesajäljed.
[RT I, 03.02.2023, 1- jõust. 01.09.2023]

(2) Loetelu rahuaja ametikohtadest, millel teeniv tegevväelane daktüloskopeeritakse ja kellelt võetakse DNA-proov, kehtestab Kaitseväge juhataja käskkirjaga.
[RT I, 19.03.2015, 2- jõust. 29.03.2015]

(3) Tegevväelase daktüloskopeerimisel saadud biomeetrilised andmed kantakse automaatse biomeetrilise isikutuvastuse süsteemi andmekogusse, tegevväelase biograafilised andmed pseudonüümitud kujul ning andmed daktüloskoopiaandmete võtmise kohta ning temalt võetud DNA-proovi võtmise ja selle analüüsil saadud andmed kantakse riiklikusse süüteomenetluse biomeetriaregistrisse.
[RT I, 03.02.2023, 1- jõust. 01.09.2023]

(4) Tegevväelase daktüloskopeerimisel ja DNA-proovi analüüsil saadud andmed kustutatakse riiklikest registritest kolme aasta möödumisel tegevväelase tegevteenistusest vabastamisest arvates. Kaitseväge teavitab Eesti Kohtuekspertiisi Instituuti vajadusest tegevväelase andmed riiklikest registritest kustutada.
[RT I, 19.03.2015, 2- jõust. 29.03.2015]

(5) Käesoleva paragrahvi alusel tegevväelase daktüloskopeerimise ja DNA-proovi võtmise ning daktüloskopeerimisel saadud andmete ja DNA-proovide edastamise korra kehtestab [valdkonna eest vastutav minis](#)ter määrusega.
[RT I, 08.07.2021, 1- jõust. 15.07.2021]

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud teave on piiratud juurdepääsuga teave ning mõeldud asutusesiseseks kasutamiseks alates andmekogusse kandmisest kuni riiklikest registritest kustutamiseni.
[RT I, 08.07.2021, 1- jõust. 15.07.2021]

§ 93. Tegevväelase nimetamine sõjaväelise auastmega ametikohale Vabariigi Valitsuse või valdkonna eest vastutava ministri poolt

[RT I, 29.05.2018, 1- jõust. 01.07.2018]

(1) [Kehtetu -RT I, 29.05.2018, 1- jõust. 01.07.2018]

(1¹) Kaitseväge põhimääruses võib ette näha rahuaja ametikohad, millele tegevväelase nimetamise õigus on Vabariigi Valitsusel või valdkonna eest vastutaval ministril. Ametikohale nimetamise ettepaneku teeb Kaitseväge juhataja.
[RT I, 29.05.2018, 1- jõust. 01.07.2018]

(1²) Vabariigi Valitsuse või valdkonna eest vastutava ministri poolt rahuaja ametikohale nimetatav tegevväelane peab vastama käesoleva seaduse § 83 lõikes 1 sätestatud tingimustele.
[RT I, 29.05.2018, 1- jõust. 01.07.2018]

(2) Kaitseväge juhataja ametikohale nimetab tegevväelase viieks aastaks Vabariigi Valitsus valdkonna eest vastutava ministri ettepanekul, võttes arvesse Riigikogu riigikaitsekomisjoni seisukoha.
[RT I, 18.02.2014, 1- jõust. 01.08.2014]

(3) Vabariigi Valitsusel on õigus valdkonna eest vastutava ministri ettepanekul ja Riigikogu riigikaitsekomisjoni seisukohta arvesse võttes nimetada Kaitseväge juhataja ametikohal olev tegevväelane pärast käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud aega Kaitseväge juhataja ametikohale täiendavalt kaheks aastaks.
[RT I, 18.02.2014, 1- jõust. 01.08.2014]

(4) [Kehtetu -RT I, 29.05.2018, 1- jõust. 01.07.2018]

(5) Vabariigi Valitsuse või valdkonna eest vastutava ministri poolt rahuaja ametikohale nimetamise korral on nõutav tegevväelase eelnev kirjalik nõusolek.
[RT I, 29.05.2018, 1- jõust. 01.07.2018]

(6) Vabariigi Valitsuse või valdkonna eest vastutava ministri poolt rahuaja ametikohale nimetataval tegevvälasel peab olema kehtiv täiesti salajase taseme riigisaladusele juurdepääsu luba ja sellele vastava taseme salastatud välisteabele juurdepääsu sertifikaat.
[RT I, 29.05.2018, 1- jõust. 01.07.2018]

(7) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1¹–3 ja 5–7 sätestatud korras tegevvälase rahuaja ametikohale nimetamisel loetakse tegevvälane nimetatuks ka samale Kaitseväe sõjaaja ametikohale, kui seadus ei sätesta teisiti.
[RT I, 29.05.2018, 1- jõust. 01.07.2018]

3. jagu

Tegevvälase arendamine ja hindamine

§ 94. Ametijuhend

- (1) Ametijuhendi kehtestamisele, muutmisele ja nõuetele kohaldatakse avaliku teenistuse seadust.
- (2) Ametijuhendi kehtestamise pädevus sätestatakse tegevvälase rahuaja ametikoha asutuse struktuuriüksuse põhimääruses.
- (3) Sõjaaja ametikohale ametijuhendit ei kehtestata. Sõjaaja ametikoha ülesanded määrab Kaitseväe juhataja või tema volitatud ülem.
[RT I, 12.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

§ 95. Rahuaja ametikoha nõuetele vastavuse hindamine

- (1) Tegevvälase vahetu ülem hindab vähemalt üks kord aastas talle alluva tegevvälase vastavust rahuaja ametikoha nõuetele.
- (2) Hindamise käigus hinnatakse tegevvälase vastavust rahuaja ametikoha nõuetele, tema senist teenistusala arengut, teenistusülesannete täitmist ja koolitusvajadust ning arutatakse tegevvälase järgmise perioodi teenistusülesandeid, samuti annab tegevvälane ülemale tagasisidet juhtimise kohta.
- (3) Rahuaja ametikoha nõuetele vastavuse hindamise võib edasi lükata järgmisse aastasse, kui:
  - 1) tegevvälase tegevteenistussuhe on hindamisele eelneva aasta jooksul olnud peatatud, välja arvatud puhkuse ajaks, kokku üle kuue kuu;
  - 2) tegevvälase tegevteenistussuhe on kestnud vähem kui kuus kuud;
  - 3) tegevvälase vahetu ülema tegevteenistussuhe on vahetult enne hindamist kestnud vähem kui neli kuud.
- (4) Rahuaja ametikohale vastavuse hindamine peab olema objektiivne ning käsitlema tegevvälase sooritust ja arengut.
- (5) Rahuaja ametikoha nõuetele vastavuse hindamise tulemus vormistatakse kirjalikult.
- (6) Rahuaja ametikoha nõuetele vastavuse hindamise korra kehtestab Kaitseväe juhataja.
- (7) Käesolevas paragrahvis sätestatud hindamist ei kohaldata riigikaitse rakenduskõrgkooli üliõpilasele. Üliõpilase vahetu ülem kontrollib, et üliõpilane vastab tervisenõuetele ja füüsilise ettevalmistuse nõuetele.
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 96. Hindamistulemuste arvestamine

- (1) Kui hindamise tulemusel selgub, et tegevvälane ei vasta rahuaja ametikoha nõuetele, nimetatakse tegevvälane rahuaja ametikohale, mille nõuetele ta vastab või vabastatakse teenistusest.
- (2) Uue sõjaväelise auastme saamiseks ei või esitada tegevvälast, kes hindamise tulemusel ei vasta rahuaja ametikoha nõuetele.

§ 97. Hindamistulemuste vaidlustamine

- (1) Tegevvälane võib rahuaja ametikoha nõuetele vastavuse hindamise tulemuse vaidlustada hindamise teinud ülema vahetu ülema juures kümne tööpäeva jooksul hindamistulemusest teadasaamisest arvates.
- (2) Kaitseväe juhataja tehtud rahuaja ametikoha nõuetele vastavuse hindamise tulemuse peale esitatud vaide vaatab läbi Kaitseväe juhataja.
- (3) Hindamistulemuse peale esitatud vaiet läbivaatav ülem on kohustatud vaide läbi vaatama ja teatama oma otsusest kümne tööpäeva jooksul vaide esitamise päevast arvates.
- (4) Kui vahetu ülema vahetu ülem leiab, et vaide on põhjendatud, peab ta mõistliku aja jooksul tegema vaide esitanud tegevvälase uue rahuaja ametikoha nõuetele vastavuse hindamise.

§ 98. Tegevväelase arstlik läbivaatus ja tervisenõuetele vastavuse hindamine

(1) Tegevväelase tervisenõuetele vastavust hinnatakse käesoleva seaduse § 26¹ lõike 11 alusel kehtestatud korra kohaselt:

- 1) enne tegevteenistusse võtmist;
- 2) määramata ajaga või määratud ajaga tegevteenistuse korral igal kolmandal aastal katkematusse tegevteenistusse asumisest arvates, kui eelneva terviseseisundi hindamise käigus ei ole sätestatud lühemat tähtaega;
- 3) ajutise töövõimetuse lõppemise järel, kui tegevväelase teenistussuhe on ajutise töövõimetuse tõttu peatunud üle 60 päeva järjest.

(2) Tegevteenistusse asuda sooviv isik peab tegevväelase tervisenõuetele vastavuse hindamiseks andma nõusoleku tema kohta tervise infosüsteemis olevate isikuandmete kasutamiseks.

(3) Rahvusvahelisele sõjalisele operatsioonile lähetatavale tegevväelasele tehakse arstlik läbivaatus ja vajaduse korral terviseuuringud 30 päeva jooksul enne lähetuse algust ja 90 päeva jooksul pärast lähetuse lõppemist.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud arstliku läbivaatuse ja terviseuuringute tegemise korra kehtestab Kaitseväe juhataja.

(5) Arstlikul läbivaatusel ja tervisenõuetele vastavuse hindamisel osalemine on kohustuslik.

(6) Tegevväelase rahuaja ametikohajärgse struktuuriüksuse ülema määratud tervishoiutöötaja annab tegevväelase terviseseisundist tulenevaid ravisoovitusi ning vajaduse korral määrab tegevväelasele piirangud ja eritingimused teenistusülesannete täitmisel.

(7) Tegevväelase rahuaja ametikoha tervisenõuded kehtestab Kaitseväe juhataja või tema volitatud ülem.
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 99. Tegevväelase füüsilise ettevalmistuse hindamine

(1) Tegevväelane on kohustatud vähemalt kord aastas osalema füüsilise ettevalmistuse hindamisel.

(2) Tegevväelase füüsilise ettevalmistuse nõuded kehtestab Kaitseväe juhataja.

(3) Tegevväelase füüsilise ettevalmistuse nõuded avalikustatakse Kaitseväe veebilehel.

(4) Tegevväelase füüsilise ettevalmistuse hindamise korra kehtestab Kaitseväe juhataja või tema volitatud ülem.
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 100. Kaitseväe juhataja hindamine

Kaitseväe juhataja suhtes ei kohaldata käesoleva seaduse §-des 95–99 sätestatud.

§ 101. Koolitus ja koolituskulude hüvitamine

Tegevväelase koolitusele ja koolituskulude hüvitamisele kohaldatakse avaliku teenistuse seaduses sätestatud.

4. jagu Tegevväelase õigused

§ 102. Tegevväelase töökorraldus

(1) Tegevväelase tööajale, töö tegemise aja piirangule, tööaja korraldusele, valveajale, ületunnitööle, ööajal ja riigipühadel tehtavale tööle, puhkeajale ja tööaja lühendamisele kohaldatakse avaliku teenistuse seadust, kui käesolevas seaduses ei ole sätestatud teisiti.

(2) Käesolevas seaduses sätestatud korras sõjaväelise auastmeta ameti- või töökohale suunatud tegevväelase tööajale kohaldatakse teenistus- või töökohas kehtivat tööajakorraldust.

(3) Kaitseväe õhusõiduki meeskonna liikme lennu koguaeg ei tohi ületada 900 tundi aastas.

(4) Käesoleva seaduse § 126¹ alusel kehtestatud liikumisvabaduse piirangust tuleneva kohustuse täitmist ei arvestata tööaja hulka.
[RT I, 06.05.2020, 1- jõust. 07.05.2020]

§ 103. Riigikaitsealises rakenduskõrgkoolis õppiva tegevvälase tööaeg

Riigikaitsealises rakenduskõrgkoolis õppiva tegevvälase tegevus, mis on suunatud õppekava täitmisele, loetakse tööajaks ning sellele ei kohaldata avaliku teenistuse seaduse tööaega, töö tegemise aja piirangut, tööaja korraldust, ööajal tehtavat tööd, ületunnitööd ja tööaja lühendamist reguleerivaid sätteid.

§ 104. Töö- ja puhkeaja erandid

(1) Avaliku teenistuse seaduse tööaega, töö tegemise aja piirangut, tööaja korraldust, ööajal tehtavat tööd ja ületunnitööd reguleerivaid sätteid ei kohaldata tegevvälasele:

- 1) päästesündmuse lahendamisel või eriolukorra töodel osalemise ajal;
- 2) erakorralise seisukorra ajal;
- 3) hädaolukorra seaduses sätestatud ülesande täitmise ajal;
- 4) kelle struktuuriüksuse ülem on määranud rahuaja ametikoha asukohas valvama asutuse vara ja tagama sisekorrast kinnipidamist;
- 5) sõjaväelisel väljaõppel osalemise ajal;
- 6) rahvusvahelises sõjalises koostöös vastuvõtva riigi toetuse osutamise ajal;
[RT I, 09.03.2016, 1- jõust. 19.03.2016]
- 7) Kaitseväe laeval Kaitseväe korralduse seaduse § 3 lõike 1 punktides 4⁶–4⁹ nimetatud ülesannete täitmise ajal;
[RT I, 20.06.2022, 2- jõust. 01.01.2023]
- 8) Sõjaväepolitsei ülesande täitmisel osalemise ajal Kaitseväe juhataja ettenähtud ulatuses.
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud juhtudel antakse tegevvälasele iga 24 tunni kohta vähemalt kuus tundi puhkeaja, millest neli tundi puhkeaja peab olema katkematu. See puhkeaeg arvestatakse üldise tööaja hulka.

(2¹) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 6 nimetatud juhul ei tohi tegevvälase tööaeg koos lisatööga kesta järjest üle 24 tunni. Lisatöö piirnorm ühe tegevvälase kohta on 300 tundi kalendriaastas ja see ei sisalda tööd käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1–5 nimetatud juhtudel.
[RT I, 09.03.2016, 1- jõust. 19.03.2016]

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud juhtudel hüvitatakse tegevvälasele tehtud töö vaba aja andmisega või rahas, arvestades täidetud ülesande keerukust ja ülesande täitmiseks kulunud aega. Hüvitamise ulatuse ja korra kehtestab Kaitseväe juhataja.

(4) Käesolevat paragrahvi ei kohaldata tegevvälasele, kes on rase või kellel on õigus emapuhkusele.
[RT I, 26.10.2018, 1- jõust. 01.04.2022]

§ 105. Töö- ja puhkeaeg lähetuse ajal

(1) Tegevvälase lähetamisel rahvusvahelisele sõjalisele operatsioonile, pikaajalise välislähetusse või koolitusele ei kohaldata avaliku teenistuse seaduse tööaega, töö tegemise aja piirangut, tööaja korraldust, ööajal tehtavat tööd ja ületunnitööd reguleerivaid sätteid.
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud juhtudel antakse tegevvälasele iga 24 tunni kohta vähemalt kuus tundi puhkeaja, millest neli tundi puhkeaja peab olema katkematu.

§ 106. Puhkus

(1) Tegevvälasele kohaldatakse töölepingu seaduse §-des 54–71 sätestatud puhkuseregulatsiooni, arvestades käesolevas seaduses sätestatud erisusi.

(2) Tegevvälase põhipuhkuse kestus on 35 kalendripäeva.

(3) Puhkusele lubab:

- 1) tegevvälase – asutuse juht või tema volitatud isik;
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]
- 2) Kaitseväe juhataja – valdkonna eest vastutav minister;
- 3) Kaitseväe-välisele töö- või ametikohale suunatud tegevvälase – asutuse juht või tema volitatud isik.
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 107. Erakorraline puhkus

Kaitseväe juhataja annab tegevvälasele lisaks käesoleva seaduse § 106 lõikes 2 nimetatud puhkusele erakorralist puhkust põhipalga säilitamisega rahvusvahelises sõjalises operatsioonis osalemise ajal või vahetult pärast rahvusvahelise sõjalise operatsiooni lõppemist järgmiselt:

- 1) operatsioonis osalemisel kuni kolm kuud – kuni kümme kalendripäeva;
- 2) operatsioonis osalemisel kauem kui kolm kuud – kuni 21 kalendripäeva.

§ 108. Puhkusele lubamise piirangud

(1) Ettenägematu olulise teenistusliku hädavajaduse tõttu on Kaitseväge juhatajal õigus tegevväelast puhkusele mitte lubada või tema puhkus katkestada ja kutsuda ta teenistusülesannete täitmisele.

(2) Kaitseväge juhatajat võib puhkusele mitte lubada või tema puhkuse käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud juhul katkestada ja kutsuda ta teenistusülesannete täitmisele valdkonna eest vastutav minister.

(3) Puhkusele lubamata jätmise või puhkuse katkestamise tõttu kasutamata jäänud puhkuse osa antakse vahetult puhkuse kasutamist takistava asjaolu äralangemisel või poolte kokkuleppel muul ajal.

(4) Puhkusele lubamisest ei või keelduda ega puhkust katkestada, kui tegevväelane on lubatud emapuhkusele, isapuhkusele, lapsendajapuhkusele, vanemapuhkusele või õppepuhkusele või käesoleva seaduse § 107 alusel antud erakorralisele puhkusele.

[RT I, 26.10.2018, 1- jõust. 01.04.2022]

§ 109. Puhkusetasu

Tegevväelasele makstakse puhkusetasu töölepingu seaduses ettenähtud alustel ja korras.

§ 110. Tegevväelase toitlustus

(1) Tegevväelasele võimaldatakse vajaduse korral toitlustus sõjaväelisel väljaõppel, rahvusvahelisel sõjalisel operatsioonil, käesoleva seaduse §-s 126¹ sätestatud liikumisvabaduse piirangu kehtestamisel ning Kaitseväge laeval ja õhusõidukis, arvestades teenistusülesannete täitmise asukohta, iseloomu, kestust ja muid olulisi tingimusi.

[RT I, 06.05.2020, 1- jõust. 07.05.2020]

(2) Tegevväelase toitlustuse tingimused, ulatuse, korra ja maksumuse kehtestab [valdkonna eest vastutav ministermäärusega](#).

§ 111. Tööandja eluruum

[Kehtetu -RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 111¹. Tegevväelase majutamine

(1) Tegevväelase võib teenistusülesannete täitmise ajal majutada selleks ettenähtud ruumis.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(2) Tegevväelasele tagatakse majutus sõjaväelise väljaõppe ajal ja käesoleva seaduse §-s 126¹ sätestatud liikumisvabaduse piirangu kehtestamisel.

[RT I, 06.05.2020, 1- jõust. 07.05.2020]

(3) Tegevväelaselt ei võeta majutuse eest tasu.

[RT I, 09.03.2016, 1- jõust. 19.03.2016]

§ 112. Ümberasumise hüvitis ja ümberasumise kulu hüvitamine

(1) Tegevväelase nimetamisel teises kohaliku omavalitsuse üksuses asuvale rahuaja ametikohale, mille tõttu on vajalik tegevväelase ja tema perekonnaliikme püsiva elukoha vahetus, võib talle Vabariigi Valitsuse sätestatud tingimustel maksta ümberasumise korral ühekordset hüvitist töölepingu seaduse § 29 lõike 5 alusel kehtestatud kuu töötasu kahekordse alammäära ulatuses.

(2) Tegevväelasele võib ümberasumisel hüvitada piirmäära ulatuses tema ja perekonnaliikme ümberasumisega seotud sõidukulu, vara veokulu ja kolimiskulu.

(3) Ühekordse hüvitise maksmise ja ümberasumisega seotud kulu hüvitamise ulatuse, tingimused ja korra kehtestab [Vabariigi Valitsusmäärusega](#).

5. jagu

Tegevväelase lähetamine ja suunamine

§ 113. Tegevväelase lähetus

(1) Tegevväelase lähetus on tegevväelase viibimine teenistusülesannete täitmisel väljaspool rahuaja ametikohta asukohta või paikkonda kindlaksmääratud ajavahemikus.
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(2) Tegevväelast võib lähetada riigisiselt või välisriiki.

(3) Lähetusse, välja arvatud koolitusele või välisriiki kauemaks kui kuueks kuuks riiklike ülesannete täitmisega seotud lähetusse, saatmise ja sellega seotud kulu hüvitamise, sealhulgas päevaraha määra ning päevaraha maksmise tingimused ja korra kehtestab **Vabariigi Valitsus**määrusega.
[RT I, 22.12.2014, 1- jõust. 01.01.2015]

(3¹) Tegevväelase koolitusele lähetamise korral kohaldatakse lähetamisele avaliku teenistuse seadust käesolevas seaduses sätestatud erisustega.
[RT I, 22.12.2014, 1- jõust. 01.01.2015]

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud lähetuse kulu ei või sisaldada perekonnaliikmetega seotud kulu, kui käesolevas seaduses ei ole sätestatud teisiti.

(5) Lähetuseks ei loeta osalemist teise valitsusasutuse abistamisel, sealhulgas osalemist päästesündmuse lahendamisel või eriolukorra töödel ja tegevusi erakorralise seisukorra ajal.

(6) Lähetusse ei ole lubatud ilma kirjaliku nõusolekuta saata rasedat ega tegevväelast, kes kasvatab alla kolmeaastast või puudega alaealist last. Arvestada tuleb ka muid olulisi asjaolusid, mis võivad takistada tegevväelasel lähetuses viibida.

(7) Lähetuse ajaks säilitatakse tegevväelasele rahuaja ametikoht ja jätkatakse talle palga maksmist.

(8) Lähetuse lõppemiseks ei loeta lähetuse katkemist puhkuse tõttu.

§ 114. Riigisisene lähetamine

(1) Tegevväelase võib riigisiselt lähetada:

- 1) ajutise ülesande täitmiseks kuni 30 päevaks;
- 2) teenistusülesannete täitmiseks teise struktuuriüksusesse;
- 3) koolitusele.

(2) Tegevväelase riigisisese lähetamise otsustab Kaitseväge juhataja või tema volitatud ülem, kui käesolevas seaduses ei ole sätestatud teisiti.

§ 115. Välisriiki lähetamine

(1) Tegevväelase võib välisriiki lähetada:

- 1) lühiajaliselt kuni kuueks kuuks;
- 2) koolitusele kuni viieks aastaks;
- 3) osalema rahvusvahelises sõjalises operatsioonis;
- 4) riiklike ülesannete täitmiseks välisriigis pikemalt kui kuueks kuuks (edaspidi *pikaajaline välislähetus*).

(2) Tegevväelase välisriiki lähetamise otsustab Kaitseväge juhataja või tema volitatud ülem, kui käesolevas seaduses ei ole sätestatud teisiti.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 116. Rahvusvahelises sõjalises operatsioonis osalema lähetamine

(1) Rahvusvahelises sõjalises operatsioonis osalemise eelduseks on Riigikogu või Vabariigi Valitsuse otsus.

(2) Tegevväelase võib lähetada osalema rahvusvahelises sõjalises operatsioonis, kui tema eelmisest rahvusvahelises sõjalises operatsioonis osalemisest on möödunud lähetuse ajavahemikust kaks korda pikem aeg.

(3) Rahvusvahelise sõjalise operatsiooni ajal võib suurendada tegevväelase päevaraha.

(4) Tegevväelase päevaraha suurendamise tingimused, ulatuse ja korra kehtestab Kaitseväge juhataja.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 117. Pikaajalisse välislähetusse lähetamine

(1) Pikaajalisele välislähetusele, lähetuskulude hüvitamisele ning abikaasa- ja registreeritud elukaaslase tasu maksmisele kohaldatakse avaliku teenistuse seadust käesolevas seaduses sätestatud erisustega.

[RT I, 06.07.2023, 6- jõust. 01.01.2024]

(2) Tegevväelase pikaajalisse välislähetusse lähetamise otsustab Kaitseväe juhataja või tema volitatud ülem.
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(3) [Kehtetu -RT I, 22.12.2014, 1- jõust. 01.01.2015]

§ 118. Kaitseväe juhataja lähetamine

Kaitseväe juhataja lähetamise otsustab valdkonna eest vastutav minister.

§ 119. Tegevväelase suunamine

(1) Tegevväelase suunamine on tema saatmine kindlaksmääratud ajavahemikuks sõjaväelise auastmeta ameti- või töökohale.

(2) Tegevväelase võib suunata kuni kolmeks aastaks ja tähtaega võib pikendada üks kord kuni kolme aasta võrra.

(2¹) Tegevväelase võib suunata julgeolekuasutusse kuni kolmeks aastaks ja tähtaega võib pikendada kaks korda kuni kolme aasta võrra.

[RT I, 19.03.2015, 2- jõust. 29.03.2015]

(3) Tegevväelase suunamise otsustab Kaitseväe juhataja.

(4) Tegevväelast teavitatakse suunamisest ette vähemalt 30 päeva suunamise alguskuupäevast arvates.

(5) Suunatud tegevväelase lähetamise otsustab suunamiskoha juht, lähtudes asutuse või organisatsiooni tegevust reguleerivatest õigusaktidest või muudest dokumentidest.

(6) Suunatud tegevväelane kohustub järgima suunamiskoha asutuses kehtivat korda ja talle laienevad ameti- või töökoha asutuses kehtivad õigused ja kohustused.

(7) Tegevväelase suunamisel loetakse tema teenistussuhe peatunuks käesoleva seaduse § 131 lõike 1 punktis 8 sätestatud alusel.

(8) Tegevväelase teenistussuhte peatumise erisused seoses Eesti Vabariigi välisesindusse tööle asumisega sätestatakse välisteenistuse seaduses.

6. jagu Tegevväelase kohustused

§ 120. Tegevväelase teenistuskohustused

Tegevväelase tegevuse seaduslikkusele, üldistele kohustustele, teenistusalaste korralduste täitmise kohustusele, korralduste täitmisest keeldumise alustele, avaldamisele mittekuuluva teabe hoidmisele ning asjaajamise ja vara üleandmise kohustusele kohaldatakse avaliku teenistuse seadust.

§ 121. Tegevväelase asendamine

(1) Tegevväelast asendab tema puudumisel ametijuhendis määratud ametikohal asuv tegevväelane või vahetu ülema määratud tegevväelane. Asendajat määrav ülem ei või olla madalamal ametikohal kui struktuuriüksuse ülem.

(2) Vaba rahuaja ametikoha täitmiseks võib panna tegevväelasele lisäülesandeid juhul, kui asutuse töö oleks tegevväelase puudumise tõttu takistatud ja asendaja ametisse nimetamine ei ole võimalik või otstarbekas.

(3) Puuduva tegevväelase ülesanded võib anda:

1) osaliselt ühele tegevväelasele või jagada puuduva tegevväelase ülesanded täielikult teiste tegevväelaste vahel, vabastamata neid oma ülesannete täitmisest;

2) osaliselt või täielikult ühele või mitmele teisele tegevväelasele, vabastades nad vastavalt kas osaliselt või täielikult nende oma ülesannete täitmisest.

(4) Kaitseväe juhataja asendamise kord sätestatakse Kaitseväe põhimääruses.

[RT I, 29.06.2018, 3- jõust. 01.07.2018]

(4¹) [Kehtetu -RT I, 29.06.2018, 3- jõust. 01.07.2018]

(5) [Kehtetu -RT I, 29.06.2018, 3- jõust. 01.07.2018]

(6) [Kehtetu -RT I, 29.06.2018, 3- jõust. 01.07.2018]

(6¹) [Kehtetu -RT I, 29.06.2018, 3- jõust. 01.07.2018]

(7) Tegevväelane ei või puuduva tegevväelase ülesandeid täita üle 60 päeva kalendriaastas. Tegevväelase kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis antud nõusolekul võib ta täita puuduva tegevväelase ülesandeid pikema ajavahemiku vältel.

(8) Puuduva tegevväelase ülesannete täitmisest võib keelduda tegevväelane, kes on rase või kasvatab alla kolmeaastast või puudega alaealist last.

(9) Käesoleva paragrahvi lõikes 7 sätestatud puuduva tegevväelase ülesannete täitmise piirangut ei kohaldata käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatud Kaitseväe juhataja ülesannete täitmisel.

(10) [Kehtetu -RT I, 29.06.2018, 3- jõust. 01.07.2018]

§ 122. Asendamisel makstav tasu

(1) Tegevväelasele, kes käesoleva seaduse § 121 lõike 3 punkti 1 alusel asendab ajutiselt ära olevat või puuduvat tegevväelast, makstakse lisaks tema palgale lisatasu, kui asendamine ei tulene ametijuhendist või tingib võrreldes ametijuhendis ettenähtuga töökoormuse olulise suurenemise. Lisatasu ajutiselt ära oleva või puuduva tegevväelase ülesannete täitmise eest makstakse lähtuvalt asendatava tegevväelase põhipalgast proportsionaalselt asendavale tegevväelasele antud asendatava tegevväelase ülesannete mahuga.

(2) Tegevväelasele, kes käesoleva seaduse § 121 lõike 3 punkti 2 alusel asendab ajutiselt ära olevat või puuduvat tegevväelast, makstakse vähemalt tema oma ametikoha järgset palka. Kui asendatava tegevväelase palk on suurem, makstakse suuremat palka.

(3) Ajutiselt ära oleva või puuduva tegevväelase asendamise eest lisatasu maksmisel ei kehti avaliku teenistuse seaduses sätestatud muutuvpalga ülempiir.

7. jagu

Tegevväelase teenistusalased piirangud

§ 123. Erakonda kuulumise piirang

(1) Tegevväelane ei tohi kuuluda erakonda ega teenistusülesannete täitmise ajal tegeleda poliitiliste vaadete levitamiseega.

(2) Tegevväelane ei tohi käsuõigust ega distsiplinaarvõimu kasutada erakondlikes huvides.

§ 124. Kuulumine relvi valdavasse ühingusse või liitu

Tegevväelane ei või kuuluda relvi valdavasse ühingusse ega liitu, välja arvatud Kaitseliitu ning jahimeeste- ja spordiseltsi.

§ 125. Ettevõtluses osalemise ja äriühingusse kuulumise piirang

[Kehtetu -RT I, 06.07.2018, 3- jõust. 16.07.2018]

§ 126. Tegevväelase töötamine väljaspool teenistusülesannete täitmist

[Kehtetu -RT I, 06.07.2018, 3- jõust. 16.07.2018]

§ 126¹. Liikumisvabaduse piirang

Kaitseväe juhataja võib sõjalise riigikaitse huvides või nakkushaiguse leviku tõkestamise eesmärgil piirata Kaitseväes sõjaväelise auastmega ametikohal olevate tegevväelaste lahkumist pärast tööaja lõppu Kaitseväe territooriumilt.

[RT I, 06.05.2020, 1- jõust. 07.05.2020]

§ 127. Tegevväelase toimingupiirangud ja streigikeeld

(1) Toimingu, otsuse või tehingu tegemisel peab tegevväelane järgima korruptsioonivastases seaduses sätestatud.

(2) Tegevväelase streigikeelule kohaldatakse avaliku teenistuse seadust.

8. jagu

Tegevväelase palgakorraldus

§ 128. Tegevväelase palgakorraldus

(1) Tegevväelase palgale, palga komponentidele, palga vähendamise alustele, palga maksmise ajale ja viisile, palga maksmisele teenistusülesannete täitmise takistuse korral ning palga avalikustamisele kohaldatakse avaliku teenistuse seadust, kui käesolevas seaduses ei ole sätestatud teisiti.

(2) Tegevväelase rahuaja ametikoha palgaastmestiku kehtestab [valdkonna eest vastutav minster](#)määrusega.

(3) [Kehtetu -[RT I, 27.01.2023, 1](#)- jõust. 01.04.2023]

(4) Palgajuhendi kehtestab Kaitseväge juhataja.

(5) Tegevväelasele ei maksta lisatasu ega toetust, mille maksmise õigus ei tulene seadusest.

(6) Suunatud tegevväelasele maksab palka või töötasu suunamiskoha asutus asutuses kehtiva korra järgi.

(7) Tegevväelase pikaajalises välislahetus viibimise ajaks määratakse põhipalk ja makstakse palka vastavalt avaliku teenistuse seaduses sätestatud korrale.

[[RT I, 29.05.2018, 1](#)- jõust. 01.07.2018]

(8) Käesoleva paragrahvi lõikes 7 sätestatud juhul määratakse tegevväelasele välislahetus ajaks tema rahuaja ametikoha palgaaste.

[[RT I, 29.05.2018, 1](#)- jõust. 01.07.2018]

§ 129. Vabariigi Valitsuse või valdkonna eest vastutava ministri poolt nimetatud tegevväelase põhipalk

[[RT I, 29.05.2018, 1](#)- jõust. 01.07.2018]

(1) [Kehtetu -[RT I, 29.05.2018, 1](#)- jõust. 01.07.2018]

(2) Kaitseväge juhatajale ei maksta muutuvpalka.

[[RT I, 18.02.2014, 1](#)- jõust. 01.08.2014]

(3) Kui tegevväelase nimetab rahuaja ametikohale Vabariigi Valitsus või valdkonna eest vastutav minister, määrab tema põhipalga valdkonna eest vastutav minister käskkirjaga.

[[RT I, 29.05.2018, 1](#)- jõust. 01.07.2018]

9. jagu

Tegevteenistussuhte peatumine

§ 130. Tegevteenistussuhte peatumine

Tegevteenistussuhte peatumine on tegevväelase ajutine vabanemine teenistusülesannete täitmise kohustusest ja õigusest teostada temale usaldatud avalikku võimu ja distsiplinaarvõimu ning kasutada käsuõigust.

§ 131. Tegevteenistussuhte peatumise alused

(1) Tegevteenistussuhte peatub:

1) puhkuse ajaks;

2) ajutise töövõimetuse ajaks ravikindlustuse seaduse tähenduses;

3) tegevväelase soovil, kui teenistuslikud huvid seda võimaldavad;

4) ajaks, kui tegevväelane on teenistusest kõrvaldatud distsiplinaarmenetluse tõttu või mõnel muul seaduses sätestatud alusel;

5) ajaks, kui tegevväelane kannab aresti või on vahistatud, välja arvatud distsiplinaararestis oleku ajaks;

6) tegevväelase rahvusvahelisel tsiviilmissioonil osalemise ajaks;

7) tegevväelase välisteenistuses viibimise ajaks;

8) muudel juhtudel, kui tegevväelane on seaduse alusel ajutiselt vabastatud teenistusülesannete täitmisest.

(2) Tegevteenistuse peatumist arvestatakse päevades, kuudes ja aastates.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 3 sätestatud alusel võimaldatud tegevteenistussuhte peatumiste kogukestus ei või määratud ajaga tegevteenistuse korral olla pikem kui 180 päeva tegevteenistuse tähtaja

jooksul, määramata ajaga tegevteenistuse korral aga pikem kui üks aasta kuue määramata ajaga tegevteenistuses oldud aasta jooksul.

(4) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 6 sätestatud alusel võimaldatud tegevteenistuse peatumise kestus ei või ületada kolme aastat. Tegevväelase tegevteenistussuhte võib peatada rahvusvahelisel tsiviilmissioonil osalemise ajaks, kui eelmisest samalaadsest tegevteenistussuhte peatumisest on möödunud peatatud ajast kaks korda pikem aeg.

(5) Tegevteenistussuhte peatumine ei või ületada tegevteenistusse võtmise käskkirjas ettenähtud tegevteenistuse lõpptähtpäeva, välja arvatud juhul, kui tegevväelane on emapuhkusel, isapuhkusel, lapsendajapuhkusel või vanemapuhkusel. Emapuhkusel, isapuhkusel, lapsendajapuhkusel või vanemapuhkusel viibiva tegevväelase määratud ajaga tegevteenistuse lõpptähtpäev lükkub puhkusel viibitud aja võrra edasi.
[RT I, 26.10.2018, 1- jõust. 01.04.2022]

(6) Tegevteenistussuhte peatumise ajal tegevväelasele palka ei maksta, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti.

§ 132. Tegevteenistussuhte peatumise vormistamine

(1) Tegevteenistussuhte peatumise otsustab Kaitseväe juhataja või tegevteenistusse võtmise õigusega ülem, välja arvatud teenistussuhte peatumise käesoleva seaduse § 131 lõike 1 punktides 2–4 ja 6 sätestatud alusel.

(2) Kui puhkus on ette nähtud puhkuste ajakavas, ei pea avaliku võimu teostamise õiguse peatumist puhkuse perioodil igal üksikul juhtumil eraldi kehtestama.

(3) Tegevteenistussuhte peatumise käesoleva seaduse § 131 lõike 1 punktis 3 sätestatud alusel otsustab Kaitseväe juhataja tegevväelase ametikohajärgse väeosa ülema kirjalikul nõusolekul. Nimetatud sätte alusel tegevteenistuse peatumise aega ei arvata tegevteenistusstaaži hulka.

(4) Tegevteenistussuhte peatumise käesoleva seaduse § 131 lõike 1 punktis 6 sätestatud alusel otsustab Kaitseväe juhataja. Rahvusvahelisel tsiviilmissioonil viibitud aeg arvatakse tegevteenistusstaaži hulka, kui tegevväelane jätkab rahvusvaheliselt tsiviilmissioonilt tagasikutsumise järel tegevteenistuses.

(5) Käesoleva seaduse § 131 lõike 1 punktis 6 sätestatud alusel tegevteenistussuhte peatumise erisused sätestatakse rahvusvahelisel tsiviilmissioonil osalemise seaduses.

(6) Vanemapuhkusel viibiv tegevväelane on kohustatud teatama oma teenistuse jätkamise soovist kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis vähemalt 30 päeva ette.
[RT I, 26.10.2018, 1- jõust. 01.04.2022]

(7) Tegevväelasele, kelle teenistussuhe on peatatud käesoleva seaduse § 131 lõike 1 punkti 3 alusel, ei laiene käesolevas seaduses tegevväelasele ettenähtud õigused ja kohustused, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti, ning tegevväelane on kohustatud teatama oma teenistuse jätkamise soovist kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis vähemalt 14 päeva ette.

(8) Tegevväelasele, kelle teenistussuhe on peatatud käesoleva seaduse § 131 lõike 1 punkti 6 alusel, ei laiene käesolevas seaduses tegevväelasele ettenähtud õigused ja kohustused ning tema suhtes kohaldatakse rahvusvahelisel tsiviilmissioonil osalemise seadust.

10. jagu

Rahuaja ametikohalt vabastamine, kõrvaldamine ja edutamine

§ 133. Rahuaja ametikohalt vabastamine

Rahuaja ametikohalt vabastatakse tegevväelane:

- 1) kes nimetatakse uuele rahuaja ametikohale;
- 2) kelle tegevteenistussuhe lõpeb.

§ 134. Vabastamine uuele rahuaja ametikohale nimetamisel

(1) Tegevväelane vabastatakse rahuaja ametikohalt uuele rahuaja ametikohale nimetamisega:

- 1) teenistuse huvides;
- 2) ametikohale vastavuse hindamise tulemuste alusel;
- 3) terviseseisundit arvestades;
- 4) käesoleva seaduse § 92 lõike 3 punktis 4 sätestatud keelu tõttu;
- 5) ametikoha nõuetele mittevastavuse korral;
- 6) ametikoha füüsilise ettevalmistuse nõuetele mittevastavuse korral.

(2) Uuele rahuaja ametikohale nimetamisest teavitatakse tegevväelast kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis vähemalt seitse päeva enne uuele ametikohale asumise kuupäeva.

(3) Vabariigi Valitsuse või valdkonna eest vastutava ministri poolt rahuaja ametikohale nimetatav tegevväelane vabastatakse eelmiselt rahuaja ametikohalt uuele ametikohale nimetamise päevale vahetult eelneval päeval.
[RT I, 29.05.2018, 1- jõust. 01.07.2018]

(4) [Kehtetu -RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(5) [Kehtetu -RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(6) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punkti 1 alusel uuele rahuaja ametikohale nimetamisel võib tegevväelase põhipalka vähendada kuni kümme protsenti.
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(7) Käesoleva paragrahvi lõikes 6 toodud alusel põhipalga vähendamist uuele rahuaja ametikohale nimetamisel ei tohi uuesti rakendada enne viie aasta möödumist.
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 135. Tegevväelase vabastamine sõjaväelise auastmega ametikohalt Vabariigi Valitsuse või valdkonna eest vastutava ministri poolt

[RT I, 29.05.2018, 1- jõust. 01.07.2018]

(1) Kaitseväge juhataja ametikohalt vabastab tegevväelase Vabariigi Valitsus valdkonna eest vastutava ministri ettepanekul, võttes arvesse Riigikogu riigikaitsekomisjoni seisukohta.
[RT I, 18.02.2014, 1- jõust. 01.08.2014]

(2) Vabariigi Valitsuse või valdkonna eest vastutava ministri poolt nimetatud tegevväelane vabastatakse rahuaja ametikohalt Kaitseväge juhataja ettepanekul.
[RT I, 29.05.2018, 1- jõust. 01.07.2018]

(3) Vabariigi Valitsus võib Kaitseväge põhimääruses ette näha Vabariigi Valitsuse või valdkonna eest vastutava ministri poolt nimetatud tegevväelase rahuaja ametikohalt omal soovil vabastamise etteteatamistähtaaja, mis ei tohi olla rohkem kui 120 päeva enne soovitud vabastamise kuupäeva.
[RT I, 29.05.2018, 1- jõust. 01.07.2018]

(4) Kaitseväge juhataja ametikohalt vabastatud tegevväelane nimetatakse tema nõusolekul uuele rahuaja ametikohale. Nõusoleku puudumisel vabastatakse tegevväelane tegevteenistusest käesoleva seaduse § 140 lõike 1 punkti 1 alusel ja loetakse vabastatuks päevast, mis vahetult järgneb ametikohalt vabastamise päevale. Piirvanuse ületanud tegevväelane vabastatakse piirvanuse ületamise tõttu uut rahuaja ametikohta pakkumata.
[RT I, 18.02.2014, 1- jõust. 01.08.2014]

(5) Vabariigi Valitsuse või valdkonna eest vastutava ministri poolt nimetatud tegevväelane nimetatakse rahuaja ametikohalt vabastamise järel vabastamise päevale vahetult järgnevast päevast alates teisele rahuaja ametikohale või vabastatakse tegevteenistusest käesolevas seaduses sätestatud korras.
[RT I, 29.05.2018, 1- jõust. 01.07.2018]

(6) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1–5 sätestatud korras Kaitseväge juhataja ametikohalt või Kaitseväge põhimääruses sätestatud rahuaja ametikohalt vabastamisel loetakse tegevväelane vabastatuks ka samalt Kaitseväge sõjaaja ametikohalt.
[RT I, 29.05.2018, 1- jõust. 01.07.2018]

§ 136. Rahuaja ametikohalt vabastamise erisused

(1) Tegevväelast, kelle tegevteenistussuhe on peatunud, ei või vabastada rahuaja ametikohalt, välja arvatud käesoleva seaduse § 133 punktis 2 sätestatud juhul.

(2) Tegevteenistussuhte peatumise ajal võib rahuaja ametikohalt vabastada ja nimetada uuele rahuaja ametikohale tegevväelase:

1) kes on saanud tervisekahjustuse rahvusvahelisel sõjalisel operatsioonil ja kelle välislahetus selle tõttu lõpetatakse;

2) kelle kohta on rahuaja ametikohalt vabastamise ning uuele rahuaja ametikohale nimetamise otsus tehtud ja sellest otsusest on teda kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis teavitatud enne tegevteenistussuhte peatumist.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 1 sätestatud juhul võib tegevväelase uuele rahuaja ametikohale nimetada, arvestamata käesoleva seaduse § 92 lõike 3 punktides 6 ja 7 nimetatud nõudeid. Tegevväelase võib nimetada ametikohale kuni 180 päevaks ning seda tähtaega võib pikendada üks kord kuni 180 päeva võrra, kui käesoleva seaduse § 26¹ lõike 1 punkti 4 alusel tuvastatakse ravi jätkamise vajadus.
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud erisust kohaldatakse kuni tegevväelase tervisenõuetele vastavuse hindamiseni, kuid mitte kauem kui käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud tähtaja lõpuni. Erisuse rakendamise lõppemisel tuleb tegevväelane nimetada ametikohale, mille nõuetele ta vastab või vabastada sobiva rahuaja ametikoha puudumisel tegevteenistusest rahuaja ametikoha nõuetele mittevastavuse tõttu.
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 137. Tegevväelase ametikohalt kõrvaldamine distsiplinaarmenetluse ajaks

(1) Distsiplinaarkaristuse määramise õigusega ülemal on õigus kõrvaldada tegevväelane rahuaja ametikohalt distsiplinaarmenetluse ajaks, viies ta ajutiselt teisele rahuaja ametikohale või vabastades ta teenistusülesannete täitmisest.

(2) Ajutiselt teisele rahuaja ametikohale viidud tegevväelasele säilitatakse distsiplinaarmenetluse ajaks tema senine põhipalk.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel teenistusülesannete täitmisest vabastatud tegevväelasele säilitatakse aja eest, millal ta oli teenistusülesannete täitmisest vabastatud, viimase kuue kuu keskmine põhipalk 60 protsendi ulatuses, kuid mitte vähem kui töölepingu seaduse § 29 lõike 5 alusel kehtestatud töötasu alammäär.

(4) Distsiplinaarkaristuse määramise õigusega ülem on kohustatud tegevväelase distsiplinaarmenetluse ajaks rahuaja ametikohalt vabastamisest teavitama põhipalga ja muutuvpalga kinnipidamiseks pädevat struktuuriüksust viie tööpäeva jooksul.

(5) Kui tegevväelase süü ei leia tõendamist määral, mis tooks kaasa tema tegevteenistusest vabastamise, makstakse talle maksmata jäänud põhipalk ja muutuvpalk tagantjärele 15 tööpäeva jooksul distsiplinaarmenetluse lõppemisest arvates.

§ 138. Tegevväelase ametikohalt kõrvaldamine kriminaalmenetluse ajaks

(1) Kui tegevväelane on kahtlustatav või süüdistatav karistusseadustiku 15. peatükis, 17. peatüki 2. jaos või §-s 435 või 447 sätestatud süüteo, mille eest karistusseadustik näeb ette vähemalt viieaastase vangistuse, võib rahuaja ametikoha asukoha ülem tegevväelase tema nõusolekuta üle viia teisele ametikohale senise palga säilitamisega.

(2) Kui tegevväelast ei ole võimalik üle viia teisele rahuaja ametikohale, võib talle määrata ametikohavälised teenistusülesanded ja kõrvaldada ta ametijuhendist tulenevate teenistusülesannete täitmiselt osaliselt või täielikult.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 2 alusel teenistusülesannete täitmiselt täielikult kõrvaldatud tegevväelasele säilitatakse aja eest, millal ta oli täielikult teenistusülesannete täitmiselt kõrvaldatud, viimase kuue kuu keskmine põhipalk 60 protsendi ulatuses.

(4) Tegevväelase täielikult teenistusülesannete täitmiselt kõrvaldanud ülem on kohustatud sellest teavitama põhipalga ja muutuvpalga kinnipidamiseks pädevat struktuuriüksust viie tööpäeva jooksul.

(5) Kui tegevväelase süü ei leia tõendamist määras, mis tooks kaasa tema tegevteenistusest vabastamise, makstakse talle maksmata jäänud põhipalk ja muutuvpalk tagantjärele 15 tööpäeva jooksul kriminaalmenetluse lõpetamisest arvates.

11. jagu

Tegevteenistussuhte lõppemine

§ 139. Tegevteenistussuhte lõppemine

(1) Tegevteenistussuhe lõpeb tegevväelase:

- 1) tegevteenistusest vabastamisega;
- 2) surma korral.

(2) Tegevväelasega lõpetab tegevteenistussuhte Kaitseväge juhataja või tema volitatud ülem, kui käesolevas seaduses ei ole sätestatud teisiti.

(3) Tegevväelase vabastamisel loetakse tegevteenistussuhte lõppenuks käskkirjas märgitud kuupäevast arvates, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti.

(4) Tegevväelase surma korral loetakse tegevteenistus lõppenuks tema surmapäevale järgnevast päevast arvates.

(5) Tegevteenistussuhte lõpetamise käskkiri peab sisaldama vähemalt järgmisi andmeid:

- 1) tegevväelase ees- ja perekonnanimi ning auaste;
- 2) rahuaja ametikoha nimetus, millel tegevväelane teenis;
- 3) tegevteenistussuhte lõppemise põhjendus;

- 4) tegevteenistussuhte lõppemise alus täpse viitega seaduse sättele;
- 5) tegevväelasele makstav hüvitis, sealhulgas hüvitis kasutamata puhkusepäevade eest, kui vabastamisega kaasneb hüvitise maksmine;
- 6) tegevteenistussuhte lõppemise kuupäev;
- 7) vaidlustamisviide.

(6) Tegevteenistuses olnud isik, kellel ei ole kaitseväekohustust, on eruväelane.

§ 140. Tegevteenistusest vabastamise alused

- (1) Tegevväelane vabastatakse tegevteenistusest:
  - 1) omal soovil;
  - 2) tegevteenistuse tähtaja lõppemisel;
  - 3) piirvanuse täitumisel;
  - 4) tegevteenistusse võtmise nõuetele mittevastavuse korral;
  - 5) rahuaja ametikoha nõuetele mittevastavuse korral;
  - 6) süüdimõistva kohtuotsuse jõustumisel;
  - 7) distsiplinaarsüüteo korral;
  - 8) koondamise korral;
  - 9) Kaitseväe ettepanekul;
  - 10) eksmatrikuleerimisel enne õppekava täitmist juhul, kui isikut ei nimetata teisele rahuaja ametikohale; [RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]
  - 11) kaitseväeteenistusvälisele ametikohale nimetamisel;
  - 12) Riigikogu, Euroopa Parlamendi või kohaliku omavalitsuse volikogu liikmeks asumisel;
  - 13) ettenägematute asjaolude ilmnemisel.

(2) Tegevteenistusest vabastamisega seotud kulu või kahju hüvitatakse seaduses sätestatud korras.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 10 sätestatud vabastamise alust ei kohaldata kadetile, kes enne õppima asumist oli võetud määramata ajaks tegevteenistusse.

(4) Tegevväelane, kes vabastatakse tegevteenistusest enne tegevteenistusse võtmise käskkirjas näidatud õppekava kahekordse nominaalkestuse aega käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1, 4–7 või 10–13 sätestatud alusel, peab lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud hüvitama Kaitsevæele poole läbitud semestrite maksumusest.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(4¹) Määramata ajaga tegevteenistuses olev tegevväelane, kes vabastatakse tegevteenistusest enne rahuaja ametikohale nimetamise käskkirjas näidatud õpingute kestuse lõppu käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1, 4–7 või 11–13 sätestatud alusel, peab lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud hüvitama Kaitsevæele poole läbitud semestrite maksumusest.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(5) Poolt läbitud semestrite maksumusest ei pea hüvitama tegevväelane, kes on saanud tervisekahjustuse teenistusülesannete täitmise või tema mittesüülise tegevuse tõttu, kelle terviseseisund ei vasta tegevväelase tervisenõuetele ja kes vabastatakse seetõttu käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 5 sätestatud alusel tegevteenistusest.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(6) Tegevväelane loetakse reservis olevaks isikuks teenistusest vabastamisele järgnevat päevast arvates, kui käesolevas seaduses ei ole sätestatud teisiti. Teenistusest vabastamisest teavitatakse Kaitseressursside Ametit.

§ 141. Lõpparve maksmine

(1) Tegevteenistusest vabastamisel maksab asutus, kus asus tegevväelase viimane rahuaja ametikoht, tegevväelasele lõpparve hiljemalt teenistusest vabastamise päeval.

(2) Lõpparve tähtjaks maksmata jätmisel on asutus kohustatud maksuma tegevväelasele põhipalka lõpparve väljamaksmisega viivitatud iga tööpäeva eest, kuid kõige rohkem tegevväelase ühe kuu põhipalga.

(3) Asutus peab tegevväelase tegevteenistusest vabastamisel lõpparvest kinni puhkusetasu väljatöötamata põhipuhkuse eest ja makstud ettemakse, mille tegevväelane peab asutusele tagastama.

(4) Kui tegevväelane jätkab katkematult tegevteenistuses või temaga sõlmitakse tööleping Kaitseministeeriumis, Kaitseliidus, Kaitseministeeriumi valitsusosalal valitsusasutuses või valitsusasutuse hallatavas riigiasutuses või ta võetakse avalikku teenistusse Kaitseministeeriumisse või Kaitseministeeriumi valitsusosalal valitsusasutusse, siis tegevväelase teenistusest vabastamisel lõpparvet ei maksta ja tema kasutamata jäänud puhkus säilib.

§ 142. Tegevteenistusest vabastamine omal soovil

(1) Tegevväelane vabastatakse määramata ajaga tegevteenistusest omal soovil tegevteenistusse võtmise õigusega isikule esitatud kirjaliku taotluse alusel. Taotlus tuleb esitada vähemalt 60 päeva enne soovitud vabastamise kuupäeva.

(2) Kui Vabariigi Valitsuse või valdkonna eest vastutava ministri poolt nimetatud tegevväelane soovib rahuaja ametikohalt vabastamist, peab ta esitama kirjaliku taotluse Kaitseväge juhatajale, arvestades Kaitseväge põhimääruses sätestatud rahuaja ametikohalt vabastamise etteteatamistähtaega. Kaitseväge juhataja edastab taotluse rahuaja ametikohalt vabastamise õigusega organile või isikule esimesel võimalusel.
[RT I, 29.05.2018, 1- jõust. 01.07.2018]

(3) Tegevväelane võib nõuda määratud ajaga tegevteenistusest erakorralist vabastamist asutusepoolse olulise rikkumise tõttu, eelkõige kui:

1) tegevväelast on koheldud ebaväärikalt või ähvardatud sellega või lubatud teha seda teistel tegevväelastel või kolmandatel isikutel;

2) oluliselt on viivitatud põhipalga maksmisega;

3) tegevteenistuse jätkamine on seotud reaalse ohuga tegevväelase kõlbelisusele ja heale nimele.

(4) Tegevväelane võib nõuda määratud ajaga tegevteenistusest erakorralist vabastamist mõjuval põhjustel, eelkõige kui tegevväelase tervises seisund või perekondlikud kohustused ei võimalda tal rahuaja ametikohal ettenähtud tööd teha.

(5) Tegevväelane võib nõuda määratud ajaga tegevteenistusest vabastamist üksnes mõistliku aja jooksul pärast seda, kui ta ülesütlemise aluseks olnud asjaolust teada sai või pidi teada saama.

(6) Tegevväelane, kes soovib erakorralist vabastamist määratud ajaga tegevteenistusest, peab esitama kirjaliku taotluse koos põhjendusega vähemalt 60 päeva enne soovivat vabastamise päeva. Vabariigi Valitsuse või valdkonna eest vastutava ministri poolt rahuaja ametikohale nimetatud tegevväelane peab ametikohalt omal soovil vabastamist taotledes arvestama rahuaja ametikohalt omal soovil vabastamise etteteatamistähtaega, mis on sätestatud Kaitseväge põhimääruses. Kaitseväge juhataja vaatab taotluse läbi 30 päeva jooksul taotluse esitamisest arvates.

[RT I, 29.05.2018, 1- jõust. 01.07.2018]

(7) Tegevväelane võib vabastada käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 6 sätestatud tähtaegu järgimata mõlema osapoole kirjalikul nõusolekul.

§ 143. Tegevteenistusest vabastamine tegevteenistuse tähtaja lõppemisel

Tegevväelane loetakse tegevteenistusest vabastatuks tegevteenistuse lõpptähtpäevale järgnevast päevast arvates.

§ 144. Tegevteenistusest vabastamine piirvanuse täitumisel

(1) Piirvanuse täitumisel vabastatakse tegevteenistuses olev tegevväelane tegevteenistusest piirvanuse täitumise päevast arvates.

(2) Kaitseväge juhataja vabastatakse tegevteenistusest piirvanuse täitumise tõttu Vabariigi Valitsuse korralduses märgitud päevast arvates.

[RT I, 18.02.2014, 1- jõust. 01.08.2014]

(3) Vabariigi Valitsuse või valdkonna eest vastutava ministri poolt rahuaja ametikohale nimetatud tegevväelane vabastatakse tegevteenistusest piirvanuse täitumise tõttu ametikohalt vabastamise otsuses märgitud päevast arvates.

[RT I, 29.05.2018, 1- jõust. 01.07.2018]

§ 145. Tegevteenistusest vabastamine tegevteenistusse võtmise nõuetele mittevastavuse korral

(1) Tegevväelane vabastatakse tegevteenistusest tegevteenistuse nõuetele mittevastavuse korral, kui ilmnevad asjaolud, mis oleks välistanud tema tegevteenistusse võtmise käesoleva seaduse § 83 või § 86 kohaselt.

(2) Kaitseväge võib nõuda tegevväelasele hüvitist kahju eest, mis tekkis tegevväelasele palga maksmise tõttu, ulatuses, mis vastab perioodile, kui tegevväelane jättis käesoleva seaduse § 86 punktides 1–5 nimetatud teenistussuhet välistavast asjaolust vähemalt hooletusest käesoleva seaduse tähenduses teatamata, kuid mitte rohkem kui tegevväelase kuue kuu põhipalga ulatuses.

§ 146. Tegevteenistusest vabastamine rahuaja ametikoha nõuetele mittevastavuse korral

(1) Tegevväelane vabastatakse tegevteenistusest rahuaja ametikoha nõuetele mittevastavuse tõttu:

1) käesoleva seaduse § 97 lõikes 1 nimetatud hindamise tulemuste põhjal rahuaja ametikohal nõutavate oskuste ja teadmiste täieliku või osalise puudumise tõttu ja kui tegevväelast ei ole võimalik käesoleva seaduse § 96 lõike 1 kohaselt viia rahuaja ametikohale, mille nõuetele ta vastab;

2) kui puudub rahuaja ametikoht, mille tervisenõuetele tegevväelane vastab;

3) tegevväelase tervisenõuetele mittevastavuse korral;

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

4) käesoleva seaduse § 98 lõikes 5 või § 99 lõikes 1 sätestatud kohustuse täitmata jätmisel;

[RT I, 20.02.2024, 1- jõust. 01.03.2024]

5) ametikohal nõutava sõjaväelise väljaõppe või hariduse omandamata jätmisel.

(2) Tegevväelast ei või vabastada tegevteenistusest, kui käesoleva seaduse § 98 lõikes 5 ja § 99 lõikes 1 ning käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 5 sätestatud tingimuste rikkumine on aset leidnud tööandja tegevuse või tegevusetuse tõttu.

[RT I, 20.02.2024, 1- jõust. 01.03.2024]

(3) Käesoleva seaduse § 98 lõikes 5 või § 99 lõikes 1 sätestatud kohustuse täitmata jätmisel võib tegevväelasele käesoleva seaduse § 139 lõikes 5 sätestatud käskkirjaga anda kuni 60 päeva aega puuduste kõrvaldamiseks. Puuduste kõrvaldamata jätmisel vabastatakse tegevväelane tegevteenistusest puuduste kõrvaldamiseks antud tähtpäevale järgnevalt päevast arvates.

[RT I, 20.02.2024, 1- jõust. 01.03.2024]

(4) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1–3 sätestatud alusel vabastamisest teavitatakse tegevväelast kirjalikult vähemalt 15 päeva ette ja vabastamisel makstakse hüvitist ühe kuu keskmise palga ulatuses.

§ 147. Tegevteenistusest vabastamine süüdimõistva kohtuotsuse jõustumisel

(1) Tegevväelane vabastatakse tegevteenistusest süüdimõistva kohtuotsuse jõustumisel, millega talle mõisteti karistus tahtlikult toimepandud kuriteo eest või karistus, mis välistab tegevteenistuses jätkamise.

(2) Tegevväelane vabastatakse süüdimõistva kohtuotsuse jõustumise päevale järgnevalt päevast arvates. Kui tegevväelane oli kohtuotsuse jõustumisel vahistatud, siis vabastatakse ta tegevteenistusest vahistamise päevast arvates.

§ 148. Tegevteenistusest vabastamine distsiplinaarsüüteo korral

Tegevteenistusest vabastamine distsiplinaarsüüteo korral toimub käesoleva seaduse §-s 177 sätestatud alustel.

§ 149. Tegevteenistusest vabastamine koondamise korral

(1) Koondamine on tegevväelase vabastamine tegevteenistusest rahuaja ametikohtade arvu vähendamise või teenistuse ümberkorraldamise tõttu.

(2) Kaitseliidus olevate rahuaja ametikohtade arvu vähendamisel või teenistuse ümberkorraldamisel tuleb tegevväelane nimetada rahuaja ametikohale Kaitseväes. Kui Kaitseväes ei ole rahuaja ametikohta, millele tegevväelane nimetada, siis tuleb ta vabastada tegevteenistusest koondamise tõttu.

(2¹) Tegevteenistusest vabastamisele koondamise tõttu kohaldatakse avaliku teenistuse seadust käesolevas seaduses sätestatud erisustega.

[RT I, 27.05.2022, 2- jõust. 01.07.2022]

(3) [Kehtetu -RT I, 27.05.2022, 2- jõust. 01.07.2022]

(4) [Kehtetu -RT I, 27.05.2022, 2- jõust. 01.07.2022]

(5) [Kehtetu -RT I, 27.05.2022, 2- jõust. 01.07.2022]

(6) [Kehtetu -RT I, 27.05.2022, 2- jõust. 01.07.2022]

(7) [Kehtetu -RT I, 27.05.2022, 2- jõust. 01.07.2022]

(8) [Kehtetu -RT I, 27.05.2022, 2- jõust. 01.07.2022]

§ 150. Tegevteenistusest vabastamine Kaitseväe ettepanekul

(1) Kaitseväe juhataja või tegevteenistusse võtmise õigusega ülem võib tegevväelasele teha ettepaneku määratud ajaga tegevteenistussuhte ennetähtaegselt lõpetamiseks või määramata ajaga tegevteenistussuhte lõpetamiseks vähemalt 30 päeva enne soovivat lõpptähtaega.

(2) Tegevväelast, kellele on tehtud ettepanek teenistussuhte lõpetamiseks, ei või vabastada tema kirjaliku nõusolekuta.

§ 151. Tegevteenistusest vabastamine eksmatrikuleerimisel enne õppekava täitmist

(1) Kadett vabastatakse tegevteenistusest eksmatrikuleerimise tõttu juhul, kui ta eksmatrikuleeritakse edasijõudmatuse tõttu õppetöös või mõnel muul põhjusel enne õppekava täitmist ja kui puudub rahuaja ametikoht, mille nõuetele ta vastab.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(2) Kadett vabastatakse tegevteenistusest eksmatrikuleerimisele järgnevast päevast arvates.

(3) Eksmatrikuleerimisel enne õppekava täitmist tegevteenistusest vabastatud isiku võib uuesti võtta tegevteenistusse, kui ta vastab tegevteenistusse võtmise nõuetele.

§ 152. Tegevteenistusest vabastamine kaitseväeteenistusvälisele ametikohale nimetamisel

Tegevväelane vabastatakse tegevteenistusest kaitseväeteenistusvälisele ametikohale nimetamisel, kui ta asub Vabariigi Valitsuse liikmeks, riigisekretäriks, riigikontrolöriks, õiguskantsleriks, kohtunikuks, vallavanemaks või linna peaks.

§ 153. Tegevteenistusest vabastamine Riigikogu, Euroopa Parlamendi või kohaliku omavalitsuse volikogu liikmeks asumisel

Tegevväelane vabastatakse tegevteenistusest Riigikogu, Euroopa Parlamendi või kohaliku omavalitsuse volikogu liikmeks asumise tõttu pädeva organi sellekohase otsuse tegemise päevast arvates.

§ 154. Tegevteenistusest vabastamine ettenägematute asjaolude ilmnemise tõttu

(1) Tegevväelase võib tegevteenistusest vabastada ettenägematute asjaolude ilmnemise tõttu, kui:

1) asjaoludest nähtub tegevväelase teadmiste ja oskuste vähesus teenistusülesannete täitmiseks kehtestatud nõuetele vastavas ulatuses ning see ei võimalda tal tegevteenistussuhet jätkata ja seda ei saanud ette näha tegevväelase tegevteenistusse võtmisel;

2) tegevväelane on teadmata kadunud;

[RT I, 12.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

3) puudub käesoleva seaduse § 98 lõikes 2 ettenähtud nõusolek.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(2) Tegevväelase tegevteenistusest vabastamine käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 sätestatud alusel ei ole lubatud, kui teda on võimalik tema nõusolekul üle viia teisele rahuaja ametikohale, mille teenistusülesanded on olulises ulatuses sarnased olemasoleva ametikoha teenistusülesannetega ning teenistusülesannete täitmine on käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 nimetatud asjaolust hoolimata võimalik.

(3) Tegevväelase võib tegevteenistusest vabastada käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 sätestatud alusel, kui vabastamise eelnevalt on talle antud mõistlik tähtaeg puuduste kõrvaldamiseks, kuid tegevväelane ei ole puudusi tähtaja jooksul kõrvaldanud. Kaitseväge korraldab tegevväelase koolitamise, kui tegevväelase vahetu või otsene ülem peab võimalikuks koolituse tulemusel puudusi mõistliku aja jooksul kõrvaldada ning kui koolitus ei põhjusta Kaitsevæele ebaproportsionaalselt suuri kulutusi.

(4) Enne tegevväelase teenistusest vabastamist tuleb talle anda võimalus osaleda vestlusel. Vestluse kokkuvõtte vormistatakse kirjalikult ja edastatakse tegevväelasele arvamuse esitamiseks.

(5) Tegevteenistusest vabastamisest teavitatakse tegevväelast kirjalikult vähemalt 15 päeva ette. Tegevväelase tegevteenistussuhte viimane päev on tegevteenistusest vabastamise teates märgitud päev.

(6) Tegevväelane loetakse teadmata kadunuks, kui Politsei- ja Piirivalveamet ei ole suutnud tema asukohta kindlaks teha 12 kuu jooksul asukoha kindlakstegemise avalduse esitamise päevast arvates.

[RT I, 12.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

§ 155. Tegevväelase teenistussuhte lõppemine erakorralise seisukorra ajal

(1) Erakorralise seisukorra ajal lõpetatakse tegevväelasega teenistussuhe vaid käesoleva seaduse § 139 lõike 1 punktis 2 ja § 140 lõike 1 punktides 3, 4, 6 ja 12 sätestatud alustel.

(2) Käesoleva seaduse § 140 lõike 1 punktis 13 sätestatud alusel võib lõpetada tegevteenistussuhte vaid siis, kui tegevväelane on teadmata kadunud ning Politsei- ja Piirivalveamet on tema suhtes algatanud asukoha tuvastamise menetluse ning ei ole suutnud tema asukohta kindlaks teha 12 kuu jooksul.

(3) Teistel juhtudel vabastatakse tegevväelane tegevteenistusest ühe nädala jooksul erakorralise seisukorra lõppemisest arvates, kui vabastamise aluseks olev asjaolu leidis aset erakorralise seisukorra kehtivuse ajal.

§ 156. Ressursimahuka koolituse kulu hüvitamine

(1) Ressursimahukas koolitus on koolitus, mille kestus on pikem kui 90 päeva või mille maksumus ületab töölepingu seaduse § 29 lõike 5 alusel Vabariigi Valitsuse kehtestatud kuuekordset kuu töötasu alammäära.

(2) Tegevväelane on kohustatud hüvitama ressursimahuka koolitusega seotud otsese kulu, ümberasumise kulu, päevaraha ja välislähetustasu ning lähetusega seotud kulu, mida riik on kandnud, kui:

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

1) ta katkestas mõjuva põhjuseta koolituse;

2) ta vabastati tegevteenistusest käesoleva seaduse § 140 lõike 1 punkti 1, 4–7 või 10–13 alusel, välja arvatud teadmata kadunuks jäämisel;

3) ta vabastati tegevteenistusest käesoleva seaduse § 98 lõikes 2 või § 99 lõikes 1 sätestatud kohustuse täitmata jätmise tõttu;

4) ta vabastati tegevteenistusest ametikohal nõutava sõjaväelise väljaõppe või hariduse omandamata jätmise tõttu;

5) talle ei väljastata või ei pikendata tema ametikohal nõutavat riigisaladusele juurdepääsu luba.

(3) Tegevväelane, kes on võetud tegevteenistusse käesoleva seaduse § 87 lõikes 3 sätestatud tingimusel, ei ole kohustatud ressursimahuka koolituse kulu hüvitama, kui ta on tegevteenistuses tegevteenistusse võtmise käskkirjas näidatud tähtaja lõpuni.

(4) Tegevväelane ei ole kohustatud ressursimahuka koolituse kulu hüvitama, kui ta vabastatakse tegevteenistusest pärast ressursimahukale koolitusele saatmise otsuses märgitud tegevteenistuses olemise kohustuse tähtaja möödumist.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(5) Ressursimahuka koolituse kulu ei pea hüvitama tegevväelane, kes on saanud tervisekahjustuse teenistusülesannete täitmise tõttu, kelle terviseseisund ei vasta tegevväelase tervisenõuetele ja kes vabastatakse seetõttu tegevteenistusest.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(5¹) Ressursimahuka koolituse kulu hüvitamise kohustus väheneb proportsionaalselt alates poole tegevteenistuses olemise kohustuse aja täitumisest kuni tegevteenistuses olemise kohustuse lõpuni.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(6) Tegevteenistuses olemise kohustus ei tohi koos ressursimahukal koolitusel viibitud ajaga olla pikem kui kümme aastat.

(7) Ressursimahuka koolituse kulu arvestamise ja hüvitamise ning tegevteenistuses olemise kohustuse määramise tingimused ja korra kehtestab [valdkonna eest vastutav ministermäärusega](#).

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(8) Tegevväelane saadetakse ressursimahukale koolitusele tema kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis antud nõusolekul.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

9¹. peatükk

Kaitseväekohustuse täitmine kõrgendatud kaitsevalmiduse, sõjaseisukorra, mobilisatsiooni ja demobilisatsiooni ajal

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

1. jagu

Kaitseväeteenistuse erisused kõrgendatud kaitsevalmiduse, sõjaseisukorra, mobilisatsiooni ja demobilisatsiooni ajal

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 156¹. Kaitseväeteenistuse nõuete rakendamine

(1) Sõjaseisukorra, mobilisatsiooni ja demobilisatsiooni ajal ei kohaldata käesoleva seaduse §-e 111¹, 112 ja 192–204¹.

(2) Kõrgendatud kaitsevalmiduse, sõjaseisukorra, mobilisatsiooni ja demobilisatsiooni ajal ei kohaldata sõjaaja ametikoha ülesandeid täitvale tegevväelasele käesoleva seaduse §-e 83–90, 92, 94–110 ja 113–117, § 119 lõikeid 2 ja 4, §-e 121–124 ja 127, § 128 lõikeid 1–5, § 131 lõike 1 punkti 1 ning §-e 133–156 ja 190.
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 156². Tegevteenistuse nõuete rakendamine

(1) Sõjaseisukorra ajal asuvad kõik tegevväelased täitma sõjaaja ametikoha ülesandeid, välja arvatud tegevväelased, kelle puhul teeb Kaitseväge juhataja otsuse suunamise jätkumise kohta või peatatud tegevteenistussuhte peatamise jätkumise kohta.

(2) Kõrgendatud kaitsevalmiduse, sõjaseisukorra ja mobilisatsiooni ajal on Kaitseväge juhatajal või tema volitatud ülemal õigus otsustada käesoleva seaduse §-de 114–117 alusel lähetatud ning § 119 lõike 2 alusel suunatud tegevväelase lähetuse ja suunamise lõpetamine ning § 131 lõike 1 punktide 3, 4 ja 6–8 alusel peatatud tegevteenistussuhte peatamise lõpetamine.

(3) Kõrgendatud kaitsevalmiduse, sõjaseisukorra ja mobilisatsiooni ajal on sõjaaja ametikoha ülesandeid täitma asunud tegevväelased vabastatud oma rahuaja ametikoha ülesannete täitmisest.
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 156³. Vabatahtlike tegevteenistusse võtmine

(1) Sõjaseisukorra ja mobilisatsiooni ajal võib võtta tähtajatult tegevteenistusse sõjaaja ametikoha ülesandeid täitma isiku, kes:

- 1) on täieliku teovõimega;
- 2) on lõpetanud vähemalt põhikooli 2. kooliastme;
- 3) vastab tegevväelase tervisenõuetele;
- 4) omab nõutavaid oskusi ja väljaõpet;
- 5) on vähemalt 18-aastane;
- 6) ei ole jõudnud riikliku pensionikindlustuse seaduses sätestatud vanaduspensioniiikka.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel tegevteenistusse asuda sooviv isik peab esitama Kaitseväge kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis avalduse.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel kaitseväekohustuseta isiku tegevteenistusse võtmisest teavitab Kaitseväge Kaitseressursside Ametit, kes kannab tema andmed kaitseväekohustuslaste registrisse kaitseväekohustust võtta sooviva isiku andmetena.

(4) Tegevteenistusest vabastamisel kustutatakse kaitseväekohustuseta isiku andmed kaitseväekohustuslaste registrist.

(5) Sõjaseisukorra ja mobilisatsiooni ajal tegevteenistusse võtmise ja sõjaaja ametikohale nimetamise korra kehtestab Kaitseväge juhataja.
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 156⁴. Tegevväelase töö- ja puhkeaeg ning puhkus

(1) Kõrgendatud kaitsevalmiduse, sõjaseisukorra ja mobilisatsiooni ajal sõjaaja ametikoha ülesandeid täitva tegevväelase suhtes ei kohaldata avaliku teenistuse seaduse tööaega, töö tegemise aja piirangut, tööaja korraldust, valveaega, ületunnitööd, ööajal ja riigipühadel tehtavat tööd, puhkeaja ja tööaja lühendamist reguleerivaid sätteid.

(2) Kõrgendatud kaitsevalmiduse ja mobilisatsiooni ajal on Kaitseväge juhatajal õigus tegevväelase puhkus katkestada ning kutsuda ta teenistusülesandeid täitma.

(3) Sõjaseisukorra väljakuulutamise katkestab kõigi tegevväelaste puhkuse ning tegevväelane on kohustatud viivitamata ilmuma sõjaaja ametikoha asukohta või teise talle teatavaks tehtud asukohta.

(4) Kaitsevalmiduse kõrgendamine ning sõjaseisukorra ja mobilisatsiooni väljakuulutamise ei katkesta emapuhkust, isapuhkust, lapsendajapuhkust ega vanemapuhkust.

(5) Sõjaaja ametikoha ülesandeid täitva tegevväelase töökorralduse, sealhulgas töö- ja puhkeaja korralduse kehtestab Kaitseväge juhataja.

(6) Sõjaaja ametikoha ülesandeid täitvale tegevväelasele peab olema tagatud mõistlik puhkeaeg.

(7) Sõjaaja ametikoha ülesannete täitmise aega ei arvestata tegevväelase rahuaja ametikoha põhipuhkuse andmise õiguse aluseks oleva aja hulka.
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 156⁵. Lähetaamine

(1) Kaitsevæe juhataja kehtestab sõjaaja ametikoha ülesandeid täitva tegevväelase lähetaamise ja lähetausega seotud kulu hüvitamise korra, kui tegevväelane lähetaatakse:

- 1) välisriiki lühiajaliselt;
- 2) välisriiki riiklike ülesannete täitmiseks kauemaks kui kuueks kuuks.

(2) Sõjaaja ametikoha ülesandeid täitva tegevväelase lähetaamisel päevaraha ei maksta.

(3) Rahvusvahelise sõjalise operatsiooni raames tegevväelase välisriiki saatmist ei loeta välisriiki lähetaamiseks.
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 156⁶. Teenistusalsed piirangud

(1) Sõjaaja ametikoha ülesandeid täitev tegevväelane:

- 1) ei tohi tegeleda poliitiliste vaadete levitamisega;
- 2) ei tohi võtta osa erakonna tegevusest;
- 3) ei tohi töötada väljaspool teenistusülesannete täitmist muul ameti- või töökohal;
- 4) peab järgima toimingut, otsust või tehingu tegemisel korruptsioonivastases seaduses sätestatud;
- 5) ei tohi streikida ega osaleda muus surveaktsioonis, mis häirib sõjalise riigikaitse korraldamist.

(2) Sõjaaja ametikoha ülesandeid täitval tegevväelasel on õigus keelduda kaitsevæeteenistusvälise töö tegemisest. Avalikus teenistuses oleva isiku avaliku võimu teostamise õigus peatub sõjaaja ametikoha ülesannete täitmise ajaks.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 156⁷. Tegevväelase palgakorraldus

(1) Sõjaaja ametikoha ülesandeid täitvate tegevväelaste palgaastmestiku ja Kaitsevæe juhataja sõjaaja ametikoha palga kehtestab valdkonna eest vastutav ministermäärusega.

(2) Palga maksmise tingimused ja korra kehtestab Kaitsevæe juhataja.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 156⁸. Sõjaaja ametikoha ülesannete täitmise lõppemine

(1) Sõjaaja ametikoha ülesannete täitmine lõpeb:

- 1) tegevteenistussuhte lõppemisega;
- 2) rahuaja ametikoha ülesannete täitmisele asumisega.

(2) Tegevväelase tegevteenistussuhte lõpeb:

- 1) tema surma korral;
- 2) tema asumisel Riigikogu, Euroopa Parlamendi või Vabariigi Valitsuse liikmeks;
- 3) kui ta ei vasta tegevväelase tervisenõuetele;
- 4) Kaitsevæe ettepanekul;
- 5) tema teadmata kadunuks jäämise korral;
- 6) kui jõustub süüdimõistev kohtuotsus, millega talle mõisteti karistus, mis välistab tegevteenistuses jätkamise;
- 7) tema jõudmisel vanaduspensioniiikka.

(3) Tegevväelase vabastab tegevteenistussuhte lõppemisel tegevteenistusest Kaitsevæe juhataja või tema volitatud ülem.

(4) Tegevväelase rahuaja ametikoha ülesannete täitmisele asumise otsustab Kaitsevæe juhataja või tema volitatud ülem.

(5) Lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatule võib Vabariigi Valitsuse või valdkonna eest vastutava ministri poolt rahuaja ametikohale nimetatud tegevväelase vabastada sõjaaja ametikohalt Vabariigi Valitsuse või valdkonna eest vastutava ministri ettepanekul.

(6) Vabariigi Valitsuse või valdkonna eest vastutava ministri poolt rahuaja ametikohale nimetatud tegevväelase rahuaja ametikohalt vabastamine jõustub sõjaaja ametikohalt vabastamise päeval.

(7) Sõjaseisukorra ja mobilisatsiooni ajal kutsealuse tegevteenistusse võtmise korral teda tegevteenistusest vabastamise järel ajateenistusse ei kutsuta ning tema ajateenistus loetakse lõppenuks käesolevas seaduses sätestatud korras.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 156⁹. Kaitseväeteenistus pärast sõjaseisukorra lõppenuks kuulutamist ja demobilisatsiooni väljakuulutamist

(1) Enne sõjaseisukorra ja mobilisatsiooni väljakuulutamist tegevteenistuses olnud isik jätkab Kaitseväge juhataja või tema volitatud ülema nimetatud rahuaja ametikohal. Sobiva rahuaja ametikoha puudumisel vabastatakse isik Kaitseväge ettepanekul tegevteenistusest, teatades sellest isikule ette vähemalt 14 päeva.

(2) Sõjaseisukorra ja mobilisatsiooni ajal käesoleva seaduse § 156³alusel tegevteenistusse võetud isik vabastatakse tegevteenistusest sõjaseisukorra lõppenuks kuulutamisel või demobilisatsiooni ajal Kaitseväge ettepanekul, teatades sellest isikule ette vähemalt 14 päeva.

(3) Sõjaseisukorra lõppemisel ja demobilisatsiooni ajal võib sõjaseisukorra või mobilisatsiooni ajal tegevteenistusse võetud isiku nimetada poolte kokkuleppel rahuaja ametikohale kuni viieks aastaks, kui isik vastab käesoleva seaduse §-s 83 sätestatud tegevteenistusse võtmise nõuetele ja §-s 92 sätestatud rahuaja ametikohale nimetamise nõuetele, välja arvatud rahuaja ametikohale vastava hariduse ja sõjaväelise väljaõppe nõuetele.

(4) Tegevväelane, kes on võetud käesoleva paragrahvi lõike 3 alusel tähtajaliselt tegevteenistusse, peab omandama hariduse ja sõjaväelise väljaõppe tegevteenistuse tähtaja jooksul.

(5) Rahuaja ametikohal nõutava hariduse või sõjaväelise väljaõppe omandamata jätmise korral lõpeb tegevväelase teenistussuhe käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud tegevteenistuse tähtaja lõppemisel.

(6) Käesoleva paragrahvi lõigete 1 ja 2 alusel vabastatakse isik tegevteenistusest hüvitiseta.
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

2. jagu Kaitseväeteenistusse kutsumine mobilisatsiooni ajal

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 156¹⁰. Mobilisatsioonikäsk ja kogunemiskohta ilmumise kohustus

(1) Mobilisatsiooni ajal kohustatakse 18-aastast ja vanemat kaitseväekohustuslast, sõjaaja ametikohale nimetatud kaitseväekohustuseta isikut ning kaitseväelast asuma sõjaaja ametikoha ülesandeid täitma Kaitseväge juhataja mobilisatsioonikäskuga.

(2) Kui mobilisatsioon on välja kuulutatud enne sõjaseisukorra väljakuulutamist, peab Kaitseväge juhataja mobilisatsioonikäsu andmisel arvestama riigikaitse seaduse § 23 lõike 4 alusel antud Vabariigi Valitsuse korralduses sätestatud.

(3) Mobilisatsioonikäsk toimetatakse kaitseväekohustuslasele ja sõjaaja ametikohale nimetatud kaitseväekohustuseta isikule kätte ühel käesoleva seaduse § 70¹lõikes 3 sätestatud viisil. Kaitseväelasele toimetatakse mobilisatsioonikäsk kätte suuliselt või kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis.

(4) Kaitseväekohustuslane ja sõjaaja ametikohale nimetatud kaitseväekohustuseta isik peab mobilisatsioonikäsu saamisel või Kaitseväge juhataja otsusest teadasaamisel ilmuma talle teatavaks tehtud kogunemiskohta käsus ettenähtud tähtpäeval.

(5) Kaitseväekohustuslasele ja sõjaaja ametikohale nimetatud kaitseväekohustuseta isikul peavad kogunemiskohta ilmumisel kaasas olema talle teatavaks tehtud esemed ja dokumendid.

(6) Mobilisatsiooni ajal kogunemiskohta ilmumisel kaasas olevate dokumentide ja esemete loetelu kehtestab [valdkonna eest vastutav ministermäärusega](#).

(7) Kaitseväge juhataja või tema volitatud ülema määratud arst teeb kaitseväekohustuslasele ja sõjaaja ametikohale nimetatud kaitseväekohustuseta isikule vajaduse korral arstliku läbivaatuse kogunemiskohta saabumisel.

(8) Välisriigis viibiv kaitseväekohustuslane ja sõjaaja ametikohale nimetatud kaitseväekohustuseta isik peab mobilisatsioonikäsus ettenähtud tähtpäeval ilmuma kogunemiskohta Eestis või viivitamata ühendust võtma lähima Eesti Vabariigi välisesindusega.

(9) Eesti Vabariigi välisesindusega ühendust võtnud isik on kohustatud välisesinduse korraldusel ilmuma välisesindusse või muusse välisesinduse määratud kohta.
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 156¹¹. Kogunemiskohta ilmumata jätmine

(1) Mobilisatsioonikäsu saanud kaitseväekohustuslane ja sõjaaja ametikohale nimetatud kaitseväekohustuseta isik peab kogunemiskohta ilmumata jätmisel viivitamata teatama Kaitseväele või välisriigis viibimise korral Eesti Vabariigi välisesindusele põhjused, mis takistavad tema ilmumist kogunemiskohta või välisesindusse või muusse välisesinduse määratud kohta.

(2) Kogunemiskohta või Eesti Vabariigi välisesindusse või muusse välisesinduse määratud kohta ilmumata jätmist põhjendav takistus on kaitseväekohustuslase ja sõjaaja ametikohale nimetatud kaitseväekohustuseta isiku:

- 1) raske haigus, mis ei võimalda kogunemiskohta ilmuda;
- 2) viibimine emapuhkusel, isapuhkusel, lapsendajapuhkusel või vanemapuhkusel;
- 3) töötamine riigikaitsele töökohustusega ameti- või töökohal;
- 4) viibimine vahi all;
- 5) reaalse vangistuse kandmine;
- 6) transpordivahendi kasutamise võimaluse puudumine välisriigis viibimise korral.

(3) Kaitseväekohustuslane ja sõjaaja ametikohale nimetatud kaitseväekohustuseta isik, kes on saanud mobilisatsioonikäsu, kuid kellel on kogunemiskohta või Eesti Vabariigi välisesindusse või muusse välisesinduse määratud kohta ilmumata jätmisel käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud põhjendatav takistus, on kohustatud sellest viivitamata kirjalikult teavitama Kaitseväge või välisesindust. Ilmumata jätmisest ei pea teavitama käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 1 sätestatud juhul, kui haigus ei võimalda teavitada, ning punktides 4 ja 5 sätestatud juhul.

(4) Isik, kes jätab käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud teavituse esitamata, loetakse kogunemiskohta ilmumata jäänud isikuks.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud asjaolude äralangemise korral on kaitseväekohustuslane või sõjaaja ametikohale nimetatud kaitseväekohustuseta isik kohustatud viivitamata Kaitsevärke ilmuma.

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud asjaolude äralangemise korral on välisriigis viibiv mobilisatsioonikäsu saanud kaitseväekohustuslane ja sõjaaja ametikohale nimetatud kaitseväekohustuseta isik kohustatud sellest viivitamata teavitama Eesti Vabariigi välisesindust ning on välisesinduse korraldusel kohustatud ilmuma välisesindusse või muusse välisesinduse määratud kohta.

(7) Kaitseväge või Eesti Vabariigi välisesindus tunnistab kaitseväekohustuslase ja sõjaaja ametikohale nimetatud kaitseväekohustuseta isiku kogunemiskohta või välisesindusse või muusse välisesinduse määratud kohta ilmumata jätmise tema esitatud tõendite alusel põhjendatuks või põhjendamatuks.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

10. peatükk Distsiplinaarvõim

1. jagu Kaitseväeline distsipliin

§ 157. Kaitseväeline distsipliin

Kaitseväeline distsipliin on seaduste, nende alusel kehtestatud õigusaktide ja ülemate käskudega kehtestatud teenistusülesannete ning kaitsevälise korra täpne täitmine kõigi kaitseväelaste poolt.

§ 158. Distsiplinaarvõim

- (1) Distsiplinaarvõim on ülema pädevus kohaldada alluva suhtes ergutusi ja distsiplinaarkaristusi.
- (2) Ülemat ajutiselt asendaval tegevvälisel on asendatava ülema distsiplinaarvõim.
- (3) Ülemal ei ole õigust piirata temale alluva ülema distsiplinaarvõimu.

§ 159. Ergutused

(1) Ergutus on kaitsevälasele tunnustuse avaldamine kauaaegse laitmatu teenistuse või teenistusülesannete silmapaistvalt hea täitmise eest.

- (2) Ergutused on:
  - 1) distsiplinaarkaristuse ennetähtaegne kustutamine;
  - 2) tänu avaldamine;
  - 3) Kaitseväe teenetemärgi andmine;
  - 4) rahalise preemia andmine;
  - 5) hinnalise kingituse tegemine;
  - 6) nimelise kül- või tulirelva kinkimine.

(3) Hinnalise kingituse maksumuse ja rahalise preemia piirmäära kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.

§ 160. Ergutuste kohaldamine ja nende üle arvestuse pidamine

- (1) Kaitsevälase suhtes, kellel on kehtiv distsiplinaarkaristus, kohaldatakse esimese ergutusena distsiplinaarkaristuse ennetähtaegset kustutamist.
- (2) Distsiplinaarkaristuse ennetähtaegse kustutamise õigus on distsiplinaarkaristuse määranud ülemaal ja distsiplinaarkaristuse määranud ülema otsesel ülemaal.
- (3) Õigus avaldada tänu suuliselt rivi või vastava kogu ees on kaitsevälase otsesel ülemaal.
- (4) Käskkirjaga tänu avaldamise õigus on käskkirja andmise õigusega otsesel ülemaal.
- (5) Kaitseväe teenetemärgi andmise õigus on ülemaal, kellel on õigusakti alusel teenetemärgi andmise õigus.
- (6) Rahalise preemia andmise ja hinnalise kingituse tegemise õigus on asutuse juhil ja tema poolt eelarve vahendeid käsutama volitatud ülemaal ning viimase otsesel ülemaal.
- (7) Nimelise kül- ja tulirelva kinkimise õigus on Kaitseväe juhatajal.
- (8) Kaitsevälase suhtes kohaldatavate ergutuste üle arvestuse pidamise korra kehtestab Kaitseväe juhataja.

2. jagu Distsiplinaarkinnipidamine

§ 161. Distsiplinaarkinnipidamine

(1) Distsiplinaarkinnipidamine on kaitsevälase suhtes kohaldatav meede distsiplinaarsüüteo jätkuva toimepanemise tõkestamiseks või kaitsevälasest tema enda või teise isiku tervisele, elule või varale tuleneva vahetu ohu tõrjumiseks.

(2) Distsiplinaarkinnipidamist võib kohaldada kõigi kaitsevälaste suhtes sõltumata kaitsevälase ametikohast või auastmest.

§ 162. Distsiplinaarkinnipidamise kohaldamine

(1) Distsiplinaarkinnipidamise kohaldamise õigus on sõjaväeliste auastmetega asutuse juhil, Kaitseväe struktuuriüksuse ülemaal, väeliigi ülemaal, sõjaväepolitsei ülesandeid täitval kaitsevälasel, õppekõneministri korraldava struktuuriüksuse ülema määratud kaitsevälasel, rahvusvahelise sõjalise operatsiooni piirkonnas Kaitseväe juhataja määratud kaitsevälasel või laevakomandöril Kaitseväe laeval.
[RT I, 18.02.2014, 1- jõust. 01.08.2014]

(2) Kui kaitsevälane viib väljaspool oma tavapärasest rahuaja ametikoha asukohta ja esineb käesoleva seaduse § 161 lõikes 1 nimetatud alus tema suhtes distsiplinaarkinnipidamise kohaldamiseks, on distsiplinaarkinnipidamise kohaldamise õigus peale käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isikute ametikoha asukohta struktuuriüksuse ülema määratud kaitsevälasel, rahvusvahelise sõjalise operatsiooni piirkonnas Kaitseväe juhataja määratud kaitsevälasel või laevakomandöril Kaitseväe laeval.
[RT I, 18.02.2014, 1- jõust. 01.08.2014]

(3) Distsiplinaarkinnipidamise kohaldamisest tuleb viivitamata teavitada distsiplinaarkinnipidamisele määratud kaitsevälase sõjaväelise auastmega ametikoha ülemat.

(4) Distsiplinaarkinnipidamise kohaldamise õigusega isik võib kohaldada distsiplinaarkinnipidamist ka temast kõrgemal auastmel olevale kaitsevälasele.

(5) Kui distsiplinaarkinnipidamise kohaldamine on tingitud asjaolust, et kaitsevälane ei ole võimeline oma käitumist valitsema ja võib ohustada enda või teise isiku tervist, elu või vara, tuleb sellest viivitamata teatada tervishoiutöötajale, kes esimesel võimalusel kohtub kinnipeetud kaitsevälasega ja tuvastab käitumishäire põhjuse. Vajaduse korral toimetatakse kaitsevälane raviasutusse.

(6) Kaitseväelane vabastatakse distsiplinaarkinnipidamiselt, kui käesoleva seaduse § 161 lõikes 1 sätestatud alus on ära langenud ja kaitseväelasele ei ole määratud distsiplinaararesti.

(7) Kaitseväelasele, kelle suhtes distsiplinaarkinnipidamist kohaldatakse, antakse:

- 1) teada distsiplinaarkinnipidamise põhjusest;
- 2) võimalus teatada distsiplinaarkinnipidamisest tema valitud isikule;
- 3) võimalus selgituste andmiseks;
- 4) võimalus esitada vaie käesoleva seaduse §-s 214 sätestatud korras või kaebus halduskohtule;
- 5) võimalus tutvuda distsiplinaarkinnipidamise protokolliga ning teha meetme tingimuste, käigu ja tulemuste ning protokolliga kohta taotlusi, mis protokollitakse.

(8) Kaitseväelast, kelle suhtes distsiplinaarkinnipidamist kohaldatakse, ei või kohtu loata kinni pidada üle 48 tunni.

(9) Kui kaitseväelast karistatakse distsiplinaararestiga distsiplinaarsüüteo eest, mille tõkestamiseks kohaldati tema suhtes distsiplinaarkinnipidamist, siis arvatakse distsiplinaarkinnipidamisel viibitud aeg distsiplinaararesti aja hulka.

(10) Distsiplinaarkinnipidamine protokollitakse haldusmenetluse seaduse §-s 18 sätestatud alustel ja korras.

§ 163. Distsiplinaarkinnipidamise tingimused

(1) Distsiplinaarkinnipidamisel olevat kaitseväelast hoitakse Kaitseväe arestimajas või kinnipidamiseks kohandatud ruumis vahi all.

(2) Ruumi kinnipidamiseks kohandamise otsustab distsiplinaarkinnipidamise kohaldamise õigusega ülem.

(3) Kaitseväelasel on keelatud omada arestimajas või kinnipidamiseks kohandatud ruumis asju, mis ohustavad inimese julgeolekut, sobivad vara kahjustamiseks või võivad ohustada Kaitseväe julgeolekut.

(4) Nõuded Kaitseväe arestimajale ja kinnipidamiseks kohandatud ruumile ja selle sisekorrale ning arestimajas ja kinnipidamiseks kohandatud ruumis kinnipeetavale keelatud asjade loetelu ning nende hoidmise, tagastamise, hävitamise ja hoiulevõtmise korra kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.

(5) Distsiplinaarkinnipidamisel tehakse kinnipeetud kaitseväelasele vaatluse või kompimise teel turvakontroll ja asjade läbivaatus.

(6) Turvakontrolli teeb tegevväelane, kes on kinnipeetud kaitseväelasega samast soost, samasoolise tegevväelase puudumisel arst. Kui see on vajalik vahetu ohu tõrjumiseks, võib turvakontrolli teha tegevväelane, kes ei ole isikuga samast soost.

(7) Kinnipeetud kaitseväelasel on õigus viibida asjade läbivaatuse juures. Tegevväelane võib asjad läbi vaadata kinnipeetud kaitseväelase juuresolekuta, kui see on vajalik vahetu ohu tõrjumiseks või kui kaitseväelane teadlikult takistab asjade läbivaatust.

(8) Turvakontrolli teostamisel ja asjade läbivaatusel on õigus kasutada vahetut sundi nii kaua, kui see on eesmärgi saavutamiseks vältimatu.

(9) Asjade läbivaatus protokollitakse.

(10) Kaitseväelasele võetakse hoiule raha, väärtasjad ja dokumendid, samuti ese ja ravim, mis võivad ohustada teda ennast või teist isikut. Kaitseväelasele, kellelt asjad hoiule võetakse, väljastatakse esimesel võimalusel asjade hoiulevõtmise protokolliga koopia, milles märgitakse hoiulevõtmist kohaldav Kaitseväe struktuuriüksus, hoiulevõtmise aeg ja põhjus ning hoiulevõetavate asjade kirjeldus.

(11) Hoiulevõetud asjad tagastatakse omanikule distsiplinaarkinnipidamise lõppemisel.

(12) Distsiplinaarkinnipidamisel viibivat kaitseväelast on keelatud paigutada arestimajas kokku distsiplinaararestiga karistatud kaitseväelasega. Eri soost kaitseväelased paigutatakse eraldi ruumidesse.

(13) Distsiplinaarkinnipidamisel viibivat kaitseväelast jälgitakse tema ohutuse tagamiseks. Tema tervise halvenemisel kutsutakse kohale tervishoiutöötaja.

§ 164. Distsiplinaarkinnipidamisel viibiva kaitseväelase õigused ja tema suhtes kohaldatavad piirangud

(1) Distsiplinaarkinnipidamisel viibival kaitseväelasel on õigus:

- 1) kohtlemisele, mis austab tema inimväärikust ning tagab, et distsiplinaarkinnipidamine ei põhjusta talle rohkem kannatusi või ebameeldivusi kui need, mis paratamatult kaasnevad kinnipidamisega;

- 2) saada tavapärasest toitu;
- 3) kasutada tervishoiuteenust.

(2) Distsiplinaarkinnipidamisel viibival kaitseväelasel on keelatud:

- 1) võtta vastu külastajaid;
- 2) kasutada isiklikke side- ja elektroonikavahendeid;
- 3) tarbida alkoholi ning narkootilise, psühhotroopse ja muu sarnase toimega aineid.

(3) Distsiplinaarkinnipidamisel viibiva kaitseväelase vabadus allutatakse seaduses toodud piirangutele. Kui seaduses ei ole sätestatud konkreetset piirangut, võib kohaldada vaid selliseid piiranguid, mis on vajalikud Kaitseväe julgeoleku või Kaitseväe territooriumil viibivate isikute ohutuse tagamiseks. Piirangud peavad vastama distsiplinaarkinnipidamise eesmärgile ja inimväärikuse põhimõttele ega tohi moonutada seaduses sätestatud teiste õiguste ja vabaduste olemust.

§ 165. Füüsilise jõu ja aktiivse kaitse vahendite kasutamine

(1) Distsiplinaarkinnipidamise täideviimise tagamiseks võib distsiplinaarkinnipidamist täideviiv kaitseväelane kasutada kinnipeetava suhtes füüsilist jõudu, kui kinnipeetav kaitseväelane osutab vastupanu või ilmneb otsene enesevigastamise või teise isiku suhtes rakendatava vägivalda oht ning suusõnaline rahustamine ohu kõrvaldamiseks ei osutu piisavaks.

(2) Enne füüsilise jõu kasutamist on kaitseväelane kohustatud suuliselt hoiatama kinnipeetavat. Hoiatamisest võib loobuda, kui see ei ole võimalik kõrgendatud ohu tõrjumise või korrarikkumise kõrvaldamise kiire vajaduse tõttu.

(3) Distsiplinaarkinnipidamist täideviiv kaitseväelane võib kasutada käeraudu või sidumisvahendeid, kui see on vältimatu, arvestades kinnipeetava käitumise laadi ja konkreetset olukorda, ja ta peab hoiduma kinnipeetava tervise kahjustamisest suurel määral.

(4) Käeraudade ja sidumisvahendi kasutamine ei tohi kesta üle ühe tunni järjest.

(5) Enne käeraudade ja sidumisvahendi kasutamist on kaitseväelane kohustatud suuliselt hoiatama kinnipeetavat. Hoiatamisest võib loobuda, kui see ei ole võimalik kõrgendatud ohu tõrjumise või korrarikkumise kõrvaldamise kiire vajaduse tõttu.

(6) Füüsilise jõu või aktiivse kaitse vahendite kasutamisel kinnipeetavale tervisekahjustuse tekitamisel on kaitseväelane kohustatud osutama abi või võimaldama tervishoiutöötajal abi anda.

3. jagu

Distsiplinaarsüüteod ja distsiplinaarkaristused

§ 166. Distsiplinaarsüüteod

(1) Distsiplinaarsüüteod on:

- 1) seadusest või selle alusel kehtestatud õigusaktist tulenevate teenistusülesannetega seotud põhimõtete eiramine ning nõuete ja teenistusülesannete täitmata jätmine ja nende mittenduetekohane täitmine;
- 2) asutusele varalise kahju süüline tekitamine või selle tekkimise ohu süüline loomine või kaitseväelase süüline tegu, mis on vastuolus üldtunnustatud kõlblusnormidega või diskrediteerib kaitseväelast või asutust olenemata sellest, kas kaitseväelane pani teo toime teenistusülesannete täites või mitte;
- 3) kaitseväelase poolt teenistuslaste piirangute rikkumine.

(2) Distsiplinaarsüüteo menetlemisel on Kaitseväel õigus töödelda kaitseväelase ja reservis oleva isiku isikuandmeid, sealhulgas eriliiki isikuandmeid.

[RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

§ 167. Distsiplinaarvastutus

(1) Kaitseväelane kannab toimepandud distsiplinaarsüüteo eest distsiplinaarvastutust, mis seisneb tema suhtes distsiplinaarkaristuse kohaldamises tema toimepandud distsiplinaarsüüteo laadi ja raskuse järgi.

(2) Ühe distsiplinaarsüüteo eest võib kaitseväelasele määrata ainult ühe distsiplinaarkaristuse. Sama süüteo eest määratud karistus kuriteo või väärteo eest või kaitseväelase kahjuhüvitise väljamõistmine ei välista distsiplinaarkaristuse määramist.

§ 168. Distsiplinaarkaristuse eesmärk ja liigid

(1) Distsiplinaarkaristuse eesmärk on juhtida kaitseväelase tähelepanu tema eksimusele ja hoida ära tema poolt uute süütegude toimepanemine.

(2) Distsiplinaarkaristused on:

- 1) noomitus;
- 2) distsiplinaaritoimkond;
- 3) distsiplinaararest;
- 4) rahatrahv;
- 5) põhipalga vähendamine;
- 6) Kaitseväge teenetemärgi äravõtmine;
- 7) tegevteenistusest vabastamine.

(3) Distsiplinaar karistus määratakse kirjaliku haldusaktiga.

§ 169. Noomitus

(1) Noomitus on ülema poolt alluva distsiplinaarsüüteo hukkamõistva hinnangu andmine ning alluva eneseväarikuse, au ja kohusetunde mõjutamine.

(2) Noomituse määramise õigus on tegevväelase otsesel ülemaal.

§ 170. Distsiplinaaritoimkond

(1) Distsiplinaaritoimkond on ajateenija rakendamine teenistuslikult vajalike tööde tegemiseks väljaõppest vabal ajal.

(2) Distsiplinaaritoimkonna määramise õigus on tegevväelase vahetul ja otsesel ülemaal.

(3) Distsiplinaaritoimkonda määratud ajateenijat ei relvastata ja teda ei rakendata valve- või järelevalveülesannete täitmiseks.

(4) Ajateenijale, kellele on määratud distsiplinaaritoimkond, on keelatud anda töid, mis nõuavad eriväljaõpet või alandavad inimväarikust.

(5) Ühe distsiplinaarsüüteo eest võib määrata distsiplinaaritoimkonna kogupikkusega kuni 48 tundi. Ühes ööpäevas võib ajateenijat rakendada distsiplinaaritoimkonda kuni kaheksaks tunniks. Distsiplinaaritoimkonna rakendamisel peab ajateenijale võimaldama järjestikust puhkeaga vähemalt kuus tundi.

§ 171. Distsiplinaararest

(1) Distsiplinaararest on distsiplinaarsüüteo toimepannud kaitseväelase paigutamine distsiplinaar karistuse kandmise ajaks vangistusseaduse § 156 lõikes 1 nimetatud arestimajja (edaspidi *politsei arestimajja*), vanglasse või Kaitseväge arestimajja või kaitseväelase eraldamine teistest kaitseväelastest selleks ettenähtud ruumi distsiplinaar karistuse kandmise ajaks.
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(2) Distsiplinaararest määratakse kaitseväelasele, kes on raskelt või korduvalt rikkunud kaitseväelist distsipliini.

(3) Distsiplinaararesti määrab rahuaja ametikoha asutuse juht, Kaitseväge struktuuriüksuse ülem või väeliigi ülem.

(4) Distsiplinaararesti tähtaega arvestatakse päevades. Distsiplinaararesti võib määrata kuni 14 päevaks. Ühele päevale distsiplinaararestis vastab 24 tundi.

(5) Distsiplinaararesti aja hulka arvatakse distsiplinaarkinnipidamisel viibitud aeg. 24 tunnile distsiplinaarkinnipidamisele vastab üks päev distsiplinaararesti.

(6) Distsiplinaararesti ei kohaldata raseda ja kaitseväelase suhtes, kellele see on meditsiiniliselt vastunäidustatud.

(7) Distsiplinaararesti määramisest teatab selle määranud ülem halduskohtule käesoleva seaduse §-s 173 sätestatud korras. Distsiplinaararestist halduskohtule teatamine ei peata distsiplinaararesti täideviimist.

(8) Kui Kaitseväge arestimajas või selleks ettenähtud ruumis distsiplinaararesti kandev kaitseväelane peab osa võtma sõjaväelisest väljaõppest, peatatakse arest sõjaväelise väljaõppe ajaks. Arest jätkub Kaitseväge arestimajas või selleks ettenähtud ruumis pärast sõjaväelise väljaõppe lõppemist.
[RT I, 01.03.2017, 1- jõust. 01.04.2017]

(9) Distsiplinaararestis oldud aja eest, välja arvatud distsiplinaararesti peatamise aeg sõjaväelisest väljaõppest osavõtuks ja distsiplinaararesti tunnistamisel seadusvastaseks, ei maksta tegevväelasele palka ega ajateenijale ja reservväelasele toetust.

(10) Reservväelasele kohaldatakse distsiplinaararesti kõige kauem õppekogunemise lõpuni.

(11) Distsiplinaararesti kandmise aega ei arvestata tegevteenistusstaaži hulka.

(12) Distsiplinaararesti kandmise ajal puudub kaitseväelasel õigus teostada temale usaldatud avalikku võimu ja distsiplinaarvõimu ning kasutada käsuõigust.

§ 172. Distsiplinaararesti kandva kaitseväelase õigused ja tema suhtes kohaldatavad piirangud

(1) Distsiplinaararesti kandval kaitseväelasel on samasugused õigused ja tema suhtes kohaldatakse samasuguseid piiranguid, kui on sätestatud käesoleva seaduse §-s 164 distsiplinaarkinnipidamisel oleva isiku suhtes.

(2) Distsiplinaararesti määramise korral tehakse kaitseväelasele Kaitseväe arestimajja või selleks ettenähtud ruumi paigutamisel või enne Kaitseväe struktuuriüksusest politsei arestimajja või vanglasse toimetamist turvakontroll ja asjade läbivaatus käesoleva seaduse §-s 163 sätestatud tingimustel ja korras. Enne politsei arestimajja või vanglasse toimetamist tehakse kaitseväelasele Kaitseväe struktuuriüksuses vangistusseaduses ettenähtud tervisekontroll.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(3) Politsei arestimajja või vanglasse paigutatud kaitseväelase suhtes kohaldataksearesti täideviimist ja arestimajas kinnipidamist reguleerivaid vangistusseaduse sätteid.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 173. Halduskohtu teavitamine distsiplinaararestist ja distsiplinaararesti seaduslikkuse kontroll

(1) Distsiplinaararesti määranud ülem teatab viivitamata kinnipidamiskohajärgsele halduskohtule distsiplinaararesti määramisest, lisades:

- 1) kinnitatud ära kirja käskkirjast kaitseväelasele distsiplinaararesti määramise kohta;
- 2) distsiplinaarjuurdluse kokkuvõtte ja muud asjassepuutuvad materjalid.

(2) Kaitseväelasele distsiplinaarkaristusena määratud distsiplinaararesti seaduslikkuse kontrollimisel otsustab halduskohtunik kaitseväelase toimepandud teo asjaolusid selgitamata halduskohtumenetluse seadustiku haldustoiminguks loa andmise sätete järgi, et kaitseväelasele on distsiplinaararest määratud seaduslikult, või tunnistab distsiplinaararesti määramise seadusvastaseks.

(3) Halduskohtunik kontrollib, kas:

- 1) kaitseväelase toimepandud teo eest võib karistada distsiplinaarkaristusega;
- 2) enne distsiplinaararesti määramist oli läbi viidud distsiplinaarjuurdlus;
- 3) kaitseväelasele on tehtud teatavaks tema õigused ja võimaldatud tal oma teo kohta selgitusi anda;
- 4) ülem oli pädev kaitseväelasele distsiplinaararesti määrama.

(4) Distsiplinaararesti kandev kaitseväelane vabastatakse viivitamata, kui halduskohus tunnistab distsiplinaararesti määramise seadusvastaseks.

(5) Vabastamise otsuse teinud ülem teavitab otsusest ja kaitseväelase distsiplinaararestist vabastamisest viivitamata halduskohut, Kaitseväe peainspektorit ja õiguskantslerit.

(6) Kaitseväelasele hüvitatakse kahju riigivastutuse seaduses sätestatud korras.

§ 174. Rahatrahv

(1) Distsiplinaarsüüteo eest võib tegevväelasele määrata rahatrahvi kuni tema kümne päeva palga ulatuses.

(2) Rahatrahvi määramise õigus on rahuaja ametikoha asutuse juhil ning tema poolt eelarve vahendeid käsutama volitatud struktuuriüksuse ja väeliigi ülemal.

(3) Rahatrahv peetakse kinni karistatu palgast ja trahvi kohaldamisest laekunud summad kantakse üle riigieelarvesse.

(4) Rahatrahv peetakse kinni tegevväelase palgast arvestusega, et kõigi kinnipidamiste summa ei ületaks 50 protsenti isikule ühes kuus väljamaksmisele kuuluvast palgast.

§ 175. Põhipalga vähendamine

(1) Distsiplinaarsüüteo eest võib tegevväelase põhipalka vähendada kuni 30 protsendi võrra kuni kuueks kuuks. Põhipalga vähendamisel vähendatakse sama palju ka tegevväelasele makstavat muutuvpalka.

(2) Põhipalga vähendamise õigus on ülemal, kelle pädevuses on tegevväelase palga määramine.

(3) Põhipalga vähendamise haldusaktis tuleb ära märkida karistuse kestus.

§ 176. Kaitseväe teenetemärgi äravõtmine

- (1) Kaitseväe teenetemärgi võib ära võtta kaitseväelaselt, kes on toime pannud asutust diskrediteeriva teo või teo, mis on vastuolus üldtunnustatud kõlblusnormidega.
- (2) Kaitseväe teenetemärgi äravõtmise õigus on ülemaal, kellel on õigusakti alusel teenetemärgi andmise õigus.
- (3) Ülemaal, kelle distsiplinaarvõim ei luba kohaldada Kaitseväe teenetemärgi äravõtmist, on distsiplinaarsüüteo toimepannud kaitsevälase karistamiseks õigus pöörduda taotlusega ülema poole, kelle pädevuses on nimetatud karistuse määramine.
- (4) Kaitsevälane, kellelt on Kaitseväe teenetemärk ära võetud, peab teenetemärgi, lindilõike ja tunnistuse tagastama teenetemärgi andmiseks pädevale isikule.

§ 177. Distsiplinaarkaristusena tegevteenistusest vabastamine

Tegevvälase võib distsiplinaarkorras tegevteenistusest vabastada, kui distsiplinaarsüütegu pandi toime tahtlikult või raske hooletuse tõttu või teo iseloomu tõttu ei ole võimalik tegevvälase jätkamine tegevteenistuses.

§ 177¹. Distsiplinaarkaristuse kohaldamine ja ametikohalt kõrvaldamine sõjaseisukorra ajal

- (1) Sõjaseisukorra ajal võib sõjaaja ametikoha ülesandeid täitvale tegevvälasele kohaldada kõiki käesoleva seaduse § 168 lõikes 2 sätestatud distsiplinaarkaristusi.
- (2) Distsiplinaarkaristuse määramise õigusega ülem võib kõrvaldada tegevvälase distsiplinaarmenetluse ajaks sõjaaja ametikohalt, viies ta ajutiselt teisele sõjaaja ametikohale või vabastades ta teenistusülesannete täitmisest.
- (3) Ajutiselt teisele sõjaaja ametikohale viidud tegevvälasele säilitatakse distsiplinaarmenetluse ajaks tema senine palk.
- (4) Käesoleva paragrahvi lõike 2 alusel teenistusülesannete täitmisest vabastatud tegevvälasele säilitatakse aja eest, millal ta oli teenistusülesannete täitmisest vabastatud, tema senine palk 50 protsendi ulatuses.
- (5) Distsiplinaarkaristuse määramise õigusega ülem on kohustatud tegevvälase distsiplinaarmenetluse ajaks sõjaaja ametikohalt vabastamisest teavitama palga kinnipidamiseks pädevat isikut viie tööpäeva jooksul ametikohalt vabastamisest arvates.
- (6) Kui tegevvälase süü ei leia tõendamist määral, mis tooks kaasa tema tegevteenistusest vabastamise, makstakse talle maksmata jäänud palk tagantjärele 25 tööpäeva jooksul distsiplinaarmenetluse lõppemisest arvates.
- (7) Kui tegevvälane on kahtlustatav või süüdistatav karistusseadustiku 15. peatükis, 17. peatüki 2. jaos või §-s 435 või 447 sätestatud süüteo, mille eest karistusseadustik näeb ette vähemalt viieaastase vangistuse, võib sõjaaja ametikoha asukoha ülem tegevvälase üle viia teisele sõjaaja ametikohale senise palga säilitamisega.
- (8) Kui tegevvälast ei ole võimalik üle viia teisele sõjaaja ametikohale, võib talle määrata ametikohavälised teenistusülesanded ja kõrvaldada ta ametikohast tulenevate teenistusülesannete täitmiselt osaliselt või täielikult. [RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

4. jagu Distsiplinaarmenetlus

§ 178. Distsiplinaarmenetluse eesmärk

Distsiplinaarmenetluse eesmärk on distsiplinaarsüüteo kiire ja täielik avastamine, süüdlase ja distsiplinaarsüüteo asjaolude väljaselgitamine ning distsiplinaarkaristuse õige määramine.

§ 179. Distsiplinaarmenetluse algatamine

- (1) Distsiplinaarmenetluse võib algatada, kui on ilmnunud asjaolud, mis viitavad, et toime on pandud distsiplinaarsüüteo tunnustega tegu.
- (2) Distsiplinaarmenetluse algatab distsiplinaarsüüteo toime pannud kaitsevälase vahetu või otsene ülem või distsiplinaarsüüteo toimepanemiskoha järgne ülem.

(3) Lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatule võib distsiplinaarmenetluse algatada sõjaväepolitsei põhiülesannete täitmise eest vastutava struktuuriüksuse ülem.
[RT I, 29.05.2018, 1- jõust. 01.07.2018]

(4) Distsiplinaarmenetluse algatanud isiku otsene ülem võib oma menetlusse võtta iga talle alluva isiku läbiviidava distsiplinaarmenetluse.

(5) Distsiplinaarmenetluse algatamisest teavitatakse esimesel võimalusel kaitseväelast, kelle suhtes distsiplinaarmenetlus algatati.

§ 180. Distsiplinaarmenetluse läbiviimine

(1) Distsiplinaarmenetluse läbiviimise õigus on distsiplinaarmenetluse algatanud isikul või tema volitatud isikul.

(2) Distsiplinaarmenetluse läbiviijal on õigus koguda distsiplinaarsüüteo kohta tõendeid ja nõuda seletusi.

(3) Kui distsiplinaarmenetluse käigus selgub, et distsiplinaarsüüteo toimepanemise asjaolud ei ole selged või et distsiplinaarsüüteo asjaolude tõttu peaks kaitseväelast karistama distsiplinaarrestiga, tuleb algatada distsiplinaarjuurdlus.

(4) Tulenevalt distsiplinaarsüüteo tehoolude keerukusest või distsiplinaarmenetluse tulemuse mõjust Kaitseväele või Kaitseleidule on Kaitseväe juhatajal õigus anda kaitsevälase suhtes tehtav distsiplinaarjuurdlus Kaitseväe põhimääruses sätestatud sõjaväepolitsei põhiülesannete täitmise eest vastutava struktuuriüksuse menetleda.
[RT I, 29.05.2018, 1- jõust. 01.07.2018]

(5) Kaitsevälasele, kelle suhtes distsiplinaarmenetlus algatati, peab andma võimaluse esitada kirjalik seletus distsiplinaarsüüteo kohta viie tööpäeva jooksul.

(6) Distsiplinaarmenetluse läbiviija võib nõuda kaitsevälaselt või muult isikult, kes viibis distsiplinaarsüüteo toimepanemise juures või kellele on teada distsiplinaarsüüteo asjaolud (edaspidi *tunnistaja*), kirjalikku seletust distsiplinaarsüüteo kohta, ja tunnistaja on kohustatud niisuguse seletuse andma. Seletuse andmisest keeldumine on teenistusülesannete rikkumine, välja arvatud juhul, kui tunnistajalt nõutakse seletust tema enda, tema vanavanema, vanema, venna, õe, lapse, lapselapse, abikaasa, registreeritud elukaaslase või elukaaslase või abikaasa, registreeritud elukaaslase või elukaaslase vanema, venna, õe või lapse teo kohta.
[RT I, 06.07.2023, 6- jõust. 01.01.2024]

(7) Distsiplinaarmenetluse käigus võib ametikohale nimetamise õigusega ülem distsiplinaarjuurdluse läbiviija ettepanekul kõrvaldada tegevvälase ametikohalt distsiplinaarmenetluse ajaks käesoleva seaduse § 137 lõigetes 1 ja 2 sätestatud korras.

(8) Distsiplinaarmenetluse läbiviimise ja dokumenteerimise korra kehtestab Kaitseväe juhataja.

(9) Kaitsevälasel, kelle suhtes distsiplinaarmenetlus läbi viidi, on pärast distsiplinaarmenetlust õigus tutvuda distsiplinaarmenetluse materjalidega.

(10) Distsiplinaarmenetluse käigus kogutud materjalid säilitatakse kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis menetluse läbiviinud struktuuriüksuses või distsiplinaarsüüteo toime pannud kaitsevälase sõjaväelise auastmega ametikoha asukohas Kaitseväe juhataja kehtestatud korras.

§ 181. Süü hindamine

(1) Kaitsevälane vastutab distsiplinaarsüüteo eest üksnes süü olemasolu korral.

(2) Süü vormid on tahtlus, hooletus ja raske hooletus.

(3) Tahtlus on teenistuskohustuse rikkumise teadlik soovimine.

(4) Hooletus on kaitsevälase kohustuste täitmiseks vajaliku hoole järgimata jätmine.

(5) Raske hooletus on kaitsevälase kohustuste täitmiseks vajaliku hoole olulisel määral järgimata jätmine.

(6) Süü hindamisel arvestatakse muu hulgas kaitsevälase haridust, töökogemust, teadmisi ja oskusi.

§ 182. Distsiplinaarvastutust kergendavad asjaolud

(1) Distsiplinaarvastutust kergendavad asjaolud on:

1) distsiplinaarsüüteo ülestunnistamine ja puhtsüdamlik kahetsus;

2) kahju vabatahtlik hüvitamine;

3) distsiplinaarsüüteo toimepanemine raske isikliku olukorra mõjul;

4) distsiplinaarsüüteo toimepanemine õigusvastase käitumisega esile kutsutud tugeva hingelise erutuse mõjul.

(2) Distsiplinaarkaristust määrav ülem võib vastutust kergendavaks lugeda ka muid asjaolusid.

§ 183. Distsiplinaarvastutust raskendavad asjaolud

Distsiplinaarvastutust raskendavad asjaolud on:

- 1) omakasu või muu madal motiiv;
- 2) lubamatu tegevuse jätkamine, hoolimata teiste isikute nõudmisest see lõpetada;
- 3) distsiplinaarsüütegude korduv toimepanemine;
- 4) distsiplinaarsüüteo toimepanemine ühiselt mitme kaitseväelase poolt;
- 5) distsiplinaarsüüteo toimepanemine jooesiseisundis käesoleva seaduse § 191 lõike 2 tähenduses;
- 6) distsiplinaarsüüteoga struktuuriüksuse tegevuse takistamine või selle lahinguvalmiduse kahjustamine;
- 7) distsiplinaarmentluse takistamine;
- 8) distsiplinaarsüüteo toimepanemine kaitseväelase poolt, kellel on kehtiv distsiplinaarkaristus.

§ 184. Distsiplinaarkaristuse määramine

(1) Distsiplinaarkaristuse määrab distsiplinaarsüüteo toimepannud kaitseväelase vahetu või otsene ülem.

(2) Kui distsiplinaarmentluse viis läbi distsiplinaarsüüteo toimepanemiskoha struktuuriüksuse ülem, tema volitatud isik või sõjaväepolitsei, esitatakse distsiplinaarmentlusega seotud materjalid distsiplinaarkaristuse määrajale distsiplinaarkaristuse määramise otsustamiseks.

(3) Distsiplinaarkaristus määratakse proportsionaalselt distsiplinaarsüüteo raskusastmega. Distsiplinaarkaristuse valimisel peab ülem eelkõige arvesse võtma distsiplinaarsüüteo tagajärgede raskust, süü vormi, kaitseväelase eelnevat teenistusalast käitumist ning vastutust kergendavaid ja raskendavaid asjaolusid.

§ 185. Distsiplinaarkaristuse määramise ja sellest teatamise tähtaeg

(1) Ülem määrab distsiplinaarkaristuse viivitamata, kuid mitte hiljem kui 30 päeva jooksul distsiplinaarmentluse algatamisest arvates. Distsiplinaarjuurduse korral määrab ülem distsiplinaarkaristuse 15 päeva jooksul pärast distsiplinaarjuurduse kokkuvõtte kinnitamist.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud tähtaja hulka ei arvata aega, kui distsiplinaarsüüteo toimepanemises süüdistatava kaitseväelase teenistussuhe on seaduses sätestatud alustel peatatud, ega sama teo suhtes läbiviidava kriminaalmentluse aega.

(3) Distsiplinaarkaristust ei määrata, kui distsiplinaarsüüteo toimepanemisest on möödunud rohkem kui üks aasta.

(4) Distsiplinaarkaristus tehakse kaitseväelasele teatavaks allkirja vastu kolme tööpäeva jooksul haldusakti andmisest arvates.

(5) Kaitseväelasele, kes ei ole sõjaväelise auastmega ametikoha asukohas või kelle teenistussuhe on peatunud, teatatakse distsiplinaarkaristusest kolme tööpäeva jooksul pärast sõjaväelise auastmega ametikoha asukohta saabumist või teenistussuhte peatumise lõppemist.

(6) Distsiplinaarkaristuse teatavakstegemisel selgitatakse kaitseväelasele tema distsiplinaarsüüteo olemust ja tema õigusi.

§ 186. Distsiplinaarmentluse lõppemine

Distsiplinaarmentlus lõpeb distsiplinaarkaristuse määramise või distsiplinaarmentluse lõpetamise otsuse teatavakstegemisega kaitseväelasele või mentlusaluse surma korral.

§ 187. Distsiplinaarkaristuse muutmine ja tühistamine

(1) Ülem on kohustatud muutma või tühistama temale alluva ülema määratud distsiplinaarkaristuse, kui alluv ülem on ületanud oma võimupiire.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud juhul korraldab ülem asjaolude väljaselgitamiseks distsiplinaarmentluse ja otsustab distsiplinaarkaristuse muutmise või tühistamise.

(3) Ülem teatab viivitamata oma otsusest distsiplinaarkaristuse muutmise või tühistamise kohta alluvale ülemale.

§ 188. Distsiplinaarkaristuse täideviimine

(1) Distsiplinaarkaristus jõustub selle kaitseväelasele teatavakstegemisest arvates.

(2) Kui mõjuval põhjusel ei saa distsiplinaarkaristust viivitamata pärast jõustumist täide viia, tehakse seda pärast mõjuva põhjuse möödumist, kuid mitte hiljem kui 30 päeva jooksul distsiplinaarkaristuse määramisest arvates.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud tähtaja kulgemine peatub kaitsevälase lähetuses viibimise ajal või ajaks, kui kaitsevälase teenistussuhe on peatatud käesolevas seaduses sätestatud alusel.

(4) Distsiplinaarkaristust ei viida täide, kui distsiplinaarkaristuse täideviimine ei ole alanud ühe aasta jooksul pärast selle määramist.

(5) Distsiplinaarkaristuse määranud ülem vastutab distsiplinaarkaristuse õigeaegse täideviimise eest.

(5¹) Distsiplinaararesti täideviimine lõpetatakse ja distsiplinaararest loetakse kantuks, kui kaitsevälase tervise seisund ei võimalda distsiplinaararesti kanda politsei arestimajas, vanglas või Kaitseväe arestimajas või selleks ettenähtud ruumis.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(6) Kaitsevälase suhtes kohaldatud distsiplinaarkaristuste täideviimise ja distsiplinaarkaristuste arvestuse pidamise korra kehtestab Kaitseväe juhataja.

§ 189. Distsiplinaarkaristuse kustumine

Distsiplinaarkaristus kustub, kui kaitsevälasele ei ole määratud uut distsiplinaarkaristust ühe aasta jooksul distsiplinaarkaristuse määramise päevast arvates.

§ 190. Distsiplinaarkaristuse vaidlustamine

Kaitsevälasel on õigus vaidlustada talle määratud distsiplinaarkaristus käesoleva seaduse §-s 214 sätestatud korras.

§ 191. Joobes kaitsevälase teenistusülesannete täitmiselt kõrvaldamine

(1) Kaitsevälasel on keelatud teenistuse ajal tarbida alkoholi ning narkootilist ja psühhotropset ainet ning viibida teenistuses alkoholi ning narkootilise ja psühhotropse aine tarvitamise tunnustega.

(2) Ülem kõrvaldab kaitsevälase, kellel on alkoholi või narkootilise, psühhotropse või muu sellesarnase toimega aine tarvitamisest põhjustatud tervise seisund, mis avaldub väliselt tajutavates häiritud või muutunud kehalistes või psüühilistes funktsioonides ja reaktsioonides (edaspidi *joobeseisund*), teenistusülesannete täitmiselt kuni kainenemiseni.

(3) Joobeseisundit kontrollitakse ning see tuvastatakse korra kaitse seaduses kehtestatud korras.
[RT I, 29.06.2014, 1- jõust. 01.07.2014]

(4) Kaitsevälase joobeseisundi kontrollimise õigus on tegevvälasel, sõjaväepolitsei ülesandeid täitval ametnikul ja politseiametnikul. Joobeseisundi tuvastamise õigus on politseiametnikul.
[RT I, 29.05.2018, 1- jõust. 01.07.2018]

(5) Tegevvälase joobeseisundi tuvastamisel loetakse joobeseisundi kontrollimise päeval tegevteenistussuhte peatunuks käesoleva seaduse § 131 lõike 1 punkti 8 tähenduses ning selle päeva eest tegevvälasele palka ja seadusega ettenähtud lisatasusid ei maksta.

(6) Ajateenistuse kestuse või tegevteenistussuhte peatumisest on kaitsevälase ülem kohustatud viivitamata kirjalikult teavitama toetuse ning palga ja seadusega ettenähtud lisatasude kinnipidamiseks pädevat struktuuriüksust.

11. peatükk Teenistusalased tagatised

§ 192. Töotervishoiu- ja tööohutusnõuded

(1) Kaitsevälase ja asendusteenistuja teenistustingimustele kohaldatakse töotervishoiu ja tööohutuse seadust, arvestades käesolevas seaduses sätestatud erisusi.

(2) Kaitsevälase ja asendusteenistuja ameti- või teenistuskoha asutus tagab töotervishoiu- ja tööohutusnõuete täitmise.

(3) Kaitsevälase ja asendusteenistuja tööõnnetuste ja kutsehaigestumiste uurimise tagab ja korraldab ameti- või teenistuskoha asutus.

§ 193. Kaitseväelase ja asendusteenistuja tervishoiuteenuste, meditsiiniseadmete, ravimite ja raviga seotud kulu katmine

(1) Kaitseväelasele tagatakse vajaduse korral riigi kulul piirmäära ulatuses tervishoiuteenused, meditsiiniseadmed ja ravimid, mille eest tasu maksmise kohustust ei ole ravikindlustuse seaduse alusel üle võtnud Tervisekassa.

[RT I, 11.03.2023, 9- jõust. 01.04.2023]

(2) Asendusteenistujale tagatakse vajaduse korral tervishoiuteenused, meditsiiniseadmed ja ravimid ravikindlustuse seaduse alusel.

(3) Kaitseministeeriumi valitsemisala eelarvest kaetakse vajaduse korral teenistusülesannete täitmise tõttu raske tervisekahjustuse saanud kaitseväelase ja asendusteenistuja raviga seotud järgmised kulud:

- 1) sõidukulu raviasutusse ja tagasi;
- 2) kaitseväelase ja asendusteenistuja piiratud liikumisvõime korral tema ühe saatja sõidukulu raviasutusse ja tagasi;
- 3) statsionaarsel ravil viibimise korral sõidukulu raviasutusse ja tagasi ning majutuskulu raviasutuse asukohas kuni kahele kaitseväelase ja asendusteenistuja nimetatud isikule.

(4) Kaitseväelase ja asendusteenistuja tervishoiuteenuste, meditsiiniseadmete, ravimite ja raviga seotud kulu katmise tingimused, ulatuse ja korra kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.

(5) Käesolevat paragrahvi ei kohaldata töotervishoiu ja tööohutuse seadusest tulenevatele õigustele ja kohustustele.

§ 194. Teenistusülesannete täitmise tõttu tervisekahjustuse saanud ja teenistusest vabastatud isiku tervishoiuteenuste, meditsiiniseadmete, ravimite ja raviga seotud kulu katmine

(1) Isikule, kes on saanud teenistusülesannete täitmise tõttu tervisekahjustuse ja teenistusest vabastatud, tagatakse vajaduse korral riigi kulul piirmäära ulatuses teenistusülesannete täitmise tõttu saadud tervisekahjustusest tingitud tervishoiuteenused, meditsiiniseadmed ja ravimid, mille eest tasumise kohustust ei ole üle võtnud Tervisekassa.

[RT I, 11.03.2023, 9- jõust. 01.04.2023]

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isiku teenistusülesannete täitmise tõttu saadud tervisekahjustusest tingitud tervishoiuteenuste osutamise seotud sõidu- ja majutuskulu kaetakse vajaduse korral Kaitseministeeriumi valitsemisala eelarvest piirmäära ulatuses.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isiku piiratud liikumisvõime korral kaetakse vajaduse korral isiku ühe saatja sõidu- ja majutuskulu piirmäära ulatuses.

(4) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1–3 nimetatud kulu kaetakse juhul, kui käesoleva seaduse § 26¹lõike 1 punkti 4 kohaselt on tuvastatud kaitseväge- või asendusteenistuses teenistusülesannete täitmise tõttu saadud tervisekahjustusest tingitud ravi vajadus.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(5) Teenistusülesannete täitmise tõttu tervisekahjustuse saanud ja teenistusest vabastatud isiku tervishoiuteenuste, meditsiiniseadmete, ravimite ja raviga seotud kulu katmise tingimused, ulatuse ja korra kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.

§ 195. Psühholoogilise abi ja sotsiaalteenuse tagamine ning töövõimetuse või puudega seotud lisakulu katmine

[RT I, 16.06.2016, 2- jõust. 01.07.2016]

(1) Kaitseväelasele, asendusteenistujale ja teenistusest vabastatud isikule tagatakse tema soovil ja vajaduse korral Kaitseministeeriumi valitsemisala eelarvest piirmäära ulatuses psühholoogiline abi ja sotsiaalnõustamine.

(1¹) Teenistusülesannete täitmise tõttu tervisekahjustuse saanud isikule tagatakse vajaduse korral Kaitseministeeriumi valitsemisala eelarvest piirmäära ulatuses:

- 1) sotsiaalse rehabilitatsiooni teenuse eest tasu maksmise kohustuse riigi poolt ülevõtmine;
- 2) abivahendi ostmisel või üürimisel tasu maksmise kohustuse riigi poolt ülevõtmine;
- 3) väljaspool kodu osutatav üldhooldusteenus.

(2) Kaitseväelasele, asendusteenistujale ja teenistusest vabastatud isikule tagatakse käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud teenused, mida ei rahastata ega tagata sotsiaalhoolekande seaduse alusel, Kaitseministeeriumi valitsemisala eelarvest piirmäära ulatuses. Teenistusülesannete täitmise tõttu tervisekahjustuse saanud isikule tagatakse käesoleva paragrahvi lõikes 1¹sätetatu Kaitseministeeriumi valitsemisala eelarvest piirmäära ulatuses,

kui tasu maksmise kohustust ei pea riik üle võtma sotsiaalhoolekande seaduse alusel või kui teenust ei rahastata ega tagata sotsiaalhoolekande seaduse alusel.

(3) Teenistusülesannete täitmise tõttu tervisekahjustuse saanud isiku püsiva töövõimetuse või puudega seotud lisakulu, mida ei hüvitata puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seaduse alusel, kaetakse vajaduse korral Kaitseministeeriumi valitsemisala eelarvest piirmäära ulatuses.

(4) [Valdkonna eest vastutav minister](#) kehtestab määrusega käesolevas paragrahvis nimetatud teenuste tagamise või kulu katmise ning püsiva töövõimetuse või puudega seotud lisakulu katmise tingimused, korra ja ulatuse.

(5) Valdkonna eest vastutav minister võib käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud määruses sätestada nende abivahendite nimetused, mille ostmise või üürimise tasu maksmise kohustuse ülevõtmine tagatakse esmajärjekorras Kaitseministeeriumi valitsemisala eelarvest.

[RT I, 16.06.2016, 2- jõust. 01.07.2016]

§ 196. Hüvitis kaitsevälase ja asendusteenistuja hukkumise või töövõimetuse korral

(1) Kaitsevälase ja asendusteenistuja hukkumise korral teenistusülesannete täitmise tõttu maksab riik ühekordset hüvitist hukkumise kuule eelnenud viimase Statistikaameti avaldatud keskmise brutokuupalga 150-kordses ulatuses.

(2) Kaitsevälasel ja asendusteenistujal on õigus nimetada käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud hüvitisest kuni 50 protsenti saav füüsiline isik või isikud.

(3) Kaitsevälase ja asendusteenistuja poolt hüvitise saamiseks õigustatud füüsilise isiku nimetamise korra kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.

(4) Teenistusülesannete täitmise tõttu surnud kaitsevälase ja asendusteenistuja matuse korraldab ja matuse korraldamise kulu kannab riik piirmäära ulatuses.

(5) Teenistusülesannete täitmise tõttu surnud kaitsevälase ja asendusteenistuja matuse korraldamise kulu ulatuse ning selle maksmise tingimused ja korra kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.

(6) Teenistusülesannete täitmise tõttu saanud tervisekahjustuse tagajärjel ajutiselt töövõimetule isikule, kes on kaitseväe- või asendusteenistusest vabastatud ning kellel ei ole õigust saada ajutise töövõimetuse hüvitist ravikindlustuse seaduse alusel, maksab riik ajutise töövõimetuse perioodi eest hüvitist, võttes ühe kalendripäeva eest makstava hüvitise suuruse arvutamisel aluseks ravikindlustuse seaduse §-s 55 sätestatud kalendripäeva keskmise tulu arvutamise korra.

(7) Teenistusülesannete täitmise tõttu saanud tervisekahjustuse tagajärjel püsivalt töövõimetuks tunnistatud isikule maksab riik ühekordset hüvitist:

1) töövõime kaotuse korral 10–30 protsendi ulatuses – töövõime kaotuse tuvastamise kuule eelnenud viimase Statistikaameti avaldatud keskmise brutokuupalga kuuekordses ulatuses;

2) töövõime kaotuse korral 40–50 protsendi ulatuses – töövõime kaotuse tuvastamise kuule eelnenud viimase Statistikaameti avaldatud keskmise brutokuupalga 24-kordses ulatuses;

3) töövõime kaotuse korral 60–70 protsendi ulatuses – töövõime kaotuse tuvastamise kuule eelnenud viimase Statistikaameti avaldatud keskmise brutokuupalga 48-kordses ulatuses;

4) töövõime kaotuse korral 80–90 protsendi ulatuses – töövõime kaotuse tuvastamise kuule eelnenud viimase Statistikaameti avaldatud keskmise brutokuupalga 72-kordses ulatuses;

5) töövõime kaotuse korral 100 protsendi ulatuses – töövõime kaotuse tuvastamise kuule eelnenud viimase Statistikaameti avaldatud keskmise brutokuupalga 96-kordses ulatuses.

[RT I, 16.06.2016, 2- jõust. 01.07.2016]

(8) Pärast käesoleva paragrahvi alusel hüvitise maksmist tekib riigil süüdiolava isiku suhtes nõudeõigus hüvitisena makstud summa ulatuses. Nõudeasjas esindab riiki valdkonna eest vastutav minister või tema volitatud isik.

§ 197. Hüvitise väljamaksmine

(1) Kaitsevälase ja asendusteenistuja teenistusülesannete täitmise tõttu hukkumise korral makstakse käesoleva seaduse § 196 lõikes 1 ettenähtud hüvitis välja järgmiselt:

1) kuni 50 protsenti hüvitise summast hukkuu nimetatud füüsilisele isikule või isikutele;

2) vähemalt 50 protsenti hüvitise summast hukkuu lastele, vanematele, lesele, registreeritud elukaaslasele, kellega sõlmitud koosoleping on lõppenud surma tõttu, ja perekonnaseaduse alusel hukkuu ülalpidamisel olnud teistele isikutele.

[RT I, 06.07.2023, 6- jõust. 01.01.2024]

(2) Isiku või isikute nimetamata jätmisel makstakse kogu hüvitis käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 nimetatud isikutele. Kui kaitsevälasel või asendusteenistujal puudub käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 nimetatud isik, makstakse kogu hüvitise summa välja kaitsevälase või asendusteenistuja nimetatud isikule või isikutele.

(3) [Kehtetu -RT I, 23.04.2014, 1- jõust. 01.10.2014]

(4) [Kehtetu -RT I, 23.04.2014, 1- jõust. 01.10.2014]

(5) [Kehtetu -RT I, 23.04.2014, 1- jõust. 01.10.2014]

(6) [Kehtetu -RT I, 23.04.2014, 1- jõust. 01.10.2014]

(7) [Kehtetu -RT I, 23.04.2014, 1- jõust. 01.10.2014]

(8) Hüvitist saama õigustatud isikul on õigus hüvitist taotleda ühe aasta jooksul töövõimetuse määramisest või kaitseväelase hukkamisest arvates.

(9) Teenistusülesannete täitmise tõttu hukkamise või töövõimetuks jäämise korral ühekordse hüvitise maksmiseks taotluse esitamise, hüvitise määramise ja väljamaksmise tingimused ning korra kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.

§ 198. Toetus rahvusvahelisel sõjalisel operatsioonil teenistusülesannete täitmise tõttu tervisekahjustuse saanud tegevväelasele

(1) Tegevväelasele, kes on saanud tervisekahjustuse teenistusülesannete täitmise tõttu rahvusvahelisel sõjalisel operatsioonil ja kelle välislähetus selle tõttu lõpetatakse, makstakse ajutise töövõimetuse perioodi jooksul Kaitseväge eelarvest igakuist toetust.

(2) Toetust makstakse tegevväelasele määratud rahvusvahelise sõjalise operatsiooni päevaraha ulatuses välislähetuse lõpetamisest arvates.
[RT I, 09.03.2016, 1- jõust. 19.03.2016]

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud toetust ei maksta kauem kui lähetamise otsuses määratud lähetuse tähtaja lõppemiseni.
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 199. Teenistusülesannete täitmisel hukkunud või püsiva tervisekahjustuse saanud kaitseväelase perekonnaliikmetele sotsiaalnõustamise ja psühholoogilise abi tagamine [RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(1) Teenistusülesannete täitmisel hukkunud või püsiva tervisekahjustuse saanud kaitseväelase perekonnaliikmetele tagatakse piirmäära ulatuses sotsiaalnõustamine ja psühholoogiline abi, kui abivajadus tuleneb kaitseväelase hukkamisest või püsiva tervisekahjustuse saamisest.
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(2) Teenistusülesannete täitmisel hukkunud või püsiva tervisekahjustuse saanud kaitseväelase perekonnaliikmetele sotsiaalnõustamise ja psühholoogilise abi tagamise tingimused, ulatuse ja korra kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud teenuste tagamisel lähtutakse tervishoiu- ja sotsiaalteenuste osutamise plaanist, mille kehtestab valdkonna eest vastutav minister käskkirjaga.
[RT I, 22.12.2014, 1- jõust. 01.01.2015]

(4) [Kehtetu -RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 200. Õppekulu hüvitamine

(1) Isikule, kes on teenistusülesannete täitmise tõttu saanud püsiva tervisekahjustuse ja seetõttu tegevteenistusest vabastatud ning kes asub pärast tegevteenistusest vabastamist õppima Eestis asuvasse õppeasutusse, hüvitatakse õppekulu Kaitseministeeriumi valitsemisala eelarvest piirmäära ulatuses.
[RT I, 22.12.2014, 1- jõust. 01.01.2015]

(1¹) Teenistusülesannete täitmise tõttu püsiva tervisekahjustuse saanud tegevväelasele, kes asub tegevteenistuse ajal õppima Eestis asuvasse õppeasutusse, hüvitatakse vajaduse korral täiendus- või ümberõppekulu Kaitseministeeriumi valitsemisala eelarvest piirmäära ulatuses.
[RT I, 22.12.2014, 1- jõust. 01.01.2015]

(1²) Tegevteenistusest lahkuda soovivale rahvusvahelises sõjalises operatsioonis osalenud tegevväelasele, kellel on tegevteenistusstaazi vähemalt kaks aastat ja kes asub tegevteenistuse ajal õppima Eestis

asuvasse õppeasutusse, hüvitatakse vajaduse korral uue kutse- või eriala täiendus- või ümberõppekulu Kaitseministeeriumi valitsemisala eelarvest piirmäära ulatuses.

[RT I, 22.12.2014, 1- jõust. 01.01.2015]

(2) Õppekulu hüvitamise tingimused, ulatuse ja korra kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.

§ 201. Tööandja eluruumi kasutamine tegevteenistuse lõppemisel

[Kehtetu -RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 202. Teenistusalase tagatise taotlemine

(1) Käesoleva seaduse §-des 193–196, 198 ja 200 sätestatud hüvitise ja toetuse saamiseks peab õigustatud isik esitama kirjaliku taotluse koos oma õigust tõendavate dokumentidega.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(2) Kaitseväelane või temaga seotud isik esitab kirjaliku taotluse asutusele, kus sündmuse asetleidmise ajal asus kaitseväelase sõjaväelise auastmega ametikoht.

(3) Asendusteenistuja või temaga seotud isik esitab kirjaliku taotluse Kaitseressursside Ametile.

(4) Taotluse saanud asutus teeb lisaks käesoleva seaduse § 192 lõikes 3 sätestatud uurimisele lisauurimise, et tuvastada isiku õigus teenistusalastele tagatistele.

(5) Teenistusalase tagatise saamise õiguse kindlakstegemiseks tehtava uurimise korra kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.

(6) Käesoleva seaduse §-des 193–196, 198–200, 209 ja 210 ettenähtud teenistusalast tagatist taotlevate isikute üle peab arvestust Kaitseväge.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 203. Teenistusalase tagatise saamise õiguse tekkimist välistavad asjaolud

(1) Käesoleva seaduse §-des 193–196, 198 ja 200 sätestatud ei kohaldata ja teenistusülesande täitmiseks ei loeta, kui:

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

1) kaitseväelase või asendusteenistuja teenistussuhe oli peatunud sündmuse asetleidmise ajal käesoleva seaduse § 48 või § 66 või § 131 lõike 1 alusel;

2) kaitseväelane või asendusteenistuja oli sündmuse asetleidmise ajal lahkunud ülema või asutuse juhi loal sõjaväelise auastmega ametikoha asukohast või teenistuskohast;

3) kaitseväelane või asendusteenistuja oli sündmuse asetleidmise ajal lahkunud sõjaväelise auastmega ametikoha asukohast või teenistuskohast omavoliliselt;

4) kaitseväelane või asendusteenistuja oli sündmuse asetleidmise ajal tahtlikult põhjustatud joobeseisundis;

5) kaitseväelase tegu oli distsiplinaarkorras karistatav;

6) kaitseväelane või asendusteenistuja pani sündmuse asetleidmise ajal toime süüteo;

7) kaitseväelane või asendusteenistuja pani toime enesetapu või enesetapukatse või enesevigastuse, mis ei olnud seotud haigusliku seisundiga ega olnud põhjustatud teiste isikute süülisest käitumisest;

8) kaitseväelane või asendusteenistuja eiras sündmuse asetleidmise ajal ohutusnõudeid ja selle tagajärjel tekkis tervisekahjustus;

9) kaitseväelane või asendusteenistuja oli sündmuse asetleidmise ajal hõivatud teenistusülesannetega mitteseotud tegevusega;

10) kaitseväelane oli varem keeldunud osalemast tervisekahjustust ennetavas tegevuses või jättis selles osalemata või

11) kaitseväelane või asendusteenistuja oli sündmuse asetleidmise ajal teenitusest kõrvaldatud distsiplinaarmenetluse tõttu või mõnel muul seaduses sätestatud alusel.

(2) Lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatule loetakse käesoleva seaduse §-des 193–196, 198 ja 200 sätestatud teenistusalasele tagatisele õiguse tekkimist välistavaks asjaoluks, kui tervise seisundi hindamisega tuvastatakse meditsiinilise seose puudumine teenistusülesannete täitmise ja tervisekahjustuse tekkimise vahel või kui asendusteenistuja ja reservasendusteenistuja puhul ei ole töötervishoiu ja tööohutuse seaduse alusel tehtud uurimisega tuvastatud tervisekahjustuse tekkimine tööõnnetuse või kutsehaiguse tagajärjel.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(3) Käesolevas peatükis sätestatud ei kohaldata, kui teenistusülesande täitmise ajal kaitseväelasele, asendusteenistujale või reservasendusteenistujale vaksineerimise tagajärjel tekkinud kahju kuulub hüvitamisele ravimiseaduse alusel.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(4) Käesolevas peatükis sätestatud ei kohaldata, kui teenistusülesande täitmise ajal kaitseväelasele, asendusteenistujale või reservasendusteenistujale tervishoiuteenuse osutamise käigus tekkinud kahju kuulub hüvitamisele tervishoiuteenuse osutaja kohustusliku vastutuskindlustuse seaduse alusel.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.07.2024]

§ 204. Teenistusalase tagatise saamise õiguse peatumine või lõppemine

(1) Õigus käesolevas peatükis sätestatud teenistusalasele tagatisele peatub ajaks, kui õigustatud isik kannab aresti või on vahi all.

(2) Õigus käesolevas peatükis sätestatud teenistusalasele tagatisele lõpeb, kui õigustatud isik:

1) kannab reaalselt vangistust;

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

2) loobub ettenähtud tagatisest;

3) jätab mõjuva põhjuseeta ilmutata ettenähtud ravile või rehabilitatsiooniteenuse osutamisele.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud asjaolude äralangemisel õigus teenistusalasele tagatistele ei taastu. Teenistusalaste tagatiste lõppemisel säilib isikul õigus üldistele riiklikele tagatistele.

§ 204¹. Isikuandmete töötlemine

Käesolevas peatükis nimetatud teenistusalaste tagatiste kohaldamiseks on Kaitseväel, Kaitseressursside Ametil, Kaitseministeeriumil ja haldusmenetluse seaduse alusel vaide lahendamisse kaasatud eriarstil õigus töödelda teenistusalasele tagatisele õigustatud isiku isikuandmeid, sealhulgas eriliiki isikuandmeid.

[RT I, 20.02.2024, 1- jõust. 01.03.2024]

§ 204². Teenistusalased tagatised sõjaseisukorra, mobilisatsiooni ja demobilisatsiooni ajal

(1) Kaitsevägi tagab sõjaaja ametikoha ülesandeid täitvale kaitseväelasele sõjaseisukorra, mobilisatsiooni ja demobilisatsiooni ajal toitlustuse, individuaalvarustuse, majutuse ja meditsiiniabi, arvestades teenistusülesannete täitmise asukohta, iseloomu, kestust ja muid tingimusi.

(2) Kaitsevägi tagab rahuaja ametikoha ülesandeid täitvale kaitseväelasele sõjaseisukorra, mobilisatsiooni ja demobilisatsiooni ajal meditsiiniabi, arvestades teenistusülesannete täitmise asukohta, iseloomu, kestust ja muid tingimusi.

(3) Asendusteenistujale ja reservasendusteenistujale tagatakse vajaduse korral sõjaseisukorra, mobilisatsiooni ja demobilisatsiooni ajal tervishoiuteenused, meditsiiniseadmed ja ravimid ravikindlustuse seaduse alusel.

(4) Sõjaseisukorra, mobilisatsiooni ja demobilisatsiooni ajal teenistuskohustuse täitmise tõttu hukkunud kaitseväelase matmise korraldab Kaitsevägi.

(5) Pärast sõjaseisukorra lõppenuks kuulutamist või demobilisatsiooni lõppu rakendatakse käesoleva seaduse §-des 112, 193–196 ning 198–200 nimetatud tagatise vastavalt riigi rahaliste vahendite olemasolule ja muudele asjaoludele.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

12. peatükk Pensionikindlustus

§ 205. Kaitseväeteenistuses olnud isiku ja tema perekonnaliikme pensionikindlustus

(1) Kaitseväeteenistuses olnud isiku ja tema perekonnaliikme pensionikindlustusele kohaldatakse riikliku pensionikindlustuse seaduse sätteid, arvestades käesolevas seaduses sätestatud erisusi.

(2) Isikule, kellel on samal ajal õigus mitmele riiklikule pensionile, määratakse tema valikul üks riiklik pension.
[RT I, 06.07.2018, 3- jõust. 01.01.2020]

(3) [Kehtetu -RT I, 06.07.2018, 3- jõust. 01.01.2020]

(4) Tegevväelasel ning tegevteenistuses, ajateenistuses ja reservteenistuses olnud isikul on õigus töövõimetuspensionile.

[RT I, 06.07.2018, 3- jõust. 01.01.2020]

(5) Kaitseväeteenistuses teenistusülesannete täitmise tõttu hukkunud isiku käesoleva seaduse § 210 lõikes 1 sätestatud perekonnaliikmel on õigus toitjakaotuspensionile.

§ 206. Tegevteenistuspension

[Kehtetu -RT I, 06.07.2018, 3- jõust. 01.01.2020]

§ 207. Tegevteenistuspensionini maksmine Kaitseväe juhatajale ja Kaitseväe juhataja asetäitjale

[Kehtetu -RT I, 06.07.2018, 3- jõust. 01.01.2020]

§ 208. Tegevteenistuspension

[Kehtetu -RT I, 06.07.2018, 3- jõust. 01.01.2020]

§ 209. Töövõimetuspension

(1) Isikul, kellel on tuvastatud kaitsevæeteenistuses teenistusülesannete täitmise tõttu saadud tervisekahjustusest põhjustatud püsiv töövõimetus, tekib õigus töövõimetuspensionile.

[RT I, 16.06.2016, 2- jõust. 01.07.2016]

(2) Õigust töövõimetuspensionile ei teki, kui esinevad käesoleva seaduse §-s 203 sätestatud asjaolud.

(3) Töövõimetuspension

suuruse arvutamise aluseks on teenistusülesannete täitmisest põhjustatud töövõime kaotuse ulatus ja viimane Statistikaameti avaldatud pooleteisekordne keskmine brutokuupalk kalendriaastas, mis oli avaldatud päevaks, millest alates töövõimetuspension määrati.

[RT I, 23.04.2014, 1- jõust. 01.10.2014]

(4) Töövõimetuspension

- 1) töövõime kaotuse korral 100 protsenti – 80 protsenti käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud summast;
- 2) töövõime kaotuse korral 50–90 protsenti – 60 protsenti käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud summast;
- 3) töövõime kaotuse korral 10–40 protsenti – 40 protsenti käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud summast.

[RT I, 16.06.2016, 2- jõust. 01.07.2016]

(5) Töövõimetuspension määratakse ajaks, kui isikul on käesoleva seaduse §-s 30¹ sätestatud korras tuvastatud püsiv töövõimetus kaitsevæeteenistuses teenistusülesannete täitmise tõttu saadud tervisekahjustuse tagajärjel.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(6) [Kehtetu -RT I, 06.07.2018, 3- jõust. 01.01.2020]

(7) Kui töövõimetuspension saav isik jõuab riikliku pensionikindlustuse seaduse §-s 7 sätestatud vanaduspensioniiikka, jätkatakse isikule tema soovil senise töövõimetuspension

maksmist eluaeg. Määratud pensionile kohaldatakse käesoleva seaduse § 211 lõikeid 1 ja 5–7 ning § 212 lõikeid 1 ja 2.

[RT I, 06.07.2018, 3- jõust. 01.01.2020]

§ 210. Toitjakaotuspension

(1) Kaitsevæelase teenistusülesannete täitmise tõttu hukkumise korral on õigus toitjakaotuspensionile tema ülalpidamisel olnud järgmistel perekonnaliikmetel:

- 1) laps, vend, õde või lapselaps, kes on alla 18-aastane või sellest east vanem, kui ta on tunnistatud püsivalt töövõimetuks või kui tal on tuvastatud osaline või puuduv töövõime enne 18-aastaseks saamist;
- 2) laps, vend, õde või lapselaps, kes on alla 24-aastane või sellest east vanem, kui ta õpib gümnaasiumi või kutseõppeasutuse statsionaarses õppes või on meditsiinilistel näidustustel muus õppevormis õppiv õpilane või ülikoolis või rakenduskõrgkoolis täiskoormusega õppiv üliõpilane ja ta on tunnistatud püsivalt töövõimetuks või kui tal on tuvastatud osaline või puuduv töövõime enne 24-aastaseks saamist;
- 3) vanaduspensionieas või püsivalt töövõimetu vanem, lesk, kelle abielu toitjaga oli kestnud vähemalt viis aastat, või registreeritud elukaaslane, kelle kooseluleping toitjaga oli kestnud vähemalt viis aastat ja lõppes surma tõttu;

[RT I, 06.07.2023, 6- jõust. 01.01.2024]

4) lahutatud abikaasa või registreeritud elukaaslane, kellega sõlmitud kooseluleping on lõpetatud, kuid kes jõudis vanaduspensioniiikka või tunnistati püsivalt töövõimetuks enne abielu lahutamist või kooselulepingu lõpetamist;

[RT I, 06.07.2023, 6- jõust. 01.01.2024]

5) üks vanematest, lesk, registreeritud elukaaslane, kellega sõlmitud kooseluleping on lõppenud surma tõttu, või eestkostja, kes ei tööta ning kasvatab toitja alla 18-aastaseid lapsi, vendi, õdesid või lapselapsi oma perekonnas.

[RT I, 06.07.2023, 6- jõust. 01.01.2024]

(2) Vennal, õel või lapselapsel on õigus toitjakaotuspensionile siis, kui tal ei ole töövõimelisi vanemaid.

(3) Lapse, vanema, lese või registreeritud elukaaslase, kellega sõlmitud kooseluleping on lõppenud surma tõttu, õigus toitjakaotuspensionile ei sõltu sellest, kas ta oli toitja ülalpidamisel või mitte.

[RT I, 06.07.2023, 6- jõust. 01.01.2024]

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isikul on õigus toitjakaotuspensionile ka juhul, kui toitja on teadmata kadunud ning Politsei- ja Piirivalveamet on tema suhtes algatanud teadmata kadunud isiku asukoha tuvastamise menetluse ning ei ole suutnud toitja asukohta kindlaks teha 12 kuu jooksul.

(5) Toitjakaotuspension

suuruse arvutamise aluseks on viimane Statistikaameti avaldatud pooleteisekordne keskmine brutokuupalk kalendriaastas, mis oli avaldatud päevaks, millest alates toitjakaotuspension määrati.

[RT I, 23.04.2014, 1- jõust. 01.10.2014]

(6) Toitjakaotuspension arvutatakse ühe toitjakaotuspensioni õigusega isiku kohta 35 protsendi, kahe toitjakaotuspensioni õigusega isiku kohta 55 protsendi, kolme ja enama toitjakaotuspensioni õigusega isiku kohta 75 protsendi ulatuses toitjakaotuspensioni arvutamise aluseks olevast summast.

(7) Kui lesk, lahutatud abikaasa või endine registreeritud elukaaslane abiellub uuesti või registreerib kooselu, säilitatakse talle määratud toitjakaotuspension üheks kuuks pärast tema uuesti abiellumist või kooselu registreerimist.

[RT I, 06.07.2023, 6- jõust. 01.01.2024]

(8) Toitjakaotuspension määratakse ajaks, kui isik vastab käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 5 sätestatud tingimustele, või ajaks, kui toitja on teadmata kadunud.

§ 211. Pensioni taotlemine, määramine ja indekseerimine

(1) Pensioni taotletakse, see määratakse ja seda indekseeritakse riikliku pensionikindlustuse seaduses sätestatud korras, arvestades käesolevas seaduses sätestatud erisusi.

(2) Pension määratakse sellele pensioniliigile õiguse tekkimise päevast arvates, milleks on:

1) [kehtetu -RT I, 06.07.2018, 3- jõust. 01.01.2020]

2) töövõimetuspension taotlemisel – püsiva töövõimetuse määramise päev;

3) toitjakaotuspension taotlemisel – kaitseväelase teenistusülesannete täitmise tõttu hukkamise või surnuks tunnistamise päev.

(3) Kui kaitseväelane on teadmata kadunud ning Politsei- ja Piirivalveamet on tema suhtes algatanud teadmata kadunud isiku asukoha tuvastamise menetluse ning ei ole suutnud menetlusala isiku asukohta kindlaks teha 12 kuu jooksul, tekib toitjakaotuspensionile õigus 12 kuu möödumisel nimetatud menetluse algatamisest.

(4) [Kehtetu -RT I, 06.07.2018, 3- jõust. 01.01.2020]

(5) Töövõimetuspension määratakse sellele pensionile õiguse tekkimise päevast, kui taotlus pensioni määramiseks on esitatud kolme kuu jooksul sellest päevast arvates. Kui toitjakaotuspension määramiseks on taotlus esitatud kuue kuu jooksul, määratakse pension sellele pensionile õiguse tekkimise päevast.

[RT I, 06.07.2018, 3- jõust. 01.01.2020]

(6) Kui taotlus pensioni määramiseks on esitatud pärast käesoleva paragrahvi lõikes 5 sätestatud tähtaega, määratakse pension taotluse ja teiste pensioni määramiseks vajalike dokumentide esitamise päevast.

(7) Pension, välja arvatud jooksva aasta palga alusel määratud pension, indekseeritakse iga aasta 1. aprilliks riikliku pensionikindlustuse seaduse § 26 alusel Vabariigi Valitsuse määrusega kinnitatud pensioniindeksiga.

§ 212. Pensioni maksmine

(1) Käesolevas peatükis sätestatud pension makstakse riigieelarvest.

[RT I, 19.12.2019, 1- jõust. 01.01.2020]

(2) Töövõimetuspension saavale isikule makstakse pension välja täies ulatuses sõltumata sissetuleku suurusest.

[RT I, 06.07.2018, 3- jõust. 01.01.2020]

(3) Käesoleva seaduse § 210 lõike 1 punktides 1–4 sätestatud isikule tema töötamise korral toitjakaotuspension ei maksta. Kuni 18-aastasele isikule makstakse toitjakaotuspension olenemata tema sissetuleku suurusest.

(4) [Kehtetu -RT I, 06.07.2018, 3- jõust. 01.01.2020]

§ 213. Enammakstud pensionisumma tagastamine

Pension saaja surma järel väljamakstud pension ei kuulu pärandvara koosseisu ning pank või pärandvara saanud isik tagastab väljamakstud pensioni valdkonna eest vastutava ministri nõudel Sotsiaalkindlustusametist saadud teabe alusel riigieelarvesse.

13. peatükk Vaided

§ 214. Vaide esitamine

[Kehtetu -RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 215. Kaitseministeeriumi arstlik vaidekomisjon

[Kehtetu -RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 216. Vaide esitamine vaidekomisjonile

[Kehtetu -RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 216¹. Tervise seisundi hindamisega seotud vaide esitamine ja läbivaatamine

[Kehtetu -RT I, 20.02.2024, 1- jõust. 01.03.2024]

§ 217. Nõudeõigus õigusvastaselt tegevteenistusest vabastamise korral

Õigusvastaselt tegevteenistusest vabastamise korral on tegevväelasel nõudeõigus avaliku teenistuse seaduses sätestatud korras.

14. peatükk Varaline vastutus

§ 218. Ajateenija ja reservväelase varaline vastutus

(1) Ajateenija ja reservväelane, kes on teenistusülesannete süülise rikkumise tõttu tekitanud Kaitsevæele kahju, on kohustatud selle kahju hüvitama käesoleva paragrahvi lõigetes 3 ja 4 nimetatud ulatuses.

(2) Mitme ajateenija või reservväelase ühiselt tekitatud kahju eest vastutab iga ajateenija ja reservväelane oma süüle vastavas ulatuses.

(3) Tahtlikult tekitatud kahju korral vastutab ajateenija või reservväelane tekkinud kahju eest täies ulatuses.

(4) Hooletuse tõttu tekkinud kahju korral vastutab ajateenija või reservväelane tekkinud kahju eest ulatuses, mille määramisel arvestatakse ajateenija või reservväelase teenistusülesandeid, süü astet, talle antud juhiseid, teenistustingimusi, talle makstud toetust, teenistuse iseloomust tulenevat riski, teenistussuhte kestust ja senist käitumist, samuti asutuse võimalusi kahjusid vältida.

(5) Kui kahju ei ole tekitatud tahtlikult, ei tohi nõutav hüvitis ületada kuuekordset toetuse summat.

§ 219. Kahju hüvitamise kord

(1) Kahju hüvitamiseks teeb asutus kahju tekitanule kirjaliku ettepaneku, näidates ära kahju hüvitamise ulatuse, korra ja tähtaja ning hüvitise nõudmise aluseks olevad asjaolud. Ettepaneku saanu vastab ettepanekule kirjalikult, näidates ära, kas ta nõustub kahju hüvitama või keeldub sellest.

(2) Ettepaneku võib teha kolme kuu jooksul arvates päevast, millal asutus sai või pidi saama teada kahju tekkimisest ja kahju tekitanud isikust, kuid hiljemalt kolm aastat pärast kahju tekkimist.

(3) Ettepanekule vastamiseks tuleb kahju tekitanule anda aega vähemalt 14 päeva, mille kestel peab tal olema võimalus kohtuda oma esindajaga.

(4) Kui kahju tekitanu ei ole ettepanekus näidanud tähtjaks ettepanekule vastanud, keeldub kahju hüvitamisest või on kahju hüvitamisega nõustunud, kuid ei ole ettepanekus näidanud tähtjaks kahju hüvitanud, võib asutus pöörduda kaebusega halduskohtusse.

§ 220. Asendusteenistuja ja reservasendusteenistuja varaline vastutus ning kahju hüvitamise kord

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

Asendusteenistuja või reservasendusteenistuja poolt teenistuskohale tekitatud varalise kahju korral kohaldatakse varalisele vastutusele ja kahju hüvitamisele käesoleva seaduse §-des 218 ja 219 sätestatud. Kahju hüvitamise ettepaneku teeb teenistuskohalt.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 221. Tegevväelase varaline vastutus

Tegevväelase varalisele vastutusele ja kahju hüvitamisele kohaldatakse avaliku teenistuse seaduses sätestatud.

15. peatükk Vastutus

§ 222. Aja- ja asendusteenistusse asumise kohustuse eiramine

Ajateenistusse või asendusteenistusse asumise kohustuse eiramise eest – karistatakse rahaträhviga kuni 300 trahviühikut või arestiga.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 223. Asendusteenistusest omavoliline puudumine

Asendusteenistusest omavolilise puudumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut või arestiga.
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 224. Reservteenistusse ilmumise kohustuse eiramine

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

Reservis oleva isikuna reservteenistusse ilmumise kohustuse eiramise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut või arestiga.
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 224¹. Kaitseväelase vormiriietuse ebaseaduslik kasutamine

(1) Kaitseväelase vormiriietuse ebaseadusliku kasutamise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud kõrgendatud kaitsevalmiduse, erakorralise seisukorra, sõjaseisukorra, mobilisatsiooni või demobilisatsiooni ajal, – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut või arestiga.

(3) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 32 000 eurot.
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

§ 225. Menetlus

(1) [Kehtetu -RT I, 12.07.2014, 1- jõust. 01.01.2015]

(2) Käesoleva seaduse §-des 222 ja 223 sätestatud väärtegade kohtuväline menetleja on Kaitseressursside Amet.

(3) Käesoleva seaduse §-des 224 ja 224¹ sätestatud väärtegade kohtuväline menetleja on Kaitsevägi.
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(4) Kohtuvälisel menetlejal on õigus töödelda menetlusaluse isiku isikuandmeid, sealhulgas eriliiki isikuandmeid.
[RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

16. peatükk Riiklik järelevalve

[RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

§ 225¹. Riiklik järelevalve

(1) Kaitseväekohustuslasele käesoleva seadusega pandud kohustuste täitmise üle teostab riiklikku järelevalvet käesolevas seaduses ja korrakaitseseaduses sätestatud alustel ja korras Kaitseressursside Amet. Kaitseressursside Ameti järelevalve pädevus ei laiene kaitseväelase vormiriietuse ja selle kandmise nõuete täitmisele.
[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(2) Kaitseressursside Amet võib käesolevas seaduses sätestatud riikliku järelevalve teostamiseks kohaldada korrakaitseseaduse §-des 30, 31 ja 32 sätestatud riikliku järelevalve erimeetmeid korrakaitseseaduses sätestatud alusel ja korras.
[RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

§ 226. Ettekirjutus

(1) Kaitseressursside Ametil on õigus teha kaitseväekohustuslasele ettekirjutus, kui isik:

- 1) ei esita Kaitseressursside Ametile käesoleva seaduse kohaselt esitamisele kuuluvaid andmeid ja tõendeid;
- 2) ei ilmu Kaitseressursside Ametisse või ameti määratud kohta vajalike toimingute tegemiseks;
- 3) ei osale käesoleva seaduse kohaselt terviseseisundi hindamiseks määratud arstlikul läbivaatusel või terviseuuringul ettenähtud ulatuses või kutsesobivuse hindamisel.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud ettekirjutuse täitmata jätmisel võib Kaitseressursside Amet rakendada sunniraha asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras. Sunniraha ülemmäär on 640 eurot.

(3) Sunniraha sissenõudmist korraldab ning võlausaldaja õigusi teostab Maksu- ja Tolliamet.
[RT I, 20.02.2024, 1- jõust. 01.05.2024]

§ 226¹. Lisaõppekogunemise või mobilisatsiooni korral kaitseväeteenistusse ilmumata jätmisel sundtoomise kohaldamine

(1) Lisaõppekogunemise teates või mobilisatsioonikäsus ettenähtud tähtpäevaks kogunemiskohta ilmumata jätmise korral võib kohaldada kaitseväekohustuslase suhtes sundtoomist.

(2) Sundtoomise käigus toimetatakse kaitseväekohustuslane Kaitseväkke. Sundtoomist võib kohaldada kaitseväekohustuslase suhtes olenemata algatatud süüteasjast.

(3) Sundtoomist võib kohaldada, kui on alust arvata, et isik hoiab kõrvale lisaõppekogunemisel osalemise kohustusest või sõjaaja ametikoha ülesandeid täitma asumisest. Sundtoomist ei kohaldata kaitseväekohustuslase suhtes, kes on vabastatud lisaõppekogunemisel osalemise kohustusest käesoleva seaduse § 76 lõike 2 või 3¹alusel või kelle kogunemiskohta ilmumata jätmise loetakse põhjendatuks § 156¹¹lõike 2 alusel.

(4) Sundtoomiseks koostab Kaitseväe juhataja või tema volitatud tegevväelane sundtoomise määruse, milles märgitakse:

- 1) sundtoomisele allutatud isiku nimi, isikukood või sünniaeg, teadaolev elu- või asukoht ning töökoht või õppeasutuse nimetus;
- 2) sundtoomise põhjus;
- 3) määruse täitmise aeg ja koht, kuhu isik toimetada.

(5) Sundtoomise määrus edastatakse täitmiseks Politsei- ja Piirivalveametile.

(6) Sundtoomist võib kõrgendada kaitsevalmiduse, erakorralise seisukorra, mobilisatsiooni ja sõjaseisukorra ajal teostada ka Kaitsevägi. Teostatud sundtoomisest teavitab Kaitsevägi viivitamata Politsei- ja Piirivalveametit.

(7) Sundtoomisel on õigus kasutada korrakaitseaduse §-des 45–51 sätestatud riikliku järelevalve erimeetmeid ja 5. peatükis sätestatud vahetut sundi nii kaua, kui see on eesmärgi saavutamiseks vältimatu.

(8) Isikul, kelle suhtes kohaldatakse sundtoomist, võimaldatakse teavitada oma lähedasi Kaitseväkke toimetamisest.

[RT I, 27.01.2023, 1- jõust. 01.04.2023]

17. peatükk Rakendussäte

§ 227. Seaduse jõustumine ja rakendamine

Käesoleva seaduse jõustumise aeg ja rakenduskord kehtestatakse eraldi seadusega.